

รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

ห้องสมุดบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ปริญญานิพนธ์

ของ

จารุวรรณ หัสติน

21 เม.ย. 2535

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2531

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

177542

คณะกรรมการที่ปรึกษาประจำตัวนิสิตและคณะกรรมการสอบได้พิจารณาปริญญานิพนธ์
ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิตของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

คณะกรรมการที่ปรึกษา

..... ประธาน

(ผศ.ดร. วิจิตร สิ้นศิริ)

..... กรรมการ

(รศ.ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน

(ผศ.ดร. วิจิตร สิ้นศิริ)

..... กรรมการ

(รศ.ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์)

..... กรรมการแต่งตั้งเพิ่มเติม

(ดร.สุพร ตั้งสมวรพงษ์)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
การศึกษามหาบัณฑิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ศ.ดร. สมพร บัวทอง)

วันที่...๑๓... เดือน...ธันวาคม..... พ.ศ. 2531

ประกาศคุณูปการ

การทำปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ ได้รับความอนุเคราะห์เป็นอย่างยิ่งจากท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิจิตร สิ้นลิริ ซึ่งท่านเป็นทั้งประธานควบคุมการทำปริญญานิพนธ์และอาจารย์ผู้สอนวิชาอุดมศึกษา ทำให้ผู้วิจัยได้ความรู้ ประสบการณ์อันกว้างขวาง ทำให้เกิดความคิดในการทำปริญญานิพนธ์เรื่องนี้ จึงกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ ที่นี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร. สมบูรณ์ ชิตพงศ์ ผู้เป็นกรรมการควบคุมการทำปริญญานิพนธ์ที่ได้ให้ความรู้ ให้คำแนะนำการทำปริญญานิพนธ์มาโดยตลอด

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. สุพร ตั้งสมวรพงษ์ ที่กรุณา ร่วมเป็นกรรมการสอบปากเปล่าปริญญานิพนธ์เรื่องนี้

ท้ายสุดขอกราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญทั้ง 19 ท่านที่ได้สละเวลาให้ความคิดเห็น ให้ข้อมูลในการวิจัย จนทำให้การวิจัยบรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ขอกราบขอบพระคุณและขอบคุณทุกท่านที่ให้ความอนุเคราะห์และเป็นกำลังใจในการทำปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ จนเสร็จสมบูรณ์

อทกม ๒๕๖๑.

(จารุวรรณ หัสติน)

ธันวาคม 2531

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	✓ 1
	ภูมิหลัง	1
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	คำนิยามศัพท์เฉพาะ	4
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
	ความหมายของยาเสพติด	7
	ประเภทของยาเสพติด	8
	โทษและพิษภัยของยาเสพติด	9
	หลักการป้องกันยาเสพติด	11
	แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติด	12
	การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด	13
	การจัดองค์กรและการบริหารงาน	15
	การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด	19
	การจัดอบรม	21
	การจัดกิจกรรม	25
	การพัฒนาตนของนักศึกษา	27
	รูปแบบการป้องกันยาเสพติดของสำนักงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด	31
	รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ	
	กระทรวงศึกษาธิการ	34
	รูปแบบจำลองการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู	40

3	วิธีดำเนินการวิจัย	46
	วิธีดำเนินการตามเทคนิคเดสฟาย	46
	เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	49
	การเก็บรวบรวมข้อมูล	49
	การวิเคราะห์ข้อมูล	50
	สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	50
4	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	52
	สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ	52
	การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่หนึ่ง	53
	การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่สอง	63
5	สรุป อภิปรายผล กำหนดรูปแบบและข้อเสนอแนะ	76
	ความมุ่งหมายของการวิจัย	76
	วิธีดำเนินการวิจัย	76
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	76
	ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	77
	อภิปรายผล	80
	รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู	86
	ข้อเสนอแนะ	91
	บรรณานุกรม	94

ภาคผนวก	99
ภาคผนวก ก หนังสือและแบบสอบถามในรอบที่หนึ่ง	100
ภาคผนวก ข หนังสือและแบบสอบถามในรอบที่สอง	112
ภาคผนวก ค รายชื่อและสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ	125
ภาคผนวก ง เทคนิคเดลฟาย	130
 ประวัติย่อของผู้วิจัย	 140

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่หนึ่ง	54
2 ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่สอง	64
3 สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สอง	75
4 จำนวนผู้เชี่ยวชาญและการลดลงของความคลาดเคลื่อน	132

บัญชีภาพประกอบ

ภาพประกอบ

หน้า

1	รูปแบบการจัดองค์กรในการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู	17
2	รูปแบบกระบวนการบริหารงาน	18
3	รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของ กระทรวงศึกษาธิการ.....	39
4	รูปแบบจำลองการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู	45
5	ขั้นตอนการวิจัยเรื่องรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของ วิทยาลัยครู	47
6	รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู : ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน.....	90

บทที่ 1

บทนำ

บทนำ

มนุษย์เป็นทรัพยากรที่สำคัญอันดับแรกในการพัฒนาประเทศให้มีความเจริญในด้านต่าง ๆ การพัฒนามนุษย์ให้มีความรู้ที่ดีเป็นแนวทางนำไปสู่การพัฒนาในด้านอื่น ๆ ต่อไป เช่น ด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ตลอดจนการดำเนินชีวิตในสังคมอย่างเป็นสุข ภัยพิบัติอย่างหนึ่งที่ยังคงทำลายคุณภาพชีวิตของมนุษย์ก็คือยาเสพติด ซึ่งได้กลายเป็นปัญหาใหญ่ที่เรื้อรังมานาน และเป็นสาเหตุในการทำลายทรัพยากรมนุษย์ ทั้งด้านร่างกายและจิตใจ ประเทศไทยก็เช่นเดียวกับประเทศอื่น ๆ ที่ต้องเผชิญกับปัญหายาเสพติด ต้องสูญเสียงบประมาณในการใช้จ่ายอย่างมากกับการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การแพร่ระบาดของยาเสพติดเป็นไปอย่างกว้างขวางไปสู่เยาวชนทั้งในสถานศึกษาและนอกสถานศึกษา เพิ่มความรุนแรงและมีการผลิตมากขึ้นอยู่เสมอ (วิชัย โปษยะจินดา. 2522 : 4)

ประเทศไทยประสบปัญหาทางด้านยาเสพติดมากกว่าประเทศอื่นในเอเชียอาคเนย์ ทั้งนี้เนื่องจากพื้นที่บางส่วนของภาคเหนือของประเทศไทยติดกับแหล่งสำคัญในการผลิตยาเสพติด (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. 2527 : 24) ผู้ติดยาเสพติดส่วนใหญ่อยู่นักเรียนตอนปลาย คือ อายุระหว่าง 15 - 25 ปี อันเป็นวัยที่อยู่ระหว่างการศึกษาระดับมัธยมศึกษาถึงระดับอุดมศึกษาและกำลังมีการเปลี่ยนแปลงของชีวิตซึ่งอาจถูกชักจูงไปในทางที่ผิดได้ง่าย (โสภา ชูพิกุลชัย และคนอื่น ๆ. 2529 : 3) ส่วนสาเหตุของการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน กรมการฝึกหัดครู ได้ศึกษาพบว่า เกิดจากการที่เยาวชนรู้เรื่องยาเสพติดไม่ถูกต้อง (ประเสริฐ ต้นสกุล. 2529 : 21)

ปัญหายาเสพติดเป็นปัญหาที่เกิดจากองค์ประกอบ 3 ประการ คือ พฤติกรรมของบุคคล ตัวยาเสพติดที่แพร่ระบาดและสภาพของสังคมที่มีส่วนผลักดันให้บุคคลหันไปพึ่งยาเสพติด การป้องกัน

ยาเสพติดส่วนมากจะให้ความสำคัญโดยการให้การศึกษาใน 2 ลักษณะ คือ การศึกษาเรื่องอันตรายของยาเสพติดเพื่อให้เกิดความรู้สึกกลัวยาเสพติด และการให้การศึกษาเพื่อสนับสนุนชีวิตที่ดีให้ตรงกับความต้องการของสังคมหรือการสร้างภูมิคุ้มกันทางจิตใจ ไม่ให้สนใจในยาเสพติด ซึ่งได้กล่าวไว้ในคู่มือเวชศึกษาป้องกัน (กรมการฝึกหัดครู. 2525 : 151) รัฐบาลได้จัดตั้งสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติดขึ้น มีหน้าที่ด้านการป้องกัน ปราบปราม บำบัดรักษา และการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับพิษภัยของยาเสพติดแก่ประชาชนทั่วไป เพื่อใช้ความรู้ที่ได้รับในการป้องกันตนและบุตรหลานมิให้ตกเป็นทาสยาเสพติดได้ คณะกรรมการดำเนินงานประกอบด้วย นายกรัฐมนตรี เป็นประธาน รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข อธิบดีกรมตำรวจ กรมศุลกากร และกรมอัยการเป็นกรรมการโดยตำแหน่ง

กระทรวงศึกษาธิการได้รับนโยบาย กำหนดมาตรการในการแก้ปัญหามารยาทและพฤติกรรม และการป้องกันยาเสพติด โดยใช้กระบวนการทางการศึกษาเป็นยุทธศาสตร์ในการสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติดมิให้ไปสู่เยาวชน มีจุดมุ่งหมายในการสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียน นักศึกษา เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายยาเสพติดที่รัฐบาลกำหนดไว้ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. 2527 : 30) กรมการฝึกหัดครูจึงได้จัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันขึ้น ดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครู 36 แห่ง เมื่อ พ.ศ. 2521 (ประเสริฐ ดันสกุล. 2522 : 32) ทำหน้าที่บริการวิชาการและจัดอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักเรียน นักศึกษา อาจารย์ ผู้บริหารและชุมชนในท้องถิ่น และเป็นศูนย์กลางการบริการทางวิชาการด้านยาเสพติด โดยประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของรัฐบาลและเอกชน แต่การดำเนินงานของกรมการฝึกหัดครู ประสบกับปัญหาและอุปสรรคหลายด้านทำให้งานด้อยประสิทธิภาพ ขาดความคล่องตัวในการติดต่อประสานงานดังที่ ประเสริฐ ดันสกุล (2529 : 79 - 92) ได้กล่าวถึงสาเหตุที่ก่อให้เกิดปัญหาการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูด้านต่าง ๆ ดังนี้คือ

ประการที่ 1 ปัญหาเกี่ยวกับการบริหารงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ที่ขาดมาตรการและวิธีการที่เหมาะสม มิได้มีการกำหนดสายงานที่ชัดเจน ด้านบุคลากรมิได้กำหนดบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบเฉพาะงาน ทำให้ขาดการทำงานโดยต่อเนื่องและไม่สามารถเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ ด้านงบประมาณสนับสนุนไม่เพียงพอต่อการขยายการดำเนินงาน และวิธีการดำเนินงาน

ให้ทันต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดอยู่เสมอ จากปัญหาการบริหารงานศูนย์เวชศึกษาที่ยังขาดระบบที่ถูกต้องและไม่ได้มีการพัฒนา ทำให้ขาดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลในการดำเนินงาน

ประการที่ 2 ปัญหาเกี่ยวกับการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่กลุ่มเป้าหมาย คือ นักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและชุมชน การให้การศึกษทั้งในหลักสูตร นอกหลักสูตร ด้วยวิธีการต่าง ๆ ที่เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายก็ยังขาดผู้เชี่ยวชาญเฉพาะที่มีความรู้และประสบการณ์ เพราะเรื่องยาเสพติดเป็นงานที่มีขอบเขตกว้างขวาง การให้การศึกษจึงต้องระมัดระวัง ผู้ปฏิบัติมีความสำคัญมากในการควบคุมและกำหนดวิธีการเผยแพร่ความรู้ ขาดสารเรื่องยาเสพติดให้ถูกต้อง ชัดเจน และเหมาะสม

ประการที่ 3 ปัญหาเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงความรู้สึกด้านจิตใจของบุคคล ค่านิยมทัศนคติของกลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้ถูกต้อง การพัฒนาการจิตใจให้แข็งแกร่งตลอดจนการตัดสินใจและการแก้ปัญหาต้องมีการฝึกอบรมให้การศึกษา แต่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลต้องใช้เวลา การติดตามผลก็ยังขาดวิธีการที่จะโน้มน้าวจิตใจของบุคคลให้เปลี่ยนแปลงความรู้สึก และทัศนคติได้อย่างถูกต้อง

นอกจากสาเหตุและปัญหาดังกล่าวแล้ว สิ่งสำคัญที่ทำให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาและวิจัยเรื่องรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูคือ ความร้ายแรงและการแพร่ระบาดของยาเสพติดที่กำลังเข้าสู่สถานศึกษาวิทยาลัยครู/การสกัดกั้นและหาวิธีการป้องกันตามนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักศึกษาจนสามารถพัฒนาตนทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อให้เป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพในสังคมนั้น (จึงเป็นสิ่งจำเป็นเร่งด่วนที่ต้องศึกษาให้ได้รูปแบบดังกล่าวเพื่อเป็นแนวทางให้กรรมการฝึกหัดครูหรือผู้เกี่ยวข้องได้พิจารณาประกอบ การวางแผน และพัฒนาการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูให้เหมาะสม มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้นต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมาย เพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

ความสำคัญของการวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูคือ

1. เป็นแนวทางในการวางแผนการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู
2. เป็นแนวทางในการพัฒนาบุคลากรและการบริการเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด

แก่โรงเรียนในความรับผิดชอบและชุมชน

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. รูปแบบ หมายถึง รูปร่างเค้าโครง แบบแผน หรือตัวอย่าง
2. การดำเนินงาน หมายถึง การจัดองค์กรและการบริหารงานในการป้องกันยาเสพติดที่เหมาะสมเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. การป้องกัน หมายถึง การให้การศึกษาและข้อมูลข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้อง ในวิจัยนี้ หมายถึง การให้ความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดแก่นักศึกษา เพื่อให้นักศึกษา ประชาชนรู้จักหลีกเลี่ยงและป้องกันตนเองให้พ้นจากยาเสพติด
4. ยาเสพติด หมายถึง สารเคมี หรือวัตถุชนิดที่ซึ่งเมื่อเสพเข้าสู่ร่างกายไม่ว่าจะโดยวิธีรับประทาน ดม สูบ ฉีด หรือด้วยประการใด ๆ แล้วทำให้เกิดผลต่อร่างกายและจิตใจในลักษณะสำคัญ เช่น ต้องเพิ่มขนาดการเสพขึ้นเรื่อย ๆ มีอาการอยากยา เมื่อขาดยามีความต้องการเสพทั้งทางร่างกายและจิตใจอย่างรุนแรงอยู่ตลอดเวลา และสุขภาพโดยทั่วไปจะทรุดโทรมลงกับรวมถึงสารเคมีที่ใช้ในการผลิตยาเสพติดให้โทษดังกล่าว ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ. 2522 ด้วย
5. รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครู หมายถึง โครงการ แบบแผนหรือตัวอย่างเกี่ยวกับการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด วิธีการต่าง ๆ เพื่อมิให้ยาเสพติดแพร่ระบาดในวิทยาลัยครูและชุมชนที่วิทยาลัยครูรับผิดชอบการผลิตครู ในวิจัยนี้กำหนดองค์ประกอบของรูปแบบไว้ 4 เรื่องคือ

5.1 การกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติด หมายถึง การกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล เน้นการสร้างคุณภาพชีวิต ของนักศึกษา โดยการนำหลักการด้านกฎหมายด้านศีลธรรมมาพิจารณา และการมีส่วนร่วมในการ กำหนดแนวคิด วัตถุประสงค์ ยุทธวิธีของผู้บริหาร

5.2 การจัดองค์กรและการบริหารงาน หมายถึง การแบ่งภารกิจ การดำเนินงานให้แก่หน่วยงานของศูนย์ วิชาชีพป้องกันของวิทยาลัยครู เป็นต้นว่า มีคณะกรรมการ ดำเนินงาน มีที่ปรึกษา ผู้อำนวยการศูนย์ วิชาชีพป้องกัน บุคลากรประจำ มีสำนักงานประกอบ ด้วยฝ่ายต่าง ๆ ด้านการบริหารงานมีการวางแผน การจัดหน่วยงาน การอำนวยการ การติดต่อ ประสานงาน และการประเมินติดตามผล

5.3 การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด หมายถึง การจัดสาระประสบการณ์ทั่วไปใน หลักสูตรเกี่ยวกับยาเสพติด กฎหมายที่เกี่ยวข้องและการใช้สื่อมวลชนในการเผยแพร่ การจัดอบรม การจัดกิจกรรม

5.4 การพัฒนาตนเองของนักศึกษา หมายถึง การฝึกอบรมสั่งสอนและจัดกิจกรรมให้ นักศึกษาได้พัฒนาตนเองให้มีความพร้อมทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา โดยเน้นการ พัฒนาจิตใจให้มีความมั่นคงสามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกต้อง โดยการนำหลักศาสนาเข้ามาประกอบ ในการฝึกปฏิบัติงานให้สามารถพึ่งตนเองได้

6. วิทยาลัยครู หมายถึง สถาบันทางการศึกษาและวิจัย มีวัตถุประสงค์ให้การศึกษา วิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ ตามความต้องการของท้องถิ่น และผลิตครูถึงระดับปริญญาตรี ทำการ วิจัย ส่งเสริมวิทยฐานะของครู อาจารย์และบุคลากรทางการศึกษา ทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมและ ให้บริการทางวิชาการแก่สังคม ในวิจัยนี้หมายถึง วิทยาลัยครู 36 แห่ง

7. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่ศึกษาและฝึกอบรมวิชาการต่าง ๆ ตามหลักสูตรในระดับอุดม ศึกษา ในวิจัยนี้หมายถึง ผู้ที่ศึกษาและฝึกอบรมวิชาการต่าง ๆ ในหลักสูตรทั้งระดับอนุปริญญาและ ปริญญาตรีคณะวิชาต่าง ๆ ของวิทยาลัยครู

8. ผู้เชี่ยวชาญ หมายถึง ผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนด ดังนี้คือ

8.1 มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรี

8.2 มีประสบการณ์ในการทำงานด้านยาเสพติดไม่ต่ำกว่า 4 ปี และมีความรู้ความเข้าใจเรื่องยาเสพติดเป็นอย่างดี

8.3 มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด การบำบัดรักษา การสังคมสงเคราะห์ไม่ต่ำกว่า 4 ปี

9. ทักษะ หมายถึง ทักษะ ความรู้สึก ความคิด ความเห็น ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งทางบวกหรือทางลบ ในวิจัยนี้หมายถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่มีต่อการดำเนินการงานป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครู ซึ่งสามารถวัดได้โดยการให้บุคคลตอบคำถามจากแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

10. เทคนิคเดลฟาย หมายถึง วิธีการรวบรวมความคิดเห็นที่เป็นอิสระของผู้เชี่ยวชาญมาขัดเกลา เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาและความน่าจะเป็นในอนาคตอย่างมีระบบ ดำเนินงานโดยใช้แบบสอบถามแทนการประชุม ในวิจัยนี้ใช้การศึกษาค้นคว้าโดยใช้เทคนิคเดลฟาย ใช้แบบสอบถาม 2 ครั้ง จำนวนผู้เชี่ยวชาญ 19 คน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ยาเสพติดก่อให้เกิดปัญหาที่ร้ายแรงต่อผู้เสพและสังคม ได้มีการแพร่ระบาดเข้าสู่สถานศึกษาอย่างรวดเร็ว กรรมการฝึกหัดครูจึงได้จัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกัน เพื่อดำเนินงานการป้องกัน ยาเสพติดและเป็นศูนย์กลางบริการด้านวิชาการ ตลอดจนการประสานงานตามนโยบายของกระทรวง ศึกษาธิการ เพื่อป้องกันและสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษา ผู้วิจัยได้ศึกษา เอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนี้ และได้จัดสาระสำคัญเสนอตามลำดับหัวข้อ คือ ความหมายของยาเสพติด ประเภทของยาเสพติด โทษและพิษภัยของยาเสพติด หลักการป้องกัน ยาเสพติด แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติด การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด การจัดองค์กรและการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยการจัดอบรมและการจัดกิจกรรม การพัฒนาตนของนักศึกษา รูปแบบการป้องกันยาเสพติดของสำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ และรูปแบบจำลองการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

ความหมายของยาเสพติด

องค์การอนามัยโลกได้ให้ความหมายของยาเสพติด (Narcotic drugs) ว่า เป็นยา หรือสารเคมีที่เสพเข้าสู่ร่างกายแล้วทำให้เกิดพิษเรื้อรังแก่ผู้เสพ ทำให้ร่างกายและจิตใจเสื่อมโทรม มีอาการผิดปกติ หรือทรมานเมื่อขาดยา สารบางอย่างที่เป็นยาเสพติดอาจไม่ทำให้เกิดอาการขาด ยาทางร่างกาย แต่เป็นการเสพติดทางจิตใจได้ เช่น บุหรี่ เหล้า กัญชา ซึ่งหากไม่ได้เสพจะมี อาการหงุดหงิด โหมเหิ ฉุนเฉียว กระวนกระวาย อารมณ์ไม่แจ่มใส จิตใจหงุดหงิด อุดมคติส์ ศรีแสงนาม (2524 : 42 - 43) ได้สรุปลักษณะและสาระอันหมายถึงยาเสพติดไว้ว่า เมื่อเสพ แล้วอยากได้มาเสพอีก เมื่อเสพแล้วจะเพิ่มปริมาณและจำนวนครั้งที่เสพยามากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อเสพ แล้วจะตกเป็นทาสของยาเสพติดทั้งร่างกายและจิตใจ ซึ่งทำให้เกิดผลร้ายต่อผู้เสพและสังคมส่วนรวม

นักวิชาการจึงลงความเห็นว่ายาสเสพติดซึ่งมีอยู่หลากหลายประเภท เป็นอันตรายแก่ผู้เสพทั้งทางร่างกายและจิตใจ เป็นสิ่งที่มนุษย์ทดลองไม่ได้ ฉะนั้นการให้ความรู้จึงต้องให้เป็นข่าวสารความรู้ และวิธีการให้ถูกต้อง เพื่อการป้องกันตนให้พ้นจากการเสพติด

ประเภทของยาเสพติด

ตามพระราชบัญญัติยาเสพติดให้โทษ พ.ศ.2522 และประกาศของกระทรวงสาธารณสุข ได้ระบุประเภทและชื่อยาเสพติดให้โทษชนิดต่าง ๆ ไว้ทั้งสิ้น 104 ชนิด และวัตถุออกฤทธิ์ต่อจิตประสาทอีก 4 ประเภท 42 ชนิด รวมเป็น 146 ชนิด ยาเสพติดเหล่านี้ ประจัน มณีนีล (2529 : 29 - 30) ได้แบ่งประเภทของยาเสพติดออกเป็น 3 ประเภทคือ

1. แบ่งตามฤทธิ์ของยาที่มีต่อร่างกายของมนุษย์ ได้แก่

1.1 ยาเสพติดประเภทสมอง ที่ทำให้ประสาทมึนชา สมอง จิตใจ อารมณ์ เจือยชาและหย่อนคลาย ได้แก่ เฮโรอีน มอร์ฟิน เหล้าแห้ง

1.2 ยากระตุ้นระบบประสาทสมอง ที่ออกฤทธิ์กระตุ้น เร่งเร้าประสาท ทำให้เกิดความตื่นตัว กระวนกระวาย และประสาทสมองไวหิวตัวยู่เสมอ ได้แก่ แอมเฟตามีน ยาม้า ยาบ้า ยาพิษ ไซโคโทรม

1.3 ยาหลอนจิตประสาท เป็นยาประเภทที่ทำให้เกิดประสาทหลอน เห็นภาพผิดไปจากปกติ รสสัมผัสเปลี่ยนแปลง รวมทั้งอวัยวะทั้ง 5 ของร่างกายแปรปรวน มีปฏิกิริยาผิดไปจากความจริงทั้งหมด ได้แก่ แอลเอสดี เมสคาลิน ดีเอ็มที และเห็ดบางชนิด

1.4 ยาที่ออกฤทธิ์หลายอย่าง ทั้งกดประสาท กระตุ้นประสาทและประสาทหลอนหรือยาที่ออกฤทธิ์ผสมผสานกัน เมื่อเสพจำนวนน้อยจะเกิดอาการกดประสาทอยู่ชั่วขณะหนึ่ง ต่อไปถ้าเสพเพิ่มมากขึ้นจะกลายเป็นพิษ มีอาการประสาทหลอนต่อไปได้ เช่น กัญชา

2. แบ่งตามแหล่งที่เกิดของยา ซึ่งมี 2 ประเภท คือ

2.1 ยาเสพติดธรรมชาติ เป็นยาเสพติดที่กลั่นหรือสกัดได้จากพืชหรือพันธุ์ไม้บางชนิดโดยตรงที่เกิดอยู่แล้วตามธรรมชาติ หรือนำสารจากพืชเหล่านั้นมาทำกรรมวิธีต่าง ๆ ทางเคมี

แปรธาตุไปเป็นยาเสพติดต่อไปได้ เช่น ผื่น กัญชา กระเทียม

2.2 ยาเสพติดสังเคราะห์ เป็นยาเสพติดที่ผลิตขึ้นในห้องปฏิบัติการทดลองด้วยกรรมวิธีทางเคมี นำมาใช้แทนยาเสพติดธรรมชาติได้โดยสารที่สังเคราะห์ขึ้นนั้นออกฤทธิ์เหมือนยาเสพติดจากธรรมชาติเช่นกัน เช่น เฮโรอีน ยาม้า ยานอนหลับ ยาระงับประสาท เป็นต้น

3. แบ่งตามลักษณะของสารที่ใช้ในวงการแพทย์ ซึ่งในทางการแพทย์ยังมียาและสารเคมีหลายอย่างที่เป็นสารเสพติดให้โทษ ได้แก่

3.1 ผื่นหรือสารที่มีส่วนประกอบของผื่น เช่น มอร์ฟีน ทิงเจอร์ผื่น เฮโรอีน โคเคอิน รวมไปถึงสารสังเคราะห์หลายอย่างที่มีคุณสมบัติคล้าย ๆ กัน

3.2 ยานอนหลับชนิดต่าง ๆ ที่มีผลโดยตรงต่อสมองส่วนกลาง ยาพวกนี้มีจำหน่ายทั่วไปเช่น ฟิโนบาปีเทน เหล้าแห้ง ซอลเนอร์สทิวาโลรรวมทั้งยานอนหลับอื่นที่ใช้ บาร์บิทูเรท ได้แก่ ไบรไมด์ คลออรอล ไฮเดรทพารัลดีไฮด์และยาสังเคราะห์ใหม่ ๆ เช่น กลูตาไทลและเมตาไกอาโน

3.3 ยากระตุ้นประสาท ได้แก่ แอมเฟตามีน และไบกระตุ้น

3.4 ยาที่ทำให้ประสาทหลอน ซึ่งทำให้ประสาทรับรู้การทำงานผิดไปจากปกติ ได้แก่ แอลเอสดี เมสคาลิน ดีเอ็มที เอสทีที และกัญชา นอกจากนั้นก็มีสารอย่างอื่นและเห็ดบางชนิด

3.5 สารระเหยต่าง ๆ เช่น เบนซิน ทินเนอร์ และกาวติดเครื่องใช้ต่าง ๆ

3.6 แอลกอฮอล์ ซึ่งองค์การอนามัยโลกจัดให้เป็นสารเสพติดมีโทษต่อร่างกาย เช่นเดียวกับยาเสพติดชนิดอื่น ๆ เพราะเมื่อดื่มจนติดแล้วจะทำให้ผู้ดื่มมีความต้องการและเพิ่มปริมาณดื่มเรื่อย ๆ

ยาเสพติดมีโทษและอันตรายดังกล่าว บางชนิดถูกนำมาใช้ประโยชน์ทางการแพทย์หรือเป็นส่วนผสมของยารักษาโรคได้ การนำยาเหล่านี้มาใช้ต้องได้รับการควบคุมหรือใช้ให้ถูกวิธีตามคำสั่งแพทย์ผู้รักษา เพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้น

โทษและพิษภัยของยาเสพติด

ยาเสพติดให้โทษต่อผู้เสพด้านต่าง ๆ (กรมการฝึกหัดครู. 2525 : 1 - 3) คือ

1. ด้านร่างกาย ผู้เสพจะมีสุขภาพร่างกายทรุดโทรม ขูบขีด ผอม เบื่ออาหาร รึมีผื่นปาก เยียวคล้ำ ขาดเรี่ยวแรง ขาดประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งถ้าใช้สารที่สุบหรือดมจะทำให้ ปอด อักเสบ แต่ถ้าฉีดเข้าหลอดเลือดดำจะทำให้โลหิตเป็นพิษหรือไตอักเสบ
 2. ด้านจิตใจ อาการของผู้เสพจะมีความวิตกกังวล เกิดความผิดปกติทางจิตใจและ อารมณ์จะเปลี่ยนแปลงง่าย หงุดหงิด สติปัญญาเสื่อมถอย ขาดความรับผิดชอบ ไม่สนใจตนเอง ขาดสติ ไม่มีเหตุผล และมีผลกระทบต่องานของสมอง
 3. ด้านครอบครัว การติดยาเสพติดมีผลกระทบต่อภาวะทางครอบครัวคือ บุคคลใน ครอบครัวเกิดความกลัว หวาดระแวง ผู้เสบบาดความมั่นใจ ขาดที่พึ่งทางใจ เกิดความสับสน ไม่ กล้าเข้าเพื่อนและสังคม สภาพของครอบครัวตกต่ำ เกิดความแตกแยก ขาดระเบียบวินัยภายใน ครอบครัว ทำลายชื่อเสียงเกียรติยศ สังคมรังเกียจ
 4. ด้านเศรษฐกิจ ก่อให้เกิดความสูญเสียทางด้านการเงินในการซื้อหาหาเสพติด สูญ เสียกำลังบุคคลซึ่งเป็นทรัพยากรในการพัฒนาประเทศ สูญเสียทางด้านการผลิตซึ่งเกิดจากแรงงาน ของประชากรทั้งด้านเกษตรและอุตสาหกรรม สูญเสียงบประมาณในการป้องกันปราบปรามและ บำบัดรักษา
 5. ด้านสังคม การติดยาเสพติด มีผลกระทบต่อภาวะทางสังคมส่วนรวม ทำให้ขาดความ สงบสุขในสังคม เกิดอาชญากรรม การโจรกรรม การทะเลาะวิวาท การฆาตกรรม อุบัติเหตุต่าง ๆ ตลอดจนความเสื่อมเสียทางศีลธรรม ทำให้สังคมเสื่อมโทรมทางคุณธรรม
 6. ด้านการปกครอง ความมั่นคงและการเมืองของประเทศ ผลกระทบของการติดยาเสพติด ทำให้รัฐบาลขาดความไว้วางใจจากต่างประเทศในการติดต่อค้าขายลงทุน หรือท่องเที่ยว ประเทศชาติต้องสูญเสียผู้มีความสามารถในการทำงานไปละมาก ๆ ซึ่งเป็นผลกระทบต่ออำนาจทาง การเมืองและการป้องกันประเทศ เช่น กำลังทหารที่ทำหน้าที่ป้องกันชาติที่ติดยาเสพติด ขาดกำลัง ที่แข็งแรง ขาดความยั้งคิดในการวางแผนและปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นอันตรายต่องานของ ประเทศชาติได้
- ยาเสพติดเป็นอันตรายให้โทษต่อผู้เสพทั้งทางร่างกาย จิตใจ ครอบครัว เศรษฐกิจ สังคม การปกครอง ความมั่นคงและการเมือง ดังที่กล่าวมาข้างต้น จึงควรมีการพัฒนากลุ่มเป้าหมาย โดย การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดถึงโทษและพิษภัยที่ถูกต้อง

หลักการป้องกันยาเสพติด

การป้องกันยาเสพติดหมายถึง การให้การศึกษาและข้อมูล ข่าวสาร ความรู้ ความเข้าใจ ที่ถูกต้องเกี่ยวกับสาเหตุของการติดยาเสพติดแก่เยาวชนและประชาชนด้วยวิธีการต่าง ๆ ผู้รับผิดชอบ ในการป้องกันยาเสพติดจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้เกี่ยวกับธรรมชาติของยาเสพติดอย่างลึกซึ้ง และยัง ต้องมีความเข้าใจในธรรมชาติของมนุษย์ การป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา ต้องมีความเข้าใจ จิตวิทยาของนักเรียน นักศึกษา โดยการให้การศึกษา การปลูกฝังอบรมเลี้ยงดูให้พัฒนาการ และความเจริญงอกงามไปตามวัย ให้มีสุขภาพสมบูรณ์ทั้งทางร่างกายและจิตใจ รู้จักปรับปรุงคุณภาพ ชีวิตของตน ครอบครัว และสังคม สร้างเสริมให้ค่านิยมและทัศนคติที่ถูกต้อง เหมาะสมตลอดจน การตัดสินใจในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี

เด็กและเยาวชนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่ง ที่สถาบันในสังคมทุกสถาบันจะต้องเลี้ยงดู ทุ่มเท บำรุงและปลูกฝังให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณภาพอัน เป็นพลังสำคัญที่สุดในการพัฒนาประเทศ แต่ในสังคมยังพบว่า เยาวชนส่วนหนึ่งประสบปัญหาในชีวิต และไม่ว่าจะแก้ไขได้ด้วยตนเอง จึงหันไปพึ่งยาเสพติดในลักษณะต่าง ๆ กัน ปัญหาดังกล่าวนั้นเป็น สาเหตุสำคัญที่จะสกัดกั้นความเจริญงอกงามของเด็กและเยาวชนทั้งทางด้านสมอง ร่างกายและ จิตใจ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2524 : 2)

หลักการป้องกันยาเสพติดที่มุ่งพัฒนาเยาวชนหรือกลุ่มเป้าหมาย ควรคำนึงถึงการส่งเสริม ให้เยาวชนหรือกลุ่มเป้าหมายเกิดความรู้สึกลับถ้อยตนเอง ประสบความสำเร็จในการดำเนินชีวิต เป็นผู้มีความคิดสร้างสรรค์และจินตนาการ สามารถแสดงออกซึ่งความถนัดและความสนใจ มี จุดมุ่งหมายในการทำงานและแก้ปัญหา มีโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ที่ดีในบ้าน ที่ทำงานและชุมชน เคารพสิทธิผู้อื่น ตลอดจนการพัฒนาทักษะของตนเองและสังคม สามารถปรับตัวเข้ากับสภาวการณ์ การเปลี่ยนแปลงของสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม ยาเสพติด. 2527 : 71) สภาสังคมสงเคราะห์ได้เน้นถึงคำปราศรัยของ นางแนนซี เรแกน (สภาสังคมสงเคราะห์. 2528 : 4 ; อ้างอิงมาจาก Regan. n.d.) ที่กรุงบอนน์ ประเทศ เยอรมันตะวันตก เมื่อ 10 พฤษภาคม 2528 ว่า เยาวชนที่ติดยาเสพติดเป็นเยาวชนที่อายุน้อยลง

ทุกที กำลังตกอยู่ในอันตรายและน่าเป็นห่วงในการที่จะต้องสูญเสียเยาวชนเหล่านี้ จึงต้องหา
มาตรการเพื่อแก้ปัญหานี้ในเรื่องการติดยาเสพติดของเยาวชน แนวทางการป้องกันยาเสพติดใน
สถานศึกษาส่วนใหญ่ได้กระทำดังนี้

1. การบริการสนเทศ หมายถึง การให้บริการด้านข่าวสาร ข้อมูล ความรู้ที่เป็น
ประโยชน์ในการป้องกันยาเสพติด เป็นการดึงดูดคนให้สนใจมาดูลักษณะ เช่น การจัดป้ายเสนอ
การติดยาเสพติด ป้ายคำขวัญประเภทชวนคิดเป็นการกระตุ้นให้นักเรียน นักศึกษาได้ใช้ความคิด
มีส่วนร่วม และเกิดความภาคภูมิใจในการแสดงออก

2. การจัดนิทรรศการ หมายถึง การที่สถานศึกษาจัดกิจกรรมด้วยวิธีต่าง ๆ เช่น ป้าย
นิทรรศการ ป้ายประกาศ คติเตือนใจในทางส่งเสริมจิตใจในทางบวก และการให้เห็นโทษพิษภัย
ของยาเสพติดจากการฉายภาพยนตร์ ภาพนิ่ง การบรรยายของวิทยากรหรือการอภิปราย

3. การใช้เอกสาร หมายถึง การที่สถานศึกษาเผยแพร่เอกสารให้ความรู้เกี่ยวกับการ
ป้องกันยาเสพติด เช่น เอกสารสิ่งพิมพ์ แผ่นพับรูปภาพต่าง ๆ เป็นต้น เพื่อให้นักเรียน นักศึกษา
ได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติด

✱ ✱ แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติด

แนวคิดวิธีการและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาของ เฮเลน โนวิส
(กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Novis. n.d.) ซึ่งกระทรวงศึกษาได้
นำมาเป็นแนวทางในการป้องกันยาเสพติดมีดังนี้คือ

1. วิธีการป้องกันยาเสพติดโดยการใช้หลักกฎหมายและศีลธรรม ซึ่งต้องอาศัยการ
ลงโทษและการขู่ว่าจะลงโทษผู้เสพหรือผู้มั่วครอบครอง วิธีนี้ถือว่าช่วยทำให้เกิดความกลัว ไม่กล้า
ทำ โดยการออกกฎหมาย ตราบทลงโทษและบังคับใช้กฎหมายนั้น

2. วิธีการอาศัยหลักทางการแพทย์และอนามัย เป็นการสกัดกั้นมิให้ผู้ติดยาเสพติดทำ
การแพร่ระบาดไปถึงผู้อื่นได้ ค้นหาผู้ติดยาและบำบัดรักษา การให้การศึกษาเกี่ยวกับการใช้ยาใน
ทางที่ผิดเป็นสิ่งสำคัญ เน้นเรื่องรักษาสุขภาพให้สมบูรณ์ ปราศจากโรคภัย

3. วิธีการอาศัยหลักจิตวิทยาสังคม วิธีนี้เน้นพฤติกรรมของมนุษย์ ซึ่งมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ตามสภาพสังคมและวัฒนธรรม การให้ข้อมูลความรู้เรื่องยาเสพติด หากไม่นำไปใช้หรือข้อมูลไม่สอดคล้องกับความเชื่อถือและวิถีชีวิตส่วนตน ก็จะไม่มีส่วนในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมเลย อีกประการหนึ่ง การตัดสินใจใช้ยาเสพติดหรือไม่นั้น ข้อมูลความรู้ต้องเป็นองค์ประกอบในการพิจารณาเรื่องค่านิยม การตัดสินใจและการแก้ปัญหา การป้องกันตามแนวคิดนี้ให้ความสนใจกับความต้องการ ปัญหาทางสังคมและปัญหาส่วนตัวที่จะเป็นสาเหตุทำให้มีการใช้ยาเสพติด

4. วิธีการป้องกันที่อาศัยหลักทางสังคม วัฒนธรรม วิธีนี้ถือว่าสิ่งแวดล้อมทางสังคมมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของมนุษย์ จึงเห็นว่าสังคมควรจะได้รับ การปรับปรุงให้เหมาะสมกับความต้องการโดยธรรมชาติของมนุษย์

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 6) ได้เสนอความคิดเห็นในการกำหนดแนวทางการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา สรุปได้ดังนี้คือ

1. แนวทางในการป้องกันยาเสพติดนั้น ไม่สามารถที่จะกำหนดแน่ชัดได้ ขึ้นอยู่กับสถานการณ์และความเหมาะสม
 2. การนำเอาทฤษฎีต่าง ๆ ไปใช้ ต้องศึกษาให้กว้างขวางและเข้าใจจนนำไปปฏิบัติ
 3. หลักการและแนวทางในการปฏิบัติในการป้องกันยาเสพติด มีผู้ให้แนวทางไว้มาก แต่การนำไปปฏิบัติจะสำเร็จและเหมาะสมเฉพาะกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งเท่านั้น ยังไม่สามารถนำไปใช้ในวงกว้างทั่วประเทศได้
 4. ควรจะมีการสร้างแนวทางให้เหมาะสมกับปัญหาและแนวทางที่จะนำไปสู่การปฏิบัติ
- การป้องกันยาเสพติดตามแนวคิดและแนวทางการปฏิบัติดังกล่าวข้างต้นมีหลายวิธี การนำไปปฏิบัติต้องคำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพปัญหาและกลุ่มเป้าหมาย เพื่อความสำเร็จในการป้องกันยาเสพติด

การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 2) ได้จัดตั้งคณะกรรมการอำนวยการป้องกันและ

ปราบปรามยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา และได้กำหนดแนวคิดในการดำเนินงานไว้ 4 ประการ คือ

1. การแก้ปัญหายาเสพติดโดยการสกัดกั้น และป้องกันก่อนที่ปัญหายาเสพติดจะมาแพร่ระบาดสู่สถานศึกษา
2. การรณรงค์ต่อต้านการแพร่ระบาดของยาเสพติดในสถานศึกษาจะต้องดำเนินการให้ ทั่วทุกท้องที่โดยทันที
3. การปฏิบัติในสถานศึกษาจะต้องมีทั้งการบำบัดรักษา สกัดกั้นและป้องกันตามแต่สภาพของท้องที่ และสภาพของปัญหาแต่ละสถานศึกษา
4. การป้องกันและปราบปรามยาเสพติดในสถานศึกษาจะต้องกระทำติดต่อกันเป็นกระบวนการ และสัมพันธ์กันกับกิจกรรมการเรียนการสอนตามปกติ

กรมการฝึกหัดครู (2525 : 3) ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่ฝึกอบรมให้ความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติดแก่ครูประจำการทั่วประเทศ โดยนำแนวนโยบายดังกล่าวข้างต้นมากำหนดแผนปฏิบัติงาน ตามที่กำหนดให้วิทยาลัยครูทุกแห่งเป็นศูนย์กลางทางวิชาการ ด้านการป้องกันปัญหายาเสพติดในสถานศึกษาประจำท้องถิ่นต่าง ๆ ตามพื้นที่รับผิดชอบด้านการผลิตครูของวิทยาลัยครูแต่ละแห่ง และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการอำนวยการ ให้จัดตั้งศูนย์เวชศึกษาเบื้องต้นขึ้นในวิทยาลัยครูทั้ง 36 แห่ง ซึ่งได้บรรจุไว้ในแผนหลักการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2524 - 2529 กรมการฝึกหัดครู (2525 : 149) ได้สรุปหน้าที่ของศูนย์เวชศึกษาป้องกันไว้ดังนี้คือ

1. เป็นศูนย์กลางในการประมวลความรู้ แนวคิดทางการศึกษา และรวบรวมผลงานวิจัยต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่ให้เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษาและชุมชน
2. เป็นศูนย์กลางให้บริการความรู้แก่นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ และชุมชนตลอดจนการพัฒนาทัศนคติและกิจนิสัย ให้สอดคล้องกับนโยบายการป้องกันยาเสพติด ในสถานศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ
3. เป็นศูนย์กลางเก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวกับการวิเคราะห์ วิจัยและการแนะแนวเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด รวมถึงการติดตามผล เพื่อหาข้อมูลในการวางแผนการป้องกันให้เกิด

ประโยชน์แก่ชุมชนและเพื่อหาแนวทางควบคุมการแพร่ระบาดของยาเสพติด

4. เป็นศูนย์กลางในการอบรม เผยแพร่ยุทธวิธีและวางแผนงานป้องกันยาเสพติด มีการฝึกอบรมบุคลากรและปรับปรุงพัฒนายุทธวิธีในการป้องกันยาเสพติดทันเหตุการณ์อยู่เสมอ

การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของภาคเอกชน คือ สโมสรไลออนส์ กรุงเทพมหานคร (สำนักพิมพ์. 2530 : 16) ได้มีการจัดอบรมกลุ่มผู้นำเยาวชนในชุมชนต่าง ๆ ให้เป็นแกนนำป้องกัน และยังได้สนับสนุนอุปกรณ์กีฬาต่าง ๆ เช่น สนามเด็กเล่น โต๊ะปิงปอง ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณสำหรับห้องสมุดด้วย นโยบายการดำเนินงานในการป้องกันยาเสพติดแก่เยาวชนทั้งของกระทรวงศึกษาธิการและของเอกชน เน้นการจัดบริการให้ความรู้ด้านวิชาการ และด้านกีฬา มีแนวคิดในการดำเนินงานเพื่อสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติด มีให้เยาวชนสนใจยาเสพติด ซึ่งการดำเนินงานจำเป็นต้องมีหน่วยงานในการจัดองค์กรและการบริหารงานอย่างมีประสิทธิภาพ

การจัดองค์กรและการบริหารงาน

การป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู ซึ่งดำเนินงานโดยศูนย์เวชศึกษาป้องกันนั้นยังต้องพัฒนาการจัดองค์กรและการบริหารงาน เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

การจัดองค์กรเป็นพื้นฐานของการบริหารงาน การจัดองค์กรมีลักษณะเป็นการกำหนดโครงสร้างของหน่วยงานให้เหมาะสม สอดคล้องกับนโยบาย วัตถุประสงค์ อำนาจหน้าที่ ความรับผิดชอบ การแบ่งการทำงาน โดยมีสายบังคับบัญชา การประสานงาน และเอกภาพการบังคับบัญชา (สมพงษ์ เกษมสิน. 2521 : 103)

กิตติมา ปรีดีติลก (2529 : 35) ได้อธิบายถึงกระบวนการจัดโครงสร้างขององค์กรว่าควรมีระบบดังนี้คือ

1. แบ่งงานออกเป็นหน่วยงานย่อยตามลักษณะขององค์กร
2. จัดระบบในหน่วยงานย่อยโดยให้มีการแบ่งงานกันทำให้เหมาะสมในแต่ละหน่วยงาน

3. การมอบอำนาจ หน้าที่แก่ผู้ปฏิบัติงาน ต้องคำนึงถึงความสามารถและความเหมาะสม เพื่อให้เกิดความร่วมมือประสานงาน

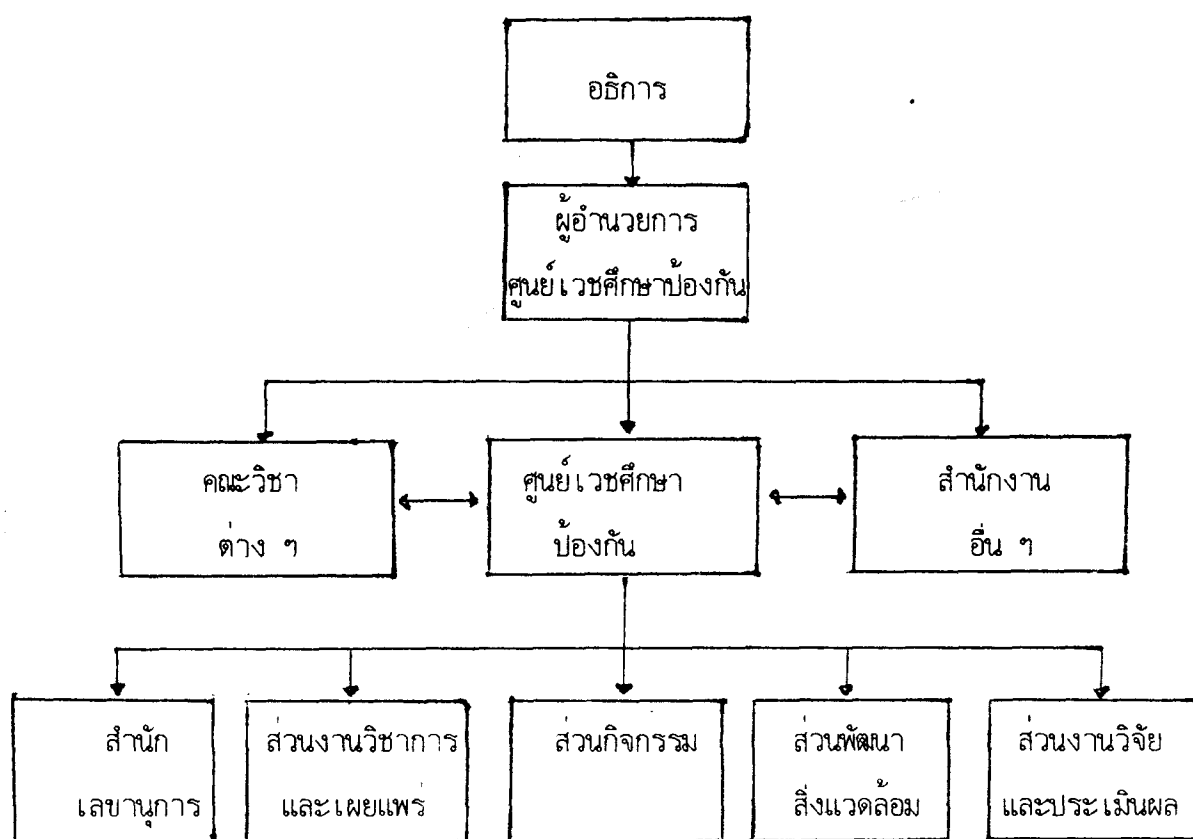
4. องค์กรที่มีแนวโน้มจะขยายงาน จำเป็นต้องพิจารณาเกี่ยวกับการมีหน่วยงานที่ปรึกษา ซึ่งจะเป็นหน่วยงานที่สำคัญในการปรับปรุงงาน

นอกจากการจัดองค์กรหรือหน่วยงานดังได้กล่าวแล้ว กิติมา ประติติลล (2529 : 33) ได้แบ่งลักษณะขององค์กรออกเป็น 2 ประเภท คือ องค์กรแบบเป็นทางการและองค์กรแบบไม่เป็นทางการ

1. องค์กรแบบเป็นทางการ คือ หน่วยงานที่จัดขึ้นอย่างมีขอบเขต อำนาจ หน้าที่ รับผิดชอบมีการควบคุมงาน การปฏิบัติงาน การจัดสรรงาน และการติดต่อสื่อสารอย่างมีระบบ มีการวางแผนการดำเนินงานล่วงหน้า โดยมีการกำหนดนโยบาย การวินิจฉัยสั่งการ การมอบอำนาจ หน้าที่ ทั้งนี้ผู้ปฏิบัติงานมีโอกาสทำงานตามความรู้ ความสามารถ การจัดหน่วยงานแบบนี้ จะช่วยให้ฝ่ายบริหารและผู้ปฏิบัติงานทุกคนรับผิดชอบในหน้าที่การปฏิบัติงาน ทำให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร แต่การปฏิบัติงานแบบเป็นทางการที่อยู่ในระบบตามขั้นตอน บางครั้งอาจขาดความคล่องตัวและล่าช้า เพราะขาดความยืดหยุ่น ต้องรอบปฏิบัติตามกฎ ระเบียบของทางราชการ อาจทำให้เกิดผลเสียแก่หน่วยงานหรือองค์กรได้เช่นกัน

2. องค์กรแบบไม่เป็นทางการ คือ การจัดหน่วยงานที่ไม่มีกฎเกณฑ์ ไม่มีระเบียบแบบแผนเกี่ยวกับอำนาจ หน้าที่ของหน่วยงานแต่ละบุคคล ไม่มีสายการบังคับบัญชาและวัตถุประสงค์ขององค์กรที่แน่นอน ขึ้นอยู่กับความพอใจของแต่ละบุคคลที่พร้อมใจเข้าร่วมกันทำงานนั้น ๆ เป็นกลุ่มและยึดถือด้วยบุคคลเป็นสำคัญ ผลสำเร็จของงานขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำเน้นเรื่องอำนาจมากกว่าหน้าที่ การติดต่อสื่อสารขาดระบบที่ดี การปฏิบัติงานแบบนี้ทำให้งานคล่องตัวรวดเร็ว เพราะเข้าถึงตัวบุคคล ช่วยให้งานบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้อย่างรวดเร็ว และสามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้ง่ายเมื่อมีปัญหา มีการยืดหยุ่น แต่การปฏิบัติที่เน้นตัวบุคคล ผู้บริหารมีอำนาจและความรับผิดชอบมากเกินไป การปฏิบัติงานขาดระเบียบและกฎเกณฑ์ซึ่งอาจทำให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสารและผลที่ตามมาคือความแตกแยก ขาดความสามัคคีได้ง่าย

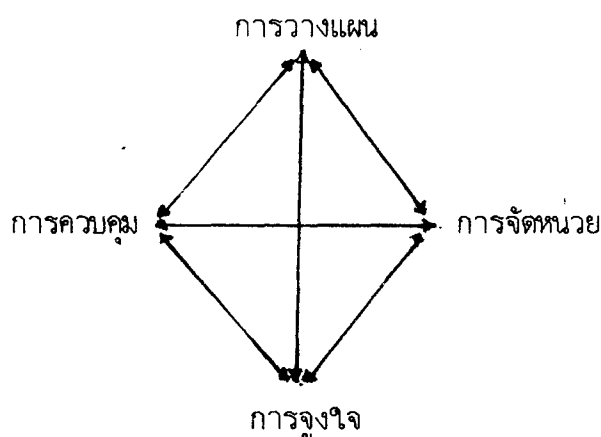
การจัดองค์กรหรือหน่วยงานดังกล่าวซึ่งมีทั้งการจัดองค์กรแบบเป็นทางการและแบบไม่เป็นทางการต่างก็มีทั้งข้อดีและข้อเสียในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับหน่วยงานและความเหมาะสม แต่การจัดองค์กรของศูนย์เวชศึกษาป้องกันเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครู เป็นการ จัดองค์กรแบบผสมผสาน มีระบบในการบริหารงาน มีการวางแผน กำหนดนโยบายและให้ม ีความยืดหยุ่นในทางปฏิบัติ สามารถเปลี่ยนแปลงแก้ไขได้เมื่อมีความจำเป็นเร่งด่วน ซึ่งการจัดองค์กรได้แสดงดังภาพประกอบ 1

ภาพประกอบ 1 รูปแบบการจัดองค์กรในการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

(กรรมการฝึกหัดครู. 2525 : 134)

การบริหารงาน คือการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ซึ่งได้แก่ บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และวิธีการจัดการ ให้มีประสิทธิภาพและได้ผลิตผลสูงที่สุด ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2530 : 38) ได้แบ่งกระบวนการบริหารงานออกเป็น 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การจัดหน่วย การจูงใจ และการควบคุม แต่ละขั้นตอนมีภาระหน้าที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กัน ดังภาพประกอบ 2

ภาพประกอบ 2 รูปแบบกระบวนการบริหารงาน
(ถวิล เกื้อกูลวงศ์. 2530 : 38)

นพพงษ์ บุญจิตราดูลย์ (2525 : 8) ได้เน้นว่า การบริหารมีวิธีตามขั้นตอน 7 ประการ คือ การวางแผน การจัดรูปโครงสร้าง การบริหารบุคคล การวินิจฉัยสั่งการ การประสานงาน การรายงาน และการจัดสรรงบประมาณ

วิจิตร อาวะกุล (2522 : 202) ได้อธิบายถึงหลักการบริหารงานในขั้นต่าง ๆ ไว้ดังนี้คือ

1. การดำเนินงานบริหารจะต้องมีนโยบาย วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางหรือทิศทางในการควบคุมการดำเนินงานได้ตามเป้าหมาย
 2. การบริหารงานที่ดีต้องมีผู้บริหารหรือผู้รับผิดชอบเป็นศูนย์กลางอำนาจการรับผิดชอบในการดำเนินงาน
 3. การจัดหน่วยงานหรือองค์การอย่างเป็นระบบสัมพันธ์กัน มีหลักการแน่นอนซึ่งควรประกอบด้วย
 - 3.1 การกำหนดหน้าที่และความรับผิดชอบไว้อย่างชัดเจน
 - 3.2 การจัดสรรงบประมาณ บุคลากร และวัสดุเครื่องมือเครื่องใช้ให้สามารถปฏิบัติงานได้
 - 3.3 มีลักษณะความเป็นผู้นำและจัดให้มีการประสานงานภายในองค์การอย่างเพียงพอ
 4. เพื่อให้มีนโยบายและความมุ่งหมายบรรลุวัตถุประสงค์ควรเลือกวิธีการดำเนินงานที่เหมาะสมด้วยการใช้ยุทธวิธี ประสิทธิภาพ การเปลี่ยนแปลงกับการปรับตัวและยืดหยุ่น
 5. การติดต่อสื่อสารที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและลดความขัดแย้ง ทำให้เกิดความมีมนุษยสัมพันธ์และการประสานงานดียิ่งขึ้น
 6. การบริหารงานทุกด้านต้องปรับตัวเข้ากับการเปลี่ยนแปลงของสังคมอยู่เสมอ เพื่อความเจริญก้าวหน้าของงานอย่างต่อเนื่อง
- การบริหารงานที่ดีต้องมีขั้นตอนเชื่อมโยงสัมพันธ์กัน เพื่อให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ และผู้บริหารต้องรับผิดชอบต่อสูง การปฏิบัติงานต้องเป็นไปตามนโยบายและวัตถุประสงค์ มีการติดต่อสื่อสารที่ดี ตลอดจนการปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมอยู่เสมอ

การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด

การให้ความรู้หรือการศึกษาเรื่องยาเสพติดในวิทยาลัยครูหรือสถานศึกษา นอกจากจะได้จากการเรียนการสอนในหลักสูตรแล้ว การเผยแพร่ให้ความรู้มีหลายวิธี เกา สารสิน (2522 : 148) ได้กล่าวไว้ดังนี้คือ

1. การฝึกอบรม การจัดฝึกอบรมทุกครั้งต้องกำหนดกลุ่มเป้าหมายและกำหนดหลักสูตร ความรู้ที่จะให้ผู้เข้ารับการอบรม ต้องสามารถนำไปเผยแพร่ได้ ซึ่งเป็นการประหยัดกำลังบุคลากร เวลา และงบประมาณในทางอ้อม
2. การตั้งกลุ่มหรือชมรมเพื่อต่อต้านยาเสพติด ใช้เวลาให้เป็นประโยชน์ เกิดพลัง ความคิดสร้างสรรค์ เช่น การตั้งกลุ่มในสถานศึกษา การทำงานร่วมกันเพื่อให้เกิดความมั่นใจ และมีจุดมุ่งหมายเดียวกันในการต่อต้านยาเสพติด
3. การส่งเสริมสุขภาพจิตและให้สุศึกษาจะช่วยให้ประชาชน นักศึกษามีสุขภาพจิตดี แข็งแรงและสามารถเรียนรู้วิธีการแก้ไขปัญหาชีวิตที่ถูกต้อง การส่งเสริมสุขภาพจิตและให้สุศึกษา นี้อาจทำได้หลายวิธี เช่น จัดสถานที่ให้บริการปรึกษาและคำแนะนำแก้ไขปัญหาชีวิต ส่งเสริม ปรับปรุง สาธารณูปโภคในท้องถิ่น ให้บริการด้านสุศึกษาแก่ชุมชน
4. การส่งเสริมงานสันติภาพ การบริการในด้านกิจกรรมกีฬา การพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดทางอารมณ์ และใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์
5. การบรรยายให้ความรู้และการจัดนิทรรศการโดยการจัดวิทยากร บรรยายให้ความรู้เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด วิธีการจัดนิทรรศการเป็นการกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ เช่น การจัดให้ผู้ชมได้เห็นสภาพของผู้ติดยา วิธีการป้องกัน วิธีการรักษา ตลอดจนผลการดำเนินงานของหน่วยงาน ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง
6. การเผยแพร่โดยผ่านสื่อมวลชน สื่อมวลชนมีบทบาทและอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของ มนุษย์ ทั้งด้านการให้ข่าวสาร การบันเทิงทางวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ภาพยนตร์ แผ่นเสียง สื่อมวลชนเป็นประโยชน์ในการให้การศึกษาตลอดชีวิตแก่ประชาชน ในการเสริมสร้างความรู้ ความคิด ทักษะ และทัศนคติ เพื่อช่วยในการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อม การแก้ไขปัญหาและ ดำรงชีวิตในสังคม

ผลวิจัยเกี่ยวกับสภาพการรู้จักและสภาพการใช้สารเสพติดชนิดต่าง ๆ คือ บุหรี่ เหล้า กัญชา แอลกอฮอล์ ผิ่น มอร์ฟิน เฮโรอีน ใบกระท่อม ยากล่อมประสาท เหล้าแห้ง ยากระตุ้น ประสาท สารระเหย ในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ (กรมการฝึกหัดครู. 2529 : 340) ปรากฏว่า นักเรียน นักศึกษารู้จักสารเสพติดทุกชนิดที่ทำการสำรวจ ส่วนใหญ่รู้จักแต่ชื่อ

โดยเฉพาะบุหรี เหล่า กัญชา เฮโรอีน ยาปลอมประสาท สารเสพติดที่เห็นของจริงมากที่สุดได้แก่ บุหรี เหล่า ซึ่งเห็นจากเพื่อน บุคคลในครอบครัว สื่อมวลชนและโรงเรียนอันเป็นแหล่งความรู้ที่สำคัญ สารเสพติดที่นักเรียนเคยใช้ได้แก่ เหล่า บุหรี กัญชา นักเรียนนักศึกษาที่เคยใช้สารเสพติดส่วนใหญ่เป็นเพศชายระดับอุดมศึกษาเป็นผู้ที่ขาดความอบอุ่นจากครอบครัว ครู อาจารย์ และผู้ปกครอง สาเหตุที่นักศึกษาใช้สารเสพติดคือ อยากทดลอง เพื่อนชักชวน มีเรื่องไม่สบายใจ เพื่อความโก้หรู ส่วนใหญ่เห็นว่าสารเสพติดทุกชนิดมีอันตราย

วิธีการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด มีหลายวิธีดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้เน้นเพียง 2 วิธีคือการให้ความรู้โดยการจัดอบรมแก่กลุ่มเป้าหมาย กับการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด

การจัดอบรม

การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด นอกจากการเรียนการสอนในหลักสูตรแล้ว การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่กลุ่มเป้าหมายยังเป็นวิธีการหนึ่งที่ส่งเสริมการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูให้บรรลุเป้าหมายและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลที่มุ่งพัฒนาบุคคลให้มีคุณภาพที่ดีสามารถหลีกเลี่ยงการใช้ยาเสพติดและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

การอบรมเป็นกระบวนการที่มีระเบียบแบบแผน มุ่งหมายที่จะพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความชำนาญ ตามวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่งของหน่วยงาน นับว่าเป็นวิธีการสำคัญที่มีประโยชน์ดังที่ ภิญญู สาร (2517 : 443) ได้ระบุว่า

1. การอบรมเป็นการประหยัดเวลาในการศึกษาเล่าเรียน
2. การอบรมช่วยให้การทำงานของบุคคลดีขึ้นจากการได้รับความรู้เพิ่มเติม
3. การอบรมเป็นการสร้างทัศนคติในการทำงานดีขึ้น
4. การอบรมเป็นการแก้ปัญหการบริหารงานบุคคลในระหว่างปฏิบัติการ ทำให้บุคลากรพอใจในหน้าที่และเพิ่มความรู้ความสามารถ
5. การอบรมเป็นการแก้ปัญหาคัดคนทำงาน โดยการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพตรงกับหน้าที่ที่ปฏิบัติ
6. การอบรมให้ประโยชน์แก่ผู้เข้ารับการอบรมด้านความรู้และประสบการณ์ดีขึ้น

หลักสำคัญในการอบรม ซึ่ง ภาณุ ธรรม (2517 : 445) กำหนดไว้มี 8 ข้อ คือ

1. การจัดกำหนดเวลาในการจัดอบรม
2. ควรมีการพัฒนาโครงการอบรมทุกชนิด เช่น การวางแผน กำหนดวัตถุประสงค์ และเป้าหมาย ตลอดจนการกำหนดกลุ่มเป้าหมาย
3. จัดทำโปรแกรมต่าง ๆ เช่น หลักสูตร ตารางอบรมและอื่น ๆ
4. รวบรวมเอกสาร อุปกรณ์ ตำราและสิ่งต่าง ๆ ที่ต้องใช้
5. บริหารและร่วมสอยถามโครงการอบรม
6. ประสานงานกับฝ่ายต่าง ๆ ที่เป็นสายบังคับบัญชาของกลุ่มเป้าหมาย
7. บุคลากรที่เป็นวิทยากรให้มีความชำนาญพิเศษตรงเป้าหมายที่กำหนด
8. ประเมินผลการฝึกอบรมทุกครั้ง เพื่อติดตามและปรับปรุงการอบรมให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นตอนในการจัดอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรตามที่ ทวี ถาวโร (2528 : 45) ได้กล่าวถึงในผลงานวิจัย เรื่อง รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายธุรการ มี 3 ขั้นตอน คือ

1. ขั้นตอนวางแผนการจัดอบรม
2. ขั้นตอนการซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นเตรียมการและกิจกรรม
3. ขั้นติดตามและประเมินผลของการจัดอบรม

วิธีการจัดอบรมที่สำคัญ คือ การบรรยาย การประชุม การศึกษาค้นคว้าเฉพาะราย การแสดงบทบาทสมมติ การปฏิบัติตามบทเรียนสำเร็จรูป การสาธิต การจัดสถานการณ์จำลอง การทดลอง ซึ่งควรพิจารณาเลือกจัดตามสถานการณ์และความเหมาะสมของกลุ่มเพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจ และสร้างความสนใจในการจัดกิจกรรมการอบรม การจัดอบรม เรื่องการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครู ให้กลุ่มเป้าหมายนับเป็นวิธีการที่เป็นประโยชน์ คือ เป็นการสร้างพลังเพื่อต่อต้านยาเสพติด ส่งเสริมให้ผู้เข้ารับการอบรมมีคุณภาพในการดำเนินชีวิต รับผิดชอบต่อหน้าที่และสังคมในการช่วยเหลือผู้อื่น มีมนุษยสัมพันธ์และสามารถเป็นผู้นำในการเผยแพร่ความรู้ที่ดีต่อไป โดยเฉพาะในกลุ่มนักเรียน นักศึกษา หรือเยาวชนทั่วไป

กระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 13) ซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดอบรม เรื่องยาเสพติด ในสถานศึกษาและในวิทยาลัยครูได้เน้นแนวคิดในการจัดอบรมให้ความรู้เรื่อง ยาเสพติด เพื่อการ ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดหรือการใช้ยาในทางที่ผิด กลุ่มเป้าหมายคือ บุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้นำชุมชนที่ได้รับการอบรมแล้วก็มีโอกาสเผยแพร่ ความรู้ บริการและประสานงานกับชุมชนเพิ่มมากขึ้นในการสนับสนุนการศึกษาเพื่อการป้องกันและ แก้ไขปัญหา สามารถเป็นผู้นำที่มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและค่านิยมของคนในชุมชนได้ การอบรมจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้บุคลากรดังกล่าวมีประสบการณ์เข้มข้นในเรื่องยาเสพติดและ การป้องกัน ผู้จัดการอบรมจะสามารถจะสอดแทรกเนื้อหาด้านจริยธรรม คุณธรรม รวมทั้งสุขภาพ อนามัยเพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกัน สามารถพัฒนาคนให้พ้นยาเสพติดได้

ประเสริฐ ต้นสกุล (2522 : 83) ได้กล่าวถึง การจัดอบรมเกี่ยวกับเรื่องการป้องกัน ยาเสพติดของศูนย์เวชศึกษาป้องกันของกรมการฝึกหัดครูว่า การจัดอบรมแก่กลุ่มเป้าหมายนั้น เป็นการจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น ให้ความรู้เรื่องยาเสพติดตลอดจนการป้องกัน การปฏิบัติตนแก่ ผู้นำชุมชน นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหารและวิทยากร แต่ละกลุ่มเป้าหมายจะมี จุดมุ่งหมาย เนื้อหา หลักสูตร และวิธีการดำเนินการอบรมแตกต่างกันไปตามจุดประสงค์ เช่น การจัดอบรมผู้นำชุมชน จะเป็นการให้ความรู้ถึงโทษและพิษภัยของยาเสพติดที่มีผลต่อร่างกายรวมทั้ง การให้ความรู้เรื่องเศรษฐกิจของรัฐบาลและครอบครัว สำหรับกลุ่มนักเรียน นักศึกษา เนื้อหา หลักสูตรจะเน้นถึงพิษภัยและโทษของยาเสพติด นอกเหนือจากการสอดแทรกในหลักสูตรวิชาต่าง ๆ เช่น สุขศึกษา พลานามัย โภชนาการ ลูกเสือ และอนุชาด

สำนักอนามัย (2530 : 85) ได้กล่าวถึงการจัดอบรมเพื่อการป้องกันยาเสพติดของ นักเรียน นักศึกษา ในสถานศึกษาว่าเป็นการจัดอบรมที่เน้นการส่งเสริมการจัดกิจกรรมด้านการ ป้องกัน การกอบกู้หาไม่สงบเรียบร้อย การมีส่วนร่วมในการทำงาน การพัฒนาคน ครอบครัว และ สังคม ซึ่งเป็นการจัดอบรมระยะสั้นใช้เวลาประมาณ 3 วัน หลักสูตรในการจัดอบรมจะมีเนื้อหา เรื่องยาเสพติด และการป้องกันแก้ไข การพัฒนาการของวัยรุ่น สุขภาพจิตและการแก้ไขปัญห ความรู้ด้านข่าวและการป้องกันอาชญากรรม รวมทั้งกฎหมายที่เยาวชนควรรู้ ตลอดจนนำพามา การแสดงออกในการเป็นผู้นำและผู้ตามในกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้เกิดความคิดและการนำไปใช้ใน

ชีวิตประจำวัน ซึ่งการอบรมทุกครั้งมีการประเมินผลงาน

กรมการฝึกหัดครู (2525 : 131) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ สาระ กิจกรรมในการจัดอบรมเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดของศูนย์เวชศึกษำป้องกันของวิทยาลัยครูให้แก่กลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ดังนี้คือ

1. กลุ่มอาจารย์ในวิทยาลัยครูและครูประจำการทั่วไป เพื่อให้เห็นความสำคัญของปัญหายาเสพติด สามารถนำไปถ่ายทอด ด้วยการสอดแทรกในการเรียนการสอนวิชาต่าง ๆ และเพื่อให้อาจารย์ทุกคนมีบทบาทในการป้องกันยาเสพติด เนื้อหาที่ใช้ในการอบรมคือเนื้อหาสาระของยาเสพติด ฤทธิ์ของยา สาเหตุของการติดยา ความสำคัญของปัญหายาเสพติด ข้อมูลจากการวิจัยการติดยาของนักเรียนนักศึกษาไทย ยุทธวิธีในการป้องกันการใช้ยาเสพติด กิจกรรมที่จัดในการอบรมได้แก่ การบรรยาย ชมภาพยนตร์ ภาพนิ่ง แบ่งกลุ่มปฏิบัติการ การอภิปราย ซึ่งเป็นการจัดอบรมระยะสั้น และหลังกิจกรรมจะมีการประเมินและสรุปผลงาน

2. กลุ่มนักศึกษา วัดพระสงฆ์ในการจัดอบรมเพื่อสร้างพื้นฐานความรู้เกี่ยวกับปัญหายาเสพติด ปลุกฝังทัศนคติและแนวทางปฏิบัติที่ถูกต้องในการป้องกันตน และเพื่อนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อไป เนื้อหาของหลักสูตรในการจัดอบรมแก่นักศึกษาได้แก่ เนื้อหาสาระของยาเสพติด สาเหตุของการติดยา โทษและวิธีสังเกตผู้ติดยา แนวทางปฏิบัติตนของนักศึกษาเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหายาเสพติด กิจกรรมที่จัดในการอบรมคือ การฟังการบรรยาย ชมภาพยนตร์ ภาพนิ่ง การแสดงบทบาท และสถานการณ์จำลอง การอภิปรายซักถาม ซึ่งเป็นการจัดอบรมระยะสั้นพิเศษแก่นักศึกษา มีการประเมินผลโดยการสังเกต สัมภาษณ์

3. กลุ่มชุมชน เช่น ลูกเสือชาวบ้าน สโมสร สมาคมต่าง ๆ และชาวบ้าน วัดพระสงฆ์ เพื่อให้ทราบถึงโทษทางกายและเศรษฐกิจของครอบครัวและของรัฐบาล เพื่อให้ทราบถึงวิธีป้องกันมิให้บุตรหลานและสมาชิกในครอบครัวใกล้ชิดกับยาเสพติด เนื้อหาที่ใช้ในการอบรม เช่น เรื่องโทษของยาเสพติด สาเหตุของการติดยา วิธีการป้องกัน วิธีการสังเกตอาการของผู้ติดยา แหล่งบำบัดรักษา กิจกรรมในการจัดอบรม เช่น ฟังการบรรยาย ภาพยนตร์ ภาพนิ่ง เพลง การแสดงบทบาทและสถานการณ์จำลองประกอบการบรรยาย โดยใช้การอบรมระยะสั้น ประเมินผลจากการสังเกตและซักถาม

การจัดอบรมแก่กลุ่มเป้าหมายดังกล่าวของศูนย์เวชศึกษาป้องกันของวิทยาลัยครูเป็นวิธีการหนึ่งในการป้องกันยาเสพติดแก่นักเรียน นักศึกษาหรือผู้นำชุมชน มีการพัฒนาวิธีการอบรมเนื้อหาและกิจกรรมต่าง ๆ ในการอบรม ตลอดจนข้อมูล ข่าวสารใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้เข้ารับการอบรมสนใจ และให้มีการจัดการอบรมอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ

การจัดกิจกรรม

นอกจากการจัดการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดในหลักสูตรโดยตรงแล้ว การจัดกิจกรรมการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาเป็นวิธีการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดได้เป็นอย่างดี เช่น กิจกรรมต่อต้านและป้องกันยาเสพติด นิทรรศการและการอภิปราย เพื่อให้ความรู้และสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติดในวิทยาลัยครู เป็นต้น

กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อนักศึกษาดังที่ วิสลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2528 : 130) ได้เน้นมากคือ กิจกรรมที่จัดขึ้นตามความสนใจและด้วยความสมัครใจ เพื่อความสนุกสนาน เป็นการเพิ่มพูนประสบการณ์และการเรียนรู้ โดยส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการจัดขึ้นเอง เพื่อพัฒนานักศึกษาด้านต่าง ๆ นอกเหนือไปจากสิ่งที่บังคับให้ศึกษาตามหลักสูตร ซึ่งไม่ถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของผลการศึกษา กิจกรรมที่จัดขึ้นในสถาบันต้องเป็นไปตามระเบียบข้อบังคับและประเพณีของสถาบัน นอกจากนี้ยังต้องได้รับความเห็นชอบการนิเทศดูแลอย่างใกล้ชิดจากผู้บริหารและอาจารย์ด้วย

ทบวงมหาวิทยาลัย (2521 : 40) ได้กำหนดประเภทและหลักการจัดกิจกรรมไว้ 4 ด้าน ดังนี้คือ

1. ด้านศิลปวัฒนธรรม เพื่อส่งเสริม เผยแพร่ และรักษาศิลปวัฒนธรรม ตลอดจนการสนับสนุนให้เกิดความสนใจ มีโอกาสศึกษาเพื่อให้เกิดความชำนาญ มีสุนทรียภาพในศิลปด้านต่าง ๆ ที่ไม่ขัดต่อวัฒนธรรมอันดี
2. ด้านกีฬา เพื่อส่งเสริมสุขภาพอนามัยและพัฒนาบุคลิกภาพความสัมพันธ์อันมิตร ความมีน้ำใจนักกีฬา ฝึกทักษะ ตลอดจนการยกมาตรฐานกีฬาให้สูงขึ้น

3. ด้านวิชาการ เพื่อแสวงหาความรู้อันควรได้รับการส่งเสริมให้มีอิสระในด้านความคิดแต่อยู่ในขอบเขต โดยมีความสมดุลย์ในด้านความคิดแง่ต่าง ๆ โดยสมบูรณ์

4. ด้านบำเพ็ญประโยชน์ เพื่อให้รู้จักใช้เวลาว่างในการพัฒนาคน เพื่อประโยชน์ต่อสังคม ให้มีความริเริ่มสร้างสรรค์และนำความรู้ไปประยุกต์ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม เพื่อปลูกฝังให้รู้จักหน้าที่และความรับผิดชอบที่จะต้องรับผิดชอบต่อสังคมและประเทศชาติ

การจัดกิจกรรมในสถานศึกษา โดยทั่วไปจะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบที่สำคัญ 3 ประการ คือ นักศึกษา อาจารย์ สังคมและสถาบันในการสนับสนุนส่งเสริม (จินตนา ยูนิพันธ์. 2525 : 125) การดำเนินกิจกรรมจะบรรลุจุดมุ่งหมายได้อย่างดี และมีประสิทธิภาพจำเป็นต้องมีองค์ประกอบดังกล่าว และมีแนวทางการจัดกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของ ทองเรือน อมรัชกุล (2525 : 62) คือ

1. นักศึกษาต้องรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตน
2. นักศึกษาต้องเรียนรู้กฎหมายและหลักการต่าง ๆ เป็นอย่างดี
3. นักศึกษาควรมีโอกาสเข้าร่วมในการจัดกิจกรรม
4. ควรให้มีการศึกษาลักษณะของนักศึกษาที่เข้าร่วมในการจัดกิจกรรม
5. ควรถือว่าการจัดกิจกรรมเป็นการเรียนรู้ในห้องปฏิบัติการ
6. การจัดกิจกรรมอาจจำแนกเป็น 2 ส่วนคือ เป็นรายวิชา ในหลักสูตรและเป็นการสนองความต้องการ
7. สถาบันควรมีหน่วยงานและบุคลากรที่จะให้การสนับสนุน และให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมอย่างเพียงพอ
8. การจัดกิจกรรมควรกำหนดนโยบายและผู้บริหาร

ประเสริฐ ดันสกุล (2522 : 58) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถาบันการศึกษา เป็นการให้โอกาสนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับบุคลิกภาพ กิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษา ยังเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาหลีกเลี่ยงจากยาเสพติดได้ ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวส่งเสริมความสนใจ การแสดงออก การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มั่วสุมหรือเที่ยวเตร่ เมื่อพบกิจกรรมที่น่าสนใจทั้งทางด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา ทำให้เกิดความเพลิดเพลินและใช้ชีวิตอย่างมีคุณค่า

วัตถุประสงค์ในการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครู มีดังนี้ คือ

1. เพื่อสร้างบรรยากาศในสถานศึกษาให้น่าอยู่ทั้งสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนร่วมสถาบันให้เป็นกันประทับใจ สบายใจที่จะอยู่ร่วมกัน
2. เพื่อให้นักศึกษารู้จักการตัดสินใจ การแก้ปัญหาและนำผลการที่เหมาะสม มีทางเลือกที่ตีแผนการพึ่งยาเสพติด

กิจกรรมที่จัดส่งเสริมบุคลิกภาพของนักศึกษาในวิทยาลัยครูคือ ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม และการบันเทิง ด้านบำเพ็ญประโยชน์และอาสาพัฒนา ด้านวิชาการ ด้านทัศนศึกษา การจัดกิจกรรมต้องกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและได้รับความร่วมมือสนับสนุนจากอาจารย์ ผู้บริหารที่เกี่ยวข้อง และควรมีการประเมินติดตามผลทุกครั้ง การจัดกิจกรรมนับว่าเป็นประโยชน์ในการป้องกันมิให้มีการมั่วสุมเสพยาเสพติดของนักศึกษาวิทยาลัยครูได้

เรื่องชัย บุญศักดิ์ (2527 : 119) ได้เสนอว่าผู้บริหารควรมีการวางแผนร่วมกับ ผู้ปกครองและนักศึกษา ในการกำหนดนโยบายการป้องกันยาเสพติดให้ชัดเจน ต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ในการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กีฬา ดนตรี ในสถานศึกษา ครู อาจารย์ บุคลากรทุกคนจะต้องร่วมมือร่วมใจ สอดส่องดูแลพฤติกรรมของนักศึกษา เพื่อหาทางป้องกันและช่วยเหลือแก้ไขในโอกาสต่อไปได้ทันทั่วทั้ง และจากผลงานวิจัยเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดให้โทษในสถานศึกษาของกรมสามัญศึกษา (2522 : 10) สรุปได้ว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีความสนใจปัญหายาเสพติดอยู่ในเกณฑ์สูง จึงได้จัดกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดอยู่เสมอ เช่น การแนะแนว การสังคมสงเคราะห์ การเผยแพร่ข่าวสาร

การพัฒนาตนของนักศึกษา

นโยบายของรัฐบาลในการป้องกันยาเสพติดที่มุ่งพัฒนาคนหรือเยาวชนในสถานศึกษาให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการดำรงชีวิตอยู่ในสภาพแวดล้อมของการแพร่ระบาดของยาเสพติดได้อย่างมั่นคง โดยไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด เป็นผู้ที่ศึกษาหาความรู้ความเข้าใจยาเสพติดและการหลีกเลี่ยงยาเสพติดในทางที่ถูกต้องนั้น เยาวชนจะต้องพัฒนาตนเอง นอกเหนือจากการรับรู้สาระในหลักสูตรหรือข้อมูลข่าวสารทั่วไป การพัฒนาตนเองของเยาวชนเพื่อสร้างภูมิคุ้มกันโดยการรู้จัก

ตัดสินใจและแก้ปัญหาให้พ้นจากการเสพติด ยังเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิต ในการพัฒนาตนของ นักศึกษาให้สามารถพึ่งตนเองได้ และการพัฒนาจิตใจจึงนำหลักธรรมทางศาสนามาเป็นแนวปฏิบัติ

การพัฒนาบุคลากรเป็นกระบวนการที่จะเสริมสร้างให้บุคลากรมีความรู้ความสามารถ ความเข้าใจและทัศนคติที่ดี อันจะเป็นผลให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ฉะนั้นหน่วยงานหรือ องค์กรจะส่งเสริมการพัฒนาบุคลากรเสมอ ในด้านการส่งเสริมการพัฒนาตนของนักศึกษา องค์กร ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อการเจริญเติบโตของนักศึกษา ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา (กระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 7) มีดังนี้คือ

1. ด้านร่างกาย ส่งเสริมภาวะที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญเติบโตทางร่างกาย คือการพัฒนาทักษะการเคลื่อนไหวต่าง ๆ เช่น การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา
2. ด้านจิตใจ ส่งเสริมให้มีโอกาสแสดงออกทางอารมณ์ ด้วยกิจกรรมสร้างสรรค์หรือ กิจกรรมร่วมกับหมู่คณะ
3. ด้านสังคม ส่งเสริมการสังสรรค์ร่วมกับหมู่คณะ การเรียน การทำงาน โดยการแบ่ง หน้าที่ความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกันในสถานศึกษาหรือชุมชน
4. ด้านสติปัญญา ส่งเสริมการเรียนการสอน ให้นักศึกษารู้จักคิด ตัดสินใจ แก้ปัญหา ด้วยตนเอง การเรียนรู้ด้วยตนเอง

การส่งเสริมการพัฒนาตนของนักเรียน นักศึกษา ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถและมี แนวทางในการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณภาพ หลีกเลียงปัญหาต่าง ๆ ได้ มีอุดมการณ์ มีความคิด สร้างสรรค์ มีความภาคภูมิใจและนับถือตนให้อยู่ในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ (เนพพงษ์ บุญจิตราดุลย์. 2525 : 20 และ สมาน รังสิโยภักดิ์. 2525 : 73) เกื้อหนุนนโยบายการ ป้องกันยาเสพติดของรัฐบาลที่มุ่งส่งเสริมหรือเน้นการพัฒนาตน (สำนักงานคณะกรรมการการป้องกัน ยาเสพติด. 2527 : 17) ฉะนั้นควรมีการส่งเสริมให้นักเรียน นักศึกษา มีการพัฒนาตนให้เกิด ความมั่นคง รู้จักพึ่งตน มีอิสระและความสำเร็จในชีวิต รู้จักหารายได้เลี้ยงตน ไม่เป็นการระ ฆังผู้อื่น รู้จักสร้างอนาคต ไม่ทอดย้อยอุปสรรค สู้พัตรา สุภาพ (2525 : 22) หลักในการพึ่งตนเอง ซึ่งอัจฉรา เปรมเปรี๊ญเวช (2517 : 7) เน้นการใช้ความสามารถในการแก้ไขอุปสรรค หรือ สถานการณ์นั้น ๆ ได้อย่างมั่นใจ ตัดสินใจได้อย่างอิสระ และกมการศาสนา (2523 : 102)

ได้เน้นการรู้จักรับผิดชอบ รู้จักสร้างตนให้มีความสามารถและเข้มแข็ง ไม่เป็นภาระของสังคมและเป็นที่พึ่งของคนอื่นได้ โดยยึดหลักคุณธรรม 10 ประการ เป็นแนวทางปฏิบัติดังนี้คือ

1. เป็นผู้มีศีล คือ มีความประพฤติดี สุจริตทั้งกายและวาจา มีระเบียบวินัย และรู้จักประกอบสัมมาชีพ
2. เป็นพหูสูตร คือ รอบรู้ในศิลปวิทยา เป็นคนคงแก่เรียน
3. เป็นคนมีกัลยามิตร คือ รู้จักเลือกคบคนดี รู้จักผูกไมตรี
4. เป็นคนว่าง่าย มีเหตุผล รับฟังความคิดและเหตุผลของคนอื่นและรู้จักปรับปรุงตนให้เหมาะสมอยู่เสมอ
5. เป็นคนขยันขันแข็ง ช่วยเหลือหมู่คณะหรือชุมชน รู้จักแก้ปัญหาด้วยความฉลาดและสำเร็จลุล่วงไปด้วยความเรียบร้อย
6. เป็นคนมีธรรม ศึกษาค้นคว้าหลักธรรมรวมทั้งการประพฤติปฏิบัติ
7. เป็นคนมีความพากเพียรในการสร้างชาติ มีความพยายามบากบั่นในการประกอบความดี ละเว้นความชั่ว
8. เป็นคนมีความสนใจพิเศษ พึงพอใจในสิ่งที่ตนมี มีความยินดีในผลงานหรือความสำเร็จของตน
9. เป็นคนมีสติ มีความรอบคอบและไม่ประมาทในการกระทำ
10. เป็นคนมีปัญญา มีความรอบรู้ในสภาวธรรม รู้เหตุรู้ผล

คุณธรรมทั้ง 10 ประการที่กล่าวมานี้เป็นหลักในการนำไปปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนเอง ของนักศึกษาให้เป็นคนสามารถพึ่งตนเองได้ มีความรู้ความสามารถและสติยั้งคิด หลักเลี้ยงยาเสพติด คุณธรรมจึงเป็นหลักยึดเหนี่ยวจิตใจของมนุษย์ให้เกิดความเชื่อมั่นในตนเองและอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

พจนี วรกวิน (2526 : 101 อ้างอิงมาจาก กรมพระวชิรญาณวโรรส. ม.ป.ป.) ได้สรุปบทความของสมเด็จพระสมณเจ้า กรมพระวชิรญาณวโรรส ที่ได้ทรงกล่าวว่า อิทธิบาทคือเครื่องให้ความสำเร็จความประสงค์ 4 อย่างในหลักการพึ่งตนเองเป็นธรรมที่ทำให้เกิดแรงจูงใจใฝ่รู้

มีความพยายามให้เกิดความสำเร็จ อิทธิบาท 4 ประกอบด้วย ฉันทะคือความพอใจ วิริยะหรือความเพียรพยายาม ฌายะคือ จิตตะหรือความเอาใจใส่ติดตามผล และวิมังสาหรือการใช้ปัญญาพิจารณาเหตุผล

เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร (2527 : 48) ได้วิจัยเกี่ยวกับการสร้างแบบสอบถามวัดค่านิยมพื้นฐานเรื่องการพึ่งตนเอง สำหรับนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก พบว่า นักเรียนมีความคิดเกี่ยวกับเรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบอยู่ในเกณฑ์สูง รวมทั้งการใช้ความรู้ความสามารถของตนเองในด้านการศึกษา การไม่เลิ่อกงาน สุจริต ตรงต่อเวลา รับผิดชอบในผลการกระทำ นักเรียนหญิงมีความรับผิดชอบมากกว่านักเรียนชาย เรื่องการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร ความรับผิดชอบ สภาพเศรษฐกิจของผู้ปกครองไม่เกี่ยวกับความคิดในการพึ่งตนเอง ความขยันหมั่นเพียร และความรับผิดชอบของนักเรียน

โสภา ชูพิกุลชัย (2528 : 51 - 53) ได้วิจัยเรื่องปัจจัยทางสังคมสำหรับเป็นข้อบ่งชี้ภาวะการเสพติดของชายไทยวัยทำงานในปัจจุบัน พบว่า ในการลดปัญหาเสพติดควรจะใช้มาตรการป้องกันและฟื้นฟู แต่การที่ผู้ติดยาเสพติดหวนกลับเสพใหม่นั้น เนื่องจากสภาพแวดล้อมเดิม ประกอบกับการที่ผู้เสพยาจิตใจอ่อนไหว บังคับตัวเองไม่ได้ ทำให้มีโอกาสกลับไปติดยาเสพติดสูงมากขึ้น โสภา ชูพิกุลชัย และคนอื่น ๆ ยังได้วิจัยเรื่องการศึกษาวิธีการนำศาสนาเข้ามามีส่วนแก้ปัญหาเสพติด โดยสอบถามความคิดเห็นจากเจ้าหน้าที่และบุคลากรที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับปัญหาเสพติดในหน่วยงานทั้งภาครัฐบาลและเอกชนในประเทศไทย มาเลเซีย อินโดนีเซีย พบว่า ประชากรจากทุกประเทศที่ทำการศึกษาเห็นด้วยอย่างยิ่งว่ามีความเป็นไปได้ในการที่จะนำศาสนาเข้ามามีส่วนช่วยในการป้องกันและบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติด เพราะหลักธรรมของศาสนาจะสามารถช่วยยึดเหนี่ยวคนไม่ให้ไปติดยาเสพติดได้ ทำให้คนมีสติรู้จักระวังในการดำรงชีวิต ทำให้เข้าใจถึงสภาพความเป็นจริงของชีวิต และรู้จักแนวทางในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในชีวิต

พระราชวรมนี (2530 : 12 - 15) ได้กล่าวถึงหลักพุทธศาสนาที่เชื่อว่ามนุษย์สามารถฝึกปฏิบัติตนหรือการฝึกฝนตนให้เป็นผู้มีจิตมั่นคง และสรรเสริญการฝึกปฏิบัติตนให้มีศักยภาพแห่งตน ซึ่งมีหลักการพัฒนาตน ดังนี้

1. หลักการฝึกฝนตน เป็นการฝึกฝนตนเองให้มีความสามารถและเอาชนะอุปสรรคต่างๆ และพร้อมที่จะปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป

2. หลักการสร้างนิสัย เป็นการฝึกให้รู้จักเลือกสิ่งที่ดี มีสาระ นำมาใช้ในการฝึกฝนให้เป็นประโยชน์ มีจุดมุ่งหมาย ซึ่งต้องประกอบด้วย ศีล จิต ปัญญา เพื่อใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีการประเมิณผลจากการฝึกฝนตนเพื่อนำมาปรับปรุงทุกครั้ง

3. หลักการพัฒนารอบด้าน ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนากาย การพัฒนาศีล การพัฒนาจิต การพัฒนาปัญญา

หลักการพัฒนาตนดังกล่าวนี้ พุทธศาสนายกย่องว่าผู้ที่พัฒนาตนเป็นบุคคลประเสริฐ ความดี หรือความประเสริฐของมนุษย์อยู่ที่การฝึกฝนพัฒนาตนเพื่อให้มีคุณค่า และเป็นที่ยอมรับในสังคม

หลักธรรมต่าง ๆ ที่กล่าวมานี้เป็นเพียงส่วนหนึ่งในการประพฤติปฏิบัติเพื่อพัฒนาตนให้เป็น ผู้มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเชื่อมั่นในตนเอง สามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ จนเป็นที่พึง ของตนเองได้ เยาวชนหรือนักศึกษาต้องได้รับการอบรมสั่งสอน ปลุกฝังหลักธรรมของศาสนาลงใน จิตใจ เพื่อให้จิตใจมีคุณธรรมเป็นหลักสำคัญในการปฏิบัติพัฒนาตน เพื่อความสงบสุขและความ ก้าวหน้าของตน ตลอดจนเพื่อเป็นสิริมงคลในการพัฒนาตนให้มีคุณธรรม ดังที่ เสฐียรโกเศศ นาคะประทีป (2522 : 6) ได้กล่าวถึงการปลุกฝังหลักธรรมและศาสนา ให้เป็นเครื่องยึดเหนี่ยว จิตใจ เพราะศาสนาเป็นแรงอำนาจที่เหนี่ยวรั้งจิตใจของผู้ที่มีความเชื่อให้ละเว้นบาป บำเพ็ญบุญ ในศาสนาที่ตนมีความเชื่อถือศรัทธา การปลุกฝังหลักธรรมของศาสนาจึงเป็นสิ่งเหนี่ยวรั้ง ยับยั้งใจ ไม่ให้เกี่ยวข้องกับสิ่งเลวร้าย เช่น ยาเสพติด อันจะก่อให้เกิดปัญหาร้ายแรงต่าง ๆ ติดตามมา

✕
รูปแบบการป้องกันยาเสพติดของสำนักงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

รูปแบบการป้องกันยาเสพติดที่ยอมรับว่ามีหลักการ เหตุผลและวิธีการที่จะนำไปสู่เป้าหมาย ได้นั้น ได้มีการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันการเข้ายาในทางที่ผิดโดยมุ่งเน้นพัฒนา "คน" เป็นสำคัญ จึง ได้จัดโครงการให้การศึกษ การปลุกฝังอบรมเลี้ยงดูให้เยาวชนมีการพัฒนาและความเจริญงอกงาม ไปตามวัย ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตสมบูรณ์

รู้จักปรับปรุงคุณภาพชีวิตของตนเอง ของครอบครัวและสังคม สร้างเสริมให้มีความนิยมและทัศนคติที่ถูกต้องเหมาะสม สามารถตัดสินใจแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด (2527 : 71 - 76) ได้วางหลักการป้องกันยาเสพติดโดยมุ่งพัฒนาคน ไว้ดังต่อไปนี้คือ

1. การส่งเสริมให้บุคคลเกิดความรู้สึกนับถือตนเอง
2. การส่งเสริมให้บุคคลเกิดสัมฤทธิ์ผลในการดำเนินชีวิต เช่น ให้มีการแสดงออกในด้านความคิดสร้างสรรค์ จินตนาการ ความถนัด และความสนใจ
3. การสนับสนุนให้บุคคลมีความมุ่งมั่นในการทำงานและรู้จักเผชิญปัญหา เช่น ความผิดหวัง ความเสียใจ
4. การส่งเสริมให้บุคคลมีโอกาสที่จะได้รับประสบการณ์ที่ดีในบ้าน สถานที่ทำงาน และชุมชน เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในตนเอง และให้ความเคารพในเกียรติภูมิของผู้อื่นด้วย
5. การพัฒนาทักษะสำหรับตนเองและสังคม ในสถานะที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว เพื่อผลของการปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น การพัฒนาทักษะในการตัดสินใจ ทักษะในการสื่อข้อความและความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล

วิธีการต่าง ๆ ในการจัดการศึกษาเพื่อป้องกันการเข้ายาในทางที่ผิดมีดังนี้คือ

1. การให้ข่าวสาร การให้ข้อมูลและข่าวสารเกี่ยวกับข้อเท็จจริง ความรู้เกี่ยวกับยา และผลของการเข้ายา เพื่อเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจ ซึ่งข้อมูลทำให้ควรคำนึงถึงความรู้ ทัศนคติ ค่านิยม วิถีชีวิต ทักษะความรู้สึก ควรจัดให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายแต่ละกลุ่มและจะต้องเป็นข่าวสารที่มีความเชื่อถือได้
2. การให้การศึกษาด้านจิตใจหรือความรู้สึก เป็นวิธีการที่สำคัญมาก ถ้าขาดการพัฒนาในด้านนี้ การศึกษาเพื่อการป้องกันจะไม่สามารถสร้างภูมิคุ้มกันที่แข็งแกร่งได้ ดังนั้นวิทยากรจะต้องเข้าใจถึงวิธีการที่จะช่วยสร้างเสริมทัศนคติและค่านิยมให้กระจ่าง ให้คนรู้จักคิดและตัดสินใจอย่างมีเหตุผล และพิจารณาจะช่วยให้การดำเนินชีวิตเป็นไปอย่างมีเป้าหมาย
3. เพื่อนเป็นพี่ปรึกษาให้เพื่อน เป็นวิธีที่มีประโยชน์และสามารถจัดขึ้นได้ง่าย เป็นการ

ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ให้แนวคิด ปรัชญาทางแก้ไข ซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์ ด้วยกัน ทั้งสองฝ่าย

4. การให้การศึกษาเกี่ยวกับการทำงานและการวางแผนอาชีพ การมีแผนในการ ดำเนินชีวิต ทำให้เกิดความมุ่งมั่นในชีวิตเพื่อจะได้มีความสำเร็จและเกิดความภาคภูมิใจ มีค่าใน สังคม มีหลักการและเหตุผลในการตัดสินใจ

5. การสร้างสื่อสัมพันธ์ภายในครอบครัว สร้างบรรยากาศและสื่อสัมพันธ์อันดีงามใน ครอบครัว ปรัชญาหรือ พุดจาสนพนาด้วยความรักใคร่ ห่วงใย ช่วยกันแก้ปัญหา ให้กำลังใจซึ่งกัน และกันโดยสม่ำเสมอจะช่วยขจัดปัญหาทั้งด้านส่วนตัว ครอบครัว และสังคม

6. ให้ทางเลือก เน้นกิจกรรมที่ช่วยสนับสนุนความสามารถของบุคคล เช่น กิจกรรม ส่งเสริมทางร่างกายได้แก่ การออกกำลังกาย กีฬา ทางจิตใจได้แก่ การศึกษาเกี่ยวกับศาสนา กิจกรรมทางศาสนา ทางสมองได้แก่ การเข้าชมรม อ่านหนังสือ อภิปราย ทางสังคมได้แก่ บริการชุมชน ทางสุนทรียภาพได้แก่ นาฏศิลป์ ดนตรี วาดเขียน การฝีมือ กิจกรรมเหล่านี้ ทำให้รู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์

วิธีดำเนินงานเผยแพร่ความรู้เพื่อป้องกันยาเสพติด มีดังนี้คือ

1. การกำหนดตัวบุคคลที่เป็นผู้ให้ความรู้เป็นสิ่งสำคัญอันดับแรก เพราะจะเป็นผู้มีอิทธิพล ในการสร้างศรัทธาหรือความเชื่อมั่นแก่ผู้รับข่าวสาร และผู้ให้ความรู้จะต้องเป็นผู้มีความรู้ อย่างแท้จริง มีศิลปะในการเผยแพร่ ทำให้ผู้รับข่าวสารสนใจและเชื่อมั่นในข่าวสารนั้น ๆ

2. การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะเผยแพร่ข่าวสารแต่ละคนย่อมแตกต่างกัน ดังนั้นจึง ควรจำแนกเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มบิดามารดา เยาวชนในโรงเรียน เยาวชนนอกโรงเรียน ชุมชน ชาวไทยภูเขา

3. การกำหนดวิธีการในการเผยแพร่ความรู้ที่นิยมปฏิบัติได้แก่ การฝึกอบรม การจัดตั้ง กลุ่มหรือชมรม การส่งเสริมสุขภาพจิตและให้สุขศึกษา การส่งเสริมงานสันตนาการ การบรรยาย และจัดนิทรรศการ การเผยแพร่โดยผ่านสื่อมวลชน

4. การกำหนดเนื้อหาในการให้การศึกษาโดยให้สัมพันธ์กับกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ผู้รับ ข่าวสารมีความรู้ถูกต้องวิธี

รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ

กระทรวงศึกษาธิการกำหนดทิศทางและระดับความสำคัญในการดำเนินงานการป้องกันการใช้ยาในทางที่ผิดหรือ ยาเสพติดในสถานศึกษา (กระทรวงศึกษา. 2529 : 10 - 16) โดยมีหลักการดังนี้คือ

1. มนุษย์ใช้ยาเสพติดโดยมีจุดประสงค์ที่แตกต่างกัน เช่น เพื่อนันทนาการ เพื่อสังคม เพื่อการรักษา
2. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ตัวยาและสิ่งแวดล้อม เป็นปัจจัยสำคัญในการป้องกันและแก้ไข
3. สิ่งแวดล้อมมีอิทธิพลต่อทัศนคติ และพฤติกรรมของบุคคลในแต่ละชุมชน
4. ปัญหาอันเนื่องมาจากการใช้ยาในทางที่ผิดหรือยาเสพติดต้องมุ่ง เน้นการพัฒนาบุคคล เพื่อให้มีคุณภาพในการดำรงชีวิต

นโยบาย คือ แนวทางปฏิบัติทั่วไปในระดับการวางแผนขั้นต้นให้สอดคล้องกับอำนาจหน้าที่ และทรัพยากร มีดังนี้คือ

1. ให้ใช้มาตรการทางการศึกษาเพื่อป้องกันการใช้ยาเสพติดในสถานศึกษา ประกอบด้วย ข่าวสาร เช่น สื่อการสอน บทความ ข่าวที่มีคุณภาพ การศึกษา คือ การให้ความรู้แก่ผู้เรียนเพื่อให้เกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน การอบรม คือ การฝึกให้ผู้เรียนคิดเป็นทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น การพัฒนา คือ การปรับปรุงวิธีการให้มีผลงานที่ดีขึ้น การขยายผล คือ การนำผลงานที่ดีไปเผยแพร่ต่อไป
2. สถานศึกษาทุกระดับถือเป็นภาระหน้าที่ที่จะต้องให้ความช่วยเหลือผู้เรียน ซึ่งใช้ยาเสพติดให้มีโอกาสทางการศึกษาต่อไป เมื่อทราบแน่ชัดว่าผู้เรียนติดยาเสพติด ควรให้ความช่วยเหลือด้านการส่งไปขอรับบริการบำบัดรักษา
3. ใช้กระบวนการทางการศึกษา เพื่อแก้ไขปัญหาการใช้ยาในทางที่ผิด ได้แก่ การสั่งสอน อบรมเพื่อมุ่งเน้นพัฒนาร่างกายและจิตใจ

4. ส่งเสริมและสร้างเสริมภาวะที่เอื้ออำนวยต่อความเจริญเติบโตของผู้เรียนในด้าน อารมณ์ สังคมและสติปัญญา หมายถึงการพัฒนาทักษะต่าง ๆ ด้านอารมณ์เช่น ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงออก ทางอารมณ์ ด้วยกิจกรรม เป็นหมู่คณะ มีโอกาสริเริ่มกิจกรรมสร้างสรรค์ ด้านสังคม โดยจัดการ เรียน เล่นเป็นหมู่คณะ มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ด้านสติปัญญา มีการเรียนการสอนด้วยการให้คิด ตัดสินใจ แก้ปัญหาด้วยตนเอง

5. พัฒนาระบบบริหาร ระบบการจัดการ ให้ถึงตัวผู้เรียนและให้สามารถดำเนินงาน การป้องกันและแก้ปัญหของผู้เรียนทั้งในและนอกระบบโรงเรียน โดยมีการกระจายอำนาจเพื่อให้ เกิดความสะดวกในการแก้ไขปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่ พัฒนาบุคลากรทุกระดับให้มีความรู้ ความเข้าใจ ความสามารถในการปฏิบัติงาน

แนวทางในการดำเนินการตามกรอบนโยบาย คือ แผนปฏิบัติการใช้วิเคราะห์ความต้องการ การกำหนดวัตถุประสงค์ การปฏิบัติ การควบคุมและประเมินผล มีดังนี้คือ

1. ให้มีระบบข่าวสารที่สมบูรณ์ ถูกต้อง เป็นปัจจุบันและเหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย เพื่อให้ผู้รับข่าวสารมีความรู้และใช้ข่าวสารนั้นประกอบการตัดสินใจในการแก้ปัญหา

2. ปรับปรุงวิธีการสอนและการให้บริการการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดี มี อุดมการณ์ในชีวิตมีความภาคภูมิใจและนับถือตนเอง อันจะนำไปสู่การตัดสินใจที่ถูกต้องและเหมาะสม กับตน สภาวะทางเศรษฐกิจและสังคม

3. ให้มีบริการการศึกษา โดยเพิ่มระบบแนะแนว บริการสุขภาพอนามัย

4. สนับสนุนและส่งเสริมให้จัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นพัฒนาผู้เรียนให้มีวินัย ความเชื่อมั่น การรู้จักตนและการพึ่งตนเอง เพื่อให้เกิดวุฒิภาวะทางสังคม

5. ให้มีระบบงานและปรับปรุงหน่วยงานในการบริหารทุกระดับ เพื่อการร่วมมือและ ประสานการดำเนินงาน

6. ให้มีการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจและสามารถนำ ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ให้บิดามารดามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุนการอบรมดูแลนักเรียน นักศึกษาให้มี จุดหมายในชีวิต มีทักษะในการประกอบอาชีพ

8. ปรับปรุงสิ่งแวดล้อมทางการศึกษา ทั้งในระบบและนอกระบบของสถานศึกษา แสวงหาความร่วมมือจากหน่วยงานต่าง ๆ ในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาดังกล่าว

9. ส่งเสริมการค้นคว้า การศึกษาและการวิจัย เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนการจัดกิจกรรมหรือโครงการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

✓ 10. มีการร่วมมือและประสานงานกับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชน เพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษาป้องกันปัญหาเสพติดในแนวเดียวกัน โดยการให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกัน เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

11. จัดและส่งเสริมการประสานงานและความร่วมมือในการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดให้มีคณะบุคคลขึ้นคณะหนึ่งเพื่อทำหน้าที่เป็นหน่วยงานกลางในการประสานงาน เรียกว่า คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ (ปปส.ศธ.)

12. จัดให้มีระบบการติดตามผลงาน การเร่งรัดและควบคุมผลงาน การนิเทศ การประเมินผล เพื่อการปรับปรุงและการประสานงานให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

X การสร้างภูมิคุ้มกัน มนุษย์เป็นทรัพยากรที่มีค่ายิ่งในสังคม ทุกสังคมจึงต้องเลี้ยงดูและทำนุบำรุงเยาวชนให้เจริญเติบโตทั้งทางร่างกายและจิตใจ เพื่อให้เป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศต่อไป กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่พัฒนาคุณภาพชีวิตของเด็ก เยาวชนและผู้ใหญ่วัยรุ่น การพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชนและผู้ใหญ่วัยรุ่นจะช่วยให้เยาวชนและผู้ใหญ่วัยรุ่นมีคุณภาพชีวิตที่ดีได้ โดยใช้นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตให้แก่ผู้เรียนจนเกิดภูมิคุ้มกันได้โดยไม่พึ่งยาเสพติดได้ คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดองค์ประกอบพื้นฐานการสร้างภูมิคุ้มกันในการใช้ยาเสพติดไว้ดังนี้คือ

1. ความนับถือตนเอง คือการส่งเสริมให้บุคคลสามารถวินิจฉัยคุณค่าของตนต่อสังคม ทำให้อัตราชนะมีคุณค่า มีประโยชน์ มีความสามารถ มีความสำคัญต่อผู้อื่น เช่น รู้จักตนเองและมีความเชื่อมั่นในตนเอง ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อม สามารถทำงานได้ตามความเหมาะสม และการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์

2. ความสัมฤทธิ์ผล คือการส่งเสริมให้บุคคลประสบความสำเร็จจากการเรียน การทำงาน การทำกิจกรรม ทั้งโดยตนเองและการทำงานร่วมกับบุคคลอื่น เช่น มีความรู้ ประสบการณ์ และความสามารถ นำไปใช้ในการทำงานอย่างมีหลักการ คิดเป็นแก้ปัญหาเป็น ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. ความรู้สึกรู้สึมนั้น คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความสำนึกในคุณค่าของงาน รู้จักสร้างสรรค์ ต่อบุคคลในชีวิตร มีอิสระในการคิด การตัดสินใจในการต่อสู้อุปสรรค เช่น สามารถทำงานได้อย่างต่อเนื่อง ควบคุมตน และวางแผนอนาคตตนเองได้

4. ความเคารพตนเองและเกียรติภูมิของบุคคล คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัย ความต้องการ ความสนใจ ความถนัด มีความรับผิดชอบ หน้าที่ อดทน เคารพสิทธิของตนเองและผู้อื่น

5. ทักษะส่วนตัวและทักษะสังคม คือการพัฒนาความสามารถของตนและสังคมที่จำเป็นต่อการปฏิบัติงาน โดยสนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสฝึกฝนจนเกิดความชำนาญในการอ่าน การคิด การใช้เหตุผลในการตัดสินใจและแก้ปัญหา การเรียนรู้โดยการทำงานด้วยตนเอง การสื่อความ การติดต่อ การสร้างความสัมพันธ์ การทำงานร่วมกัน และการช่วยเหลือผู้อื่น

6. ทักษะในการประกอบอาชีพ คือการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเลือกแนวทางในการดำเนินชีวิตและเตรียมตัวที่จะทำงานตามความสามารถ ดำรงชีพอย่างสุจริต

แนวทางปฏิบัติ เพื่อให้สอดคล้องกับองค์ประกอบพื้นฐานในการสร้างภูมิคุ้มกันมีดังนี้คือ

1. ด้านความนับถือตนเอง แนวทางปฏิบัติคือ จัดให้บุคลากรในสถานศึกษาได้มีส่วนร่วมรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น โครงการรักษาความสะอาด โครงการอาหารกลางวัน โครงการส่งเสริมสุขภาพ โครงการประกวดต่าง ๆ เช่น ประกวดมารยาท เรียงความ คำขวัญ โครงการส่งเสริมจริยธรรม โครงการรักษาความปลอดภัยและโครงการจัดทำวารสาร จัดทำทะเบียนประวัติของผู้เรียนเป็นรายบุคคล รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับชุมชนเพื่อนำไปศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความนับถือตนเอง จัดชุมชนต่าง ๆ ตามความสนใจ

2. ความสัมฤทธิ์ผล แนวทางปฏิบัติคือ การกำหนดนโยบาย หลักการ แผนปฏิบัติการ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความสำเร็จ ได้ร่วมกิจกรรมที่ตรงกับความรู้ ความสามารถ ความสนใจ ให้คำปรึกษา เสริมประสบการณ์และทักษะ

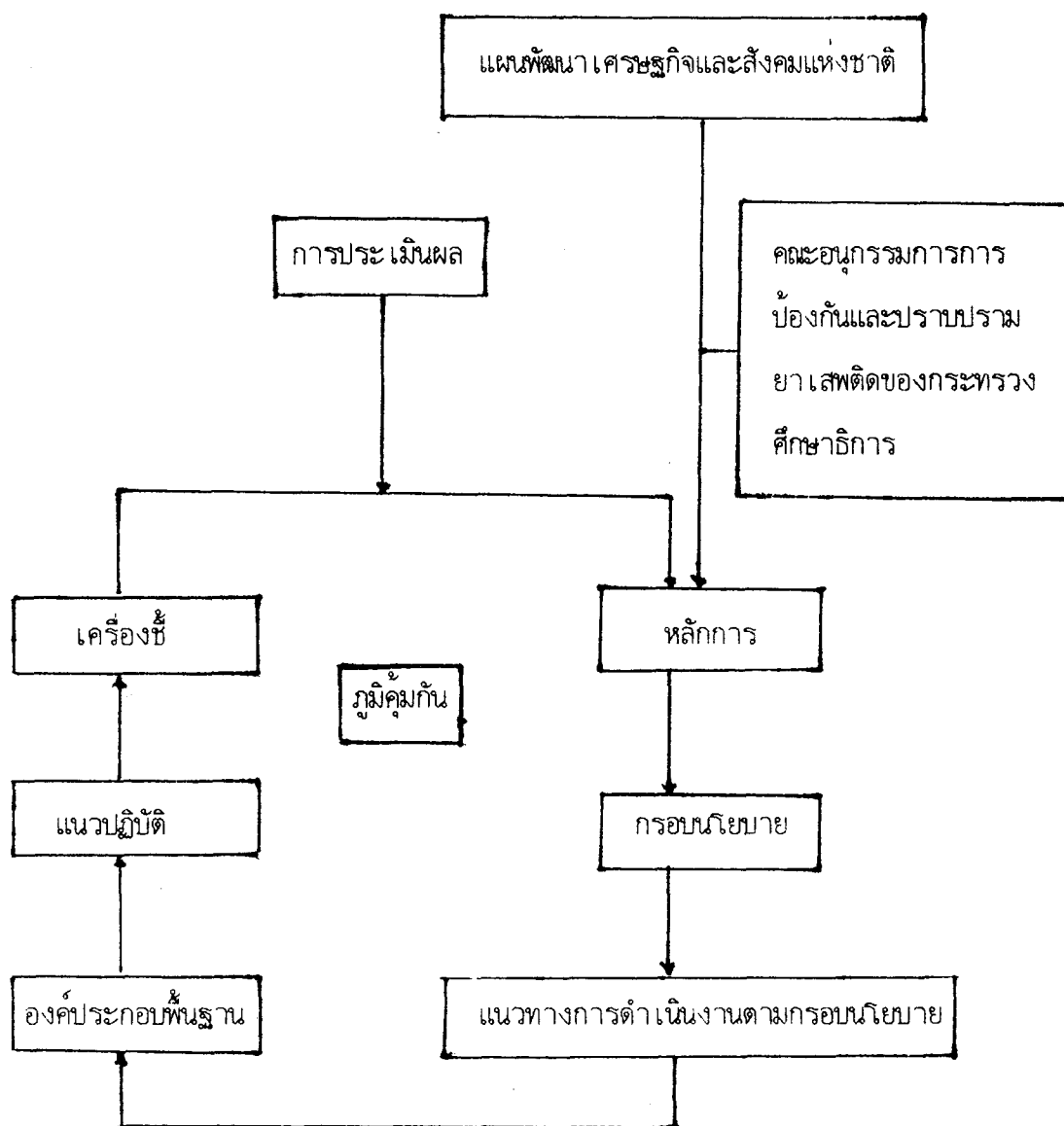
3. ความรู้สึกร่วมกัน แนวทางปฏิบัติคือ กำหนดระเบียบวินัยให้ผู้เรียนปฏิบัติโดยส่งเสริม และให้โอกาสผู้เรียนมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ตามความเหมาะสม ส่งเสริมและปรับปรุงบุคลิกภาพโดยจัดกิจกรรมในหลักสูตร นอกหลักสูตร กิจกรรมเสริมสร้าง คุณธรรมและจริยธรรมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ จัดบริการแนะแนว จัดสวัสดิการ จัดทัศนศึกษา

เครื่องชี้ หมายถึง เหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในระยะเวลาสั้น ๆ ซึ่งสามารถจะสังเกต ประเมินหรือวัดได้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดกระทรวงศึกษาธิการ โดยความเห็นชอบของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดเครื่องชี้ ความสำเร็จของการสร้างภูมิคุ้มกัน โดย วิเคราะห์จากองค์ประกอบพื้นฐานการสร้างภูมิคุ้มกัน เครื่องชี้ดังกล่าวคือ แผนการจัดกิจกรรม การเรียนการสอน ความร่วมมือของผู้บริหาร ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่ในสถานศึกษาและชุมชน เอกสารการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดที่สมบูรณ์ในปัจจุบัน ความสม่ำเสมอของการมาเรียน ผลการเรียนรู้ ความร่วมมือของผู้เรียนในการทำกิจกรรม ความสำเร็จของงานที่ได้รับมอบหมาย รายงานความประพฤติ รายงานผลการทดสอบพฤติกรรม ผลการประเมินแผนการเรียนการสอน เกียรติบัตร ระบบการทำงาน ประสิทธิภาพของการทำงาน ทักษะในการแก้ปัญหา การใช้เวลา และพื้นฐานในการทำงาน สุขภาพของผู้เรียน การปฏิบัติตามระเบียบวินัยของบึงค้ำของสถานศึกษาและสังคม

ประเมินผล คณะอนุกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดแนวทางการประเมินผลการป้องกันการเข้ายาเสพติด เพื่อเป็นแนวทางนำไปปรับใช้ให้เหมาะสม ตามสภาพของส่วนราชการ จึงได้เสนอรูปแบบการประเมินตามระดับประเมิน 3 ระดับคือ การประเมิน กระบวนการ การประเมินผลลัพธ์และการประเมินผลกระทบ การประเมินกระบวนการ มุ่งประเมิน ให้ครอบคลุมกับกระบวนการในการป้องกัน เช่น การจัดการ การป้องกัน กิจกรรมของบุคลากรที่ วางแผนไว้ และงบประมาณ การประเมินผลลัพธ์ เช่น การประเมินกิจกรรมต่าง ๆ และการเข้ามามี ส่วนร่วมในกิจกรรมของชุมชน การประเมินผลกระทบ มุ่งประเมินผลรวมของการดำเนินงานป้องกัน

ที่มีต่อหน่วยงานหรือต่อชุมชนทั้งหมด เช่น การประเมินผลรวมเกี่ยวกับการใช้ยาของประชากร การกำหนดเป็นกิจกรรมในโครงการ

การดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดรูปแบบเป็นระบบโดยครบวงจรไว้ดังภาพประกอบ 3

ภาพประกอบ 3 รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดของกระทรวงศึกษาธิการ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2529 : 16)

รูปแบบจำลองการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

จากการศึกษาเอกสาร รูปแบบและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยได้สรุปสาระเป็นรูปแบบจำลองการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู โดยมีองค์ประกอบที่สำคัญด้านต่าง ๆ 4 ด้านคือ

1. การกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติด มีหลักการที่สำคัญ คือ

1.1 การกำหนดแนวคิดให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาให้สมบูรณ์ทั้งด้าน ร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา รวมทั้งคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อให้ นักศึกษามีทัศนคติที่ดี มีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ และอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข

1.2 การนำหลักกฎหมายและศีลธรรมมาเป็นเครื่องชี้ถึงโทษ ในด้านกฎหมายและ ศีลธรรม เป็นการกำหนดโทษ ทำให้เกิดความยำเกรง เตือนสติแก่ผู้หลงผิดเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด

1.3 การให้ความรู้ถึงโทษ พิษภัย ที่เป็นอันตรายต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพยาเสพติด ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาสังคม และปัญหาเศรษฐกิจตามมา

1.4 การป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู อธิการ ผู้บริหาร และผู้เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐบาลและเอกชน เป็นผู้มีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิด และวัตถุประสงค์เพื่อการปฏิบัติให้ มีคุณภาพ

1.5 การกำหนดกลุ่มเป้าหมายในการป้องกันยาเสพติดแต่ละกลุ่ม ให้เน้นเพื่อ ประสิทธิภาพของการปฏิบัติงาน ตลอดจนยุทธวิธีต่าง ๆ ในการป้องกัน เพื่อประสิทธิผลของงาน

✓ 2. การจัดองค์กรและการบริหารงาน องค์ประกอบของการดำเนินงาน ให้จัดอย่าง ถูกต้องและมีหลักการบริหารที่ประกอบด้วยปัจจัย 4 ด้านคือ การจัดการ งบประมาณ บุคลากร และ วัสดุอุปกรณ์

2.1 การจัดองค์กร

2.1.1 การสรรหาแต่งตั้งผู้อำนวยการที่เรียกว่า ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ร่องอธิการฝ่ายกิจกรรมพิเศษเป็นผู้สรรหาผู้ที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์ด้านยาเสพติด

2.1.2 คณะกรรมการดำเนินงาน เป็นผู้มีความรู้ความสามารถด้าน ยาเสพติดเป็นอย่างดีโดยผ่านการอบรมและเป็นผู้เสียสละให้การปฏิบัติงานอย่างสูง

- 2.1.3 เป็นองค์กรที่มีสำนักงานและฝ่ายธุรการเป็นผู้ประสานงานทั้งด้าน
ธุรการและงบประมาณ
- 2.1.4 เป็นองค์กรที่มีการวางแผนในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพ
- 2.1.5 เป็นองค์กรที่ประกอบด้วยฝ่ายจัดกิจกรรม เพื่อให้ความรู้และเผยแพร่
เรื่องยาเสพติด
- 2.1.6 เป็นองค์กรที่ประกอบด้วยฝ่ายจัดอบรม เพื่อพัฒนาบุคลากรที่เป็นแกนนำ
ในการป้องกันยาเสพติดต่อไปอย่างมีคุณภาพ
- 2.1.7 เป็นองค์กรที่มีวัสดุอุปกรณ์สนับสนุนอย่างเพียงพอ โดยฝ่ายวัสดุอุปกรณ์
สามารถจัดซื้อหาเพื่อส่งเสริมสนับสนุนการปฏิบัติงาน
- 2.2 การบริหารงาน
- 2.2.1 การบริหารงานต้องมีการวางแผนงานเพื่อนำไปปฏิบัติ และเสนอจัดทำ
โครงการและรายละเอียด เพื่อพิจารณาจัดสรรงบประมาณจึงต้องวางแผนร่วมกันระหว่างผู้อำนวยการ
ศูนย์และคณะกรรมการดำเนินงาน
- 2.2.2 การจัดหน่วยงาน โดยกำหนดบทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบของ
หน่วยงานอย่างชัดเจน
- 2.2.3 การอำนวยการ ผู้บริหาร ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกันคณะ
กรรมการดำเนินงานเป็นฝ่ายควบคุมการปฏิบัติงาน ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้และมี
เอกภาพในการบริหารงาน
- 2.2.4 การประสานงาน กำหนดบทบาท หน้าที่ของหน่วยงานและบุคลากรไว้
อย่างชัดเจน ตลอดจนการเสนอแนวทางในการปฏิบัติงาน
- 2.2.5 การพัฒนาวิชาการและยุทธวิธีในการบริหารงานด้านการป้องกัน
ยาเสพติดให้ทันกับเหตุการณ์ ตลอดจนการติดตามผลการปฏิบัติงาน

3. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด แก่นักศึกษาของวิทยาลัยครู นอกจากการพัฒนาหลักสูตร
การปรับปรุงแก้ไขสภาวะแวดล้อมให้ดีขึ้น และการเผยแพร่ความรู้โดยสื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์
วิทยุ หนังสือพิมพ์ สื่อมวลชนแล้ว ยังมีวิธีการเผยแพร่ด้านการจัดอบรม และการจัดกิจกรรม ดังนี้คือ

3.1 การจัดอบรม เพื่อให้ได้ประโยชน์และความรู้ ประกอบด้วยลักษณะดังต่อไปนี้

3.1.1 การวางแผนการจัดอบรม โดยกำหนดวัตถุประสงค์ และจุดมุ่งหมายในการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดอย่างมีขอบเขต และมีแผนในการปฏิบัติงาน

3.1.2 การกำหนดเวลา ระยะเวลาในการจัดอบรมแต่ละครั้ง ให้เป็นไปอย่างเหมาะสมกับเนื้อหา และความสามารถนำไปใช้เป็นประโยชน์ได้

3.1.3 การกำหนดกลุ่มเป้าหมาย กลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมต้องคำนึงบุคคลที่เป็นแกนนำ ซึ่งสามารถนำความรู้จากการอบรมไปเผยแพร่ต่อไปได้

3.1.4 การจัดหลักสูตร เป็นหลักสูตรระยะสั้น เนื้อหาแตกต่างกันไปแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีคุณภาพนำไปใช้ได้ เน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อให้เกิดทัศนคติที่ดี

3.1.5 การกำหนดยุทธวิธี นำยุทธวิธีต่าง ๆ มาใช้ตามความเหมาะสม และให้ความรู้มากที่สุด เช่น การเชิญวิทยากรที่มีความเชี่ยวชาญด้านยาเสพติดมาบรรยาย การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็น หรือการทำทัศนศึกษา เป็นต้น

3.1.6 การประเมินและติดตามผล มีการประเมินและติดตามผลการจัดอบรมทุกครั้ง เพื่อนำผลมาพัฒนาการจัดอบรมครั้งต่อไปให้ดีขึ้น

3.2 การจัดกิจกรรม เพื่อให้เกิดความรู้ ประสบการณ์ และทัศนคติที่ดี อาศัยกิจกรรมดังต่อไปนี้

3.2.1 กิจกรรมด้านวิชาการการป้องกันยาเสพติด ที่ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาล เช่น นิทรรศการทางวิชาการ การประกวดเรียงความ การประกวดคำขวัญ

3.2.2 กิจกรรมด้านกีฬา เพื่อส่งเสริมสุขภาพที่ดีและหลีกเลี่ยงสิ่งมั่วสุมจากยาเสพติด ฉะนั้นกีฬา และการนันทนาการจึงเป็นกิจกรรมที่ควรส่งเสริม เพื่อให้นักศึกษาเกิดความเพลิดเพลิน

3.2.3 กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณีทางศาสนา และการแสดงออกเช่น ดนตรี นาฏศิลป์

3.2.4 กิจกรรมด้านบำเพ็ญประโยชน์แก่สังคมหรือชุมชน ส่งเสริมการทำงานร่วมกัน ความคิดสร้างสรรค์ เช่นการออกค่ายอาสาพัฒนา การใช้วิชาชีพเพื่อบริการ ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชน

3.2.5 การจัดกิจกรรมต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะกิจกรรมด้านวิชาการ เกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด เช่น การจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติด

4. การพัฒนาตนของนักศึกษา เพื่อให้ศึกษารู้จักพัฒนาตน สามารถพึ่งตนเองได้ โดยได้รับการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา ให้อยู่ในสังคมอย่างมีคุณภาพ โดยการส่งเสริมให้มีลักษณะดังต่อไปนี้

4.1 ด้านร่างกาย

4.1.1 การส่งเสริมการเล่นกีฬาเพื่อสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง

4.1.2 การส่งเสริมการแข่งขันกีฬาในสถาบันเชื่อมความสัมพันธ์

4.1.3 การส่งเสริมการบริโภคอาหารที่ถูกหลักอนามัย

4.1.4 การส่งเสริมการพักผ่อนที่เพียงพอและถูกวิธี

4.2 ด้านจิตใจ

4.2.1 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาตามขนบธรรมเนียม ประเพณีเพื่อพัฒนาจิตใจ

4.2.2 ส่งเสริมการฝึกจิตโดยการปฏิบัติธรรมทางพุทธศาสนา

4.2.3 ส่งเสริมการฝึกสร้างนิสัยที่ดี มีสาระและจุดมุ่งหมายในชีวิต โดยยึดหลัก ศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อคุณภาพชีวิต

4.2.4 ส่งเสริมความสำเร็จ ด้วยความพอใจ ความเพียร ความเอาใจใส่ และการรู้จักหมั่นตรึงตรอง

4.3 ด้านสังคม

4.3.1 ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมด้านนันทนาการอย่างทั่วถึง

4.3.2 ส่งเสริมการพบปะสังสรรค์เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น

4.3.3 ส่งเสริมให้มีประสิทธิภาพในการสัมมนาเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดกับ
หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

4.3.4 ส่งเสริมให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ตามความเหมาะสม

4.4 ด้านสติปัญญา

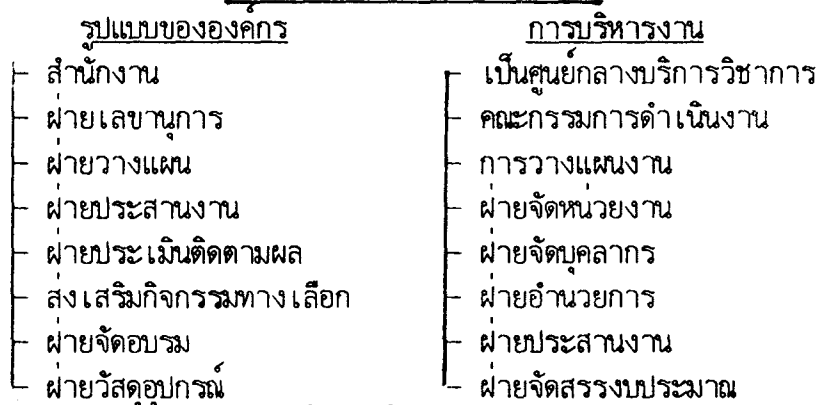
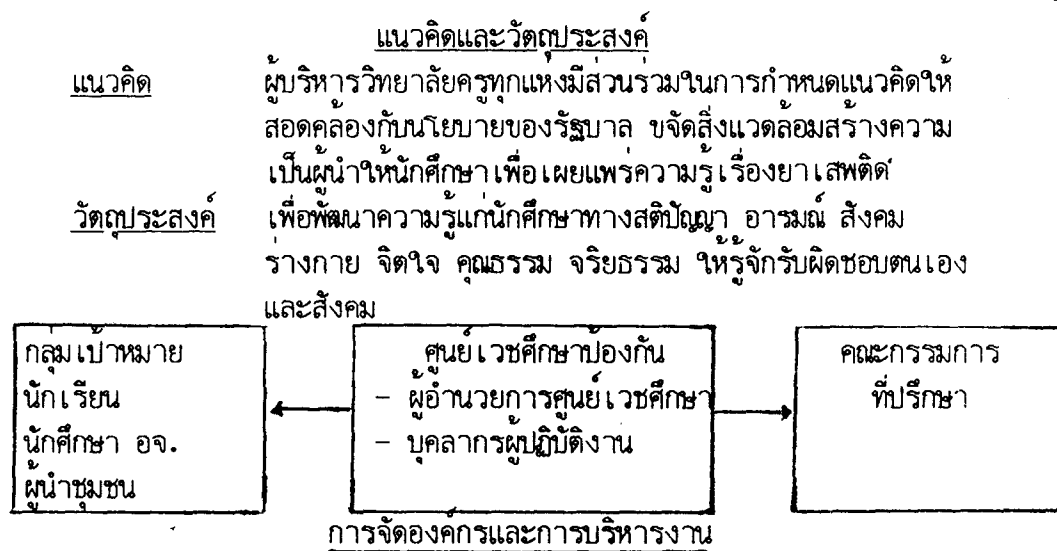
4.4.1 ส่งเสริมให้ข้อมูลความรู้ ข่าวสารยาเสพติดที่ทันสมัยอยู่เสมอ

4.4.2 ส่งเสริมให้มีส่วนร่วมทางวิชาการ เช่น การสัมมนา การตอบปัญหา

4.4.3 ส่งเสริมการจัดบริการแนะนำการป้องกันและปัญหายาเสพติด

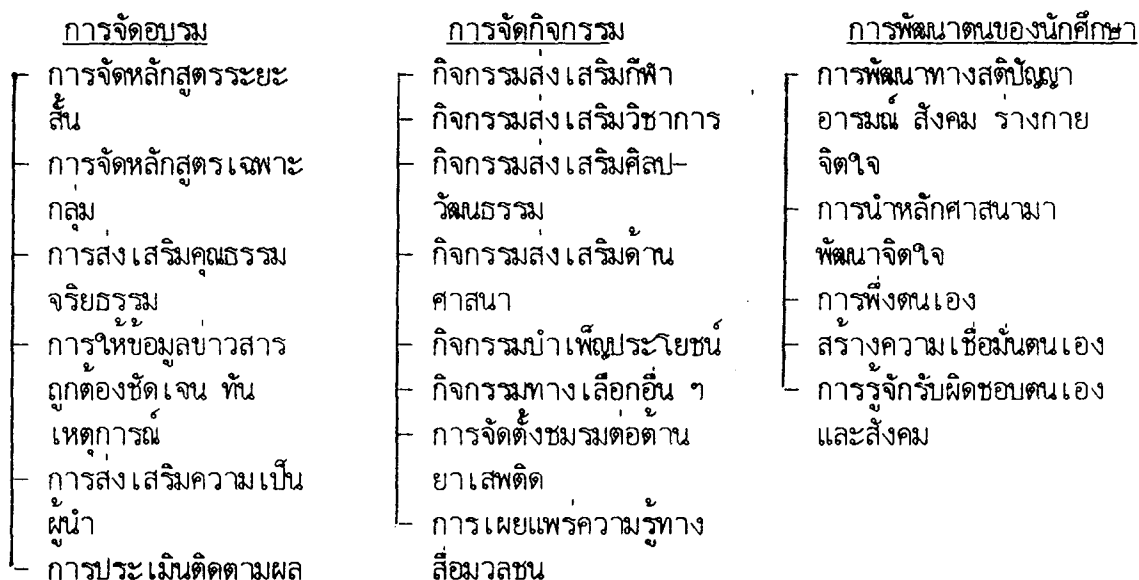
4.4.4 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการผลิตสื่อการเรียนการสอนเกี่ยวกับ
เรื่องการป้องกันยาเสพติดเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์

รูปแบบจำลองการจัดดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูที่กล่าวมานี้ แสดง
เป็นโครงร่างหลักได้ดังภาพประกอบ 4

การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด

เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน และวิธีการป้องกันต่าง ๆ เช่น
การจัดอบรม การจัดกิจกรรม การสอนน่านักศึกษา

ภาพประกอบ 4 รูปแบบจำลองการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการตามเทคนิคเดลฟาย

การวิจัยเรื่องรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยแบบเดลฟาย (Delphi technique) โดยแบ่งการดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอนตามลำดับ ดังนี้

1. ขั้นตอนแรก

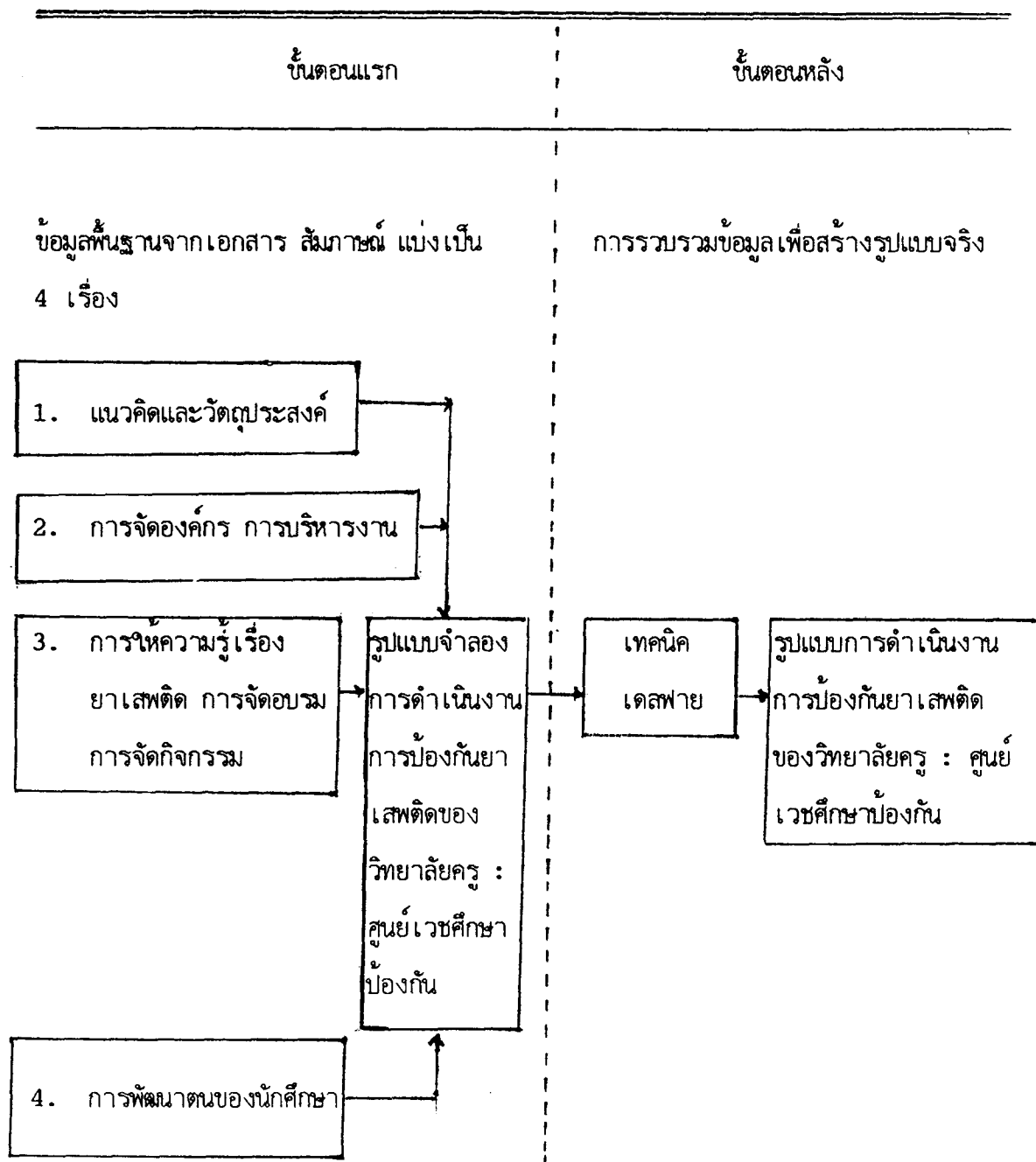
1.1 ศึกษาข้อมูลพื้นฐานในการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันของวิทยาลัยครู ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ การจัดองค์กรหรือหน่วยงาน การบริหารงาน การให้ความรู้เรื่อง การป้องกันยาเสพติด โดยการจัดอบรมและการจัดกิจกรรมเพื่อป้องกันยาเสพติด การพัฒนาตนของ นักศึกษาโดยยึดหลักของศาสนาเป็นแนวทาง ซึ่งศึกษาจากเอกสาร สิ่งเกิด สัมภาษณ์ ร่วมสัมภาษณ์ กับศูนย์เวชศึกษาป้องกันและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดรูปแบบการดำเนินงาน การป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

1.2 นำข้อมูลพื้นฐานมาสังเคราะห์สร้างรูปแบบจำลองการดำเนินงานการป้องกัน ยาเสพติดของวิทยาลัยครูที่เรียกว่าศูนย์เวชศึกษาป้องกัน เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงทัศนะ

2. ขั้นตอนหลัง

2.1 รวบรวมข้อมูลและปรับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในการดำเนินงานป้องกัน ยาเสพติดของวิทยาลัยครู ตามเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย

2.2 นำข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาในขั้นตอนแรก และความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ที่ได้จากเทคนิคการวิจัยแบบเดลฟายมาสังเคราะห์ ปรับปรุงและเพื่อพัฒนาให้เป็นรูปแบบ การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูที่แท้จริง กระบวนการ 2 ขั้นตอนผู้วิจัยได้แสดง ไว้ในภาพประกอบ 5

ภาพประกอบ 5 ขั้นตอนการวิจัยเรื่องรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

การเลือกผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยได้รับความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ 19 คน ซึ่งเป็นผู้ที่มีคุณสมบัติตามเกณฑ์ที่กำหนดดังนี้

1. มีคุณวุฒิการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี
2. มีประสบการณ์ในการทำงานด้านยาเสพติดไม่ต่ำกว่า 4 ปี
3. มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด การบำบัดรักษา

การส่งมอบแบบสอบถามให้ต่ำกว่า 4 ปี

การสอบถามผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัยดำเนินการสอบถามผู้เชี่ยวชาญ 2 รอบดังนี้

รอบที่หนึ่ง ผู้วิจัยจัดทำทสรูปเกี่ยวกับโครงสร้าง เกี่ยวกับการดำเนินงาน การป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู มีสาระครอบคลุมแนวคิดและวัตถุประสงค์ การจัดองค์กร และการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การพัฒนาตนของนักศึกษา เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญพิจารณาประกอบการตัดสินใจในการตอบคำถาม และได้แสดงความคิดเห็น โดยตอบแบบสอบถามที่เป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ในแต่ละประเด็นคำถาม เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงความคิดเห็นประกอบ (ภาคผนวก ก) และ (ภาคผนวก ข) นำค่าน้ำหนักความสำคัญมาคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ (Interquartile range)

รอบที่สอง สอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถามที่ใช้ในรอบที่หนึ่งอีกครั้งหนึ่ง โดยแสดงค่ามัธยฐาน ค่าตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในรอบที่หนึ่งและตำแหน่งคำตอบของผู้เชี่ยวชาญคนนั้น ๆ พร้อมทั้งค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาคำตอบของตนอีกครั้งหนึ่ง (ภาคผนวก ข) หากผู้เชี่ยวชาญเห็นว่าตำแหน่งคำตอบที่กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันนั้นไม่ตรงกับความคิดเห็นของตน ก็สามารถเปลี่ยนแปลงหรือยืนยันความคิดเห็นของตนได้ การยืนยันความคิดเห็นที่ไม่ตรงกับความคิดเห็นของกลุ่มนั้น ได้เปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงเหตุผลประกอบด้วย ถ้าผู้เชี่ยวชาญคนใดมีความเห็นไม่ตรงกับกลุ่มและไม่มีเหตุผลประกอบความคิดเห็นของตน ก็ถือว่าเป็นการยอมรับและเห็นด้วยกับความคิดของกลุ่ม สำหรับในการวิจัยครั้งนี้คำตอบในรอบที่สอง (ภาคผนวก ข) ผู้วิจัยนำมาคำนวณหาค่าความเหมาะสมของกรณีต่าง ๆ ในทุกประเด็นที่

ถาม โดยใช้ค่ามัธยฐานและค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ เป็นเกณฑ์ในการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งปรากฏว่าผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูง จึงไม่ต้องการสอบถามในรอบที่สามต่อไป

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาวิธีการและตัวอย่างการเขียนแบบสอบถามที่ใช้เทคนิคเดลฟายของ ทวี ถาวรโร (2528 : 39 - 41) เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม แบบสอบถามรอบที่หนึ่งเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งความคิดเห็นของผู้ตอบเป็น 5 ระดับและเป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) ก็มีช่องให้ผู้ตอบแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมทุกข้อถาม (ภาคผนวก ก) รอบที่สองเป็นแบบสอบถามแบบเดียวกัน สร้างเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า โดยแบ่งความคิดเห็นของผู้ตอบเป็น 5 ระดับเช่นเดียวกัน และได้แสดงค่ามัธยฐานไว้ในช่องค่าความเหมาะสมเป็นดอกจัน กับค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ไว้ด้วย (ภาคผนวก ข)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจัดทำหนังสือเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามและรับคืนเอง ดังนี้

รอบที่หนึ่ง ระหว่างวันที่ 15 มกราคม 2531 ถึงวันที่ 15 กุมภาพันธ์ 2531

รอบที่สอง ระหว่างวันที่ 1 มีนาคม 2531 ถึงวันที่ 31 มีนาคม 2531

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในรอบที่หนึ่ง และรอบที่สองให้วิธีวิเคราะห์ค่ามัธยฐาน และค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ เป็นเกณฑ์ในการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ค่ามัธยฐานในการวิจัยนี้ได้ใช้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 19 คน เป็นจำนวนคี่ จึงใช้สูตร

$$Mdn = \frac{N + 1}{2} \quad (\text{นิภา ศรีไพโรจน์. 2524 : 61})$$

เมื่อ Mdn เป็นค่ามัธยฐาน

N เป็นจำนวนข้อมูล

โดยกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมในแต่ละข้อ ดังนี้

- ค่ามัธยฐาน 5 ถือว่า เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือเหมาะสมอย่างยิ่ง
- ค่ามัธยฐาน 4 ถือว่า เห็นด้วยมากหรือเหมาะสมมาก
- ค่ามัธยฐาน 3 ถือว่า เห็นด้วยหรือเหมาะสมปานกลาง
- ค่ามัธยฐาน 2 ถือว่า เห็นด้วยน้อยหรือไม่เหมาะสม
- ค่ามัธยฐาน 1 ถือว่า ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งหรือไม่เหมาะสมอย่างยิ่ง

2. ค่าอินเตอร์ควอไทล์เรนจ์ (Interquartile range) หรือ I.R. ใช้วิเคราะห์หาค่าความสอดคล้องกันของคำตอบ ใช้สูตร

$$I.R. = Q_3 - Q_1$$

Q_3 และ Q_1 หาได้จากสูตร

$$Q_x = L_o + i \left\{ \frac{\frac{NX - F}{4}}{f} \right\} \quad (\text{ชูศรี วงศ์รัตน์. 2525 : 65})$$

เมื่อ Q_x เป็น ค่าควอไทล์ที่ต้องการ

L_o เป็น ขีดจำกัดล่างที่แท้จริงของชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นตกอยู่

i เป็น อันตรภาคชั้น

N เป็น จำนวนข้อมูลทั้งหมด

X เป็น ตำแหน่งที่ของควอไทล์นั้น

F เป็น ความถี่สะสมก่อนชั้นคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่

f เป็น ความถี่ของคะแนนที่ควอไทล์นั้นอยู่

กำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาค่าความสอดคล้องกันของคำตอบ ดังนี้

ค่าอินเตอร์ควอไทล์เร้นจ์ ตั้งแต่ 0.01 – 0.99 ถือว่าคำตอบมีความสอดคล้องกันสูงมาก

ค่าอินเตอร์ควอไทล์เร้นจ์ ตั้งแต่ 1.00 – 1.99 ถือว่าคำตอบมีความสอดคล้องกันสูง

ค่าอินเตอร์ควอไทล์เร้นจ์ ตั้งแต่ 2.00 – 2.99 ถือว่าคำตอบมีความสอดคล้องกันต่ำ

ค่าอินเตอร์ควอไทล์เร้นจ์ ตั้งแต่ 3.00 ขึ้นไป ถือว่าคำตอบไม่มีความสอดคล้องกัน

คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบสุดท้ายที่มีความเหมาะสมมาก หรือมีความเหมาะสมอย่างยิ่ง (ค่ามัธยฐาน 4.00 ขึ้นไป) และมีความสอดคล้องกันสูง ถึงมีความสอดคล้องกันสูงมาก (ค่าอินเตอร์ควอไทล์เร้นจ์น้อยกว่า 2.00) เท่านั้น ที่นำมาพัฒนารูปแบบที่ได้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยนี้ เป็นการวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่หนึ่ง และรอบที่สองตามลำดับ ผู้วิจัยได้เสนอผลเป็นการแจกแจงข้อมูลทางด้านสภาพของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไว้ด้วย

สภาพของผู้เชี่ยวชาญ

1. จำนวนผู้เชี่ยวชาญที่เข้าร่วมในงานวิจัยครั้งนี้ มีจำนวน 19 คน
2. เพศ จำแนกเป็น
 - 2.1 เพศชาย จำนวน 9 คน
 - 2.2 เพศหญิง จำนวน 10 คน
3. สังกัด จำแนกตามประเภทของหน่วยงาน ดังนี้
 - 3.1 สังกัดสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด จำนวน 4 คน
 - 3.2 สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 1 คน
 - 3.3 สังกัดกรมการฝึกหัดครู จำนวน 11 คน
 - 3.4 สังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 2 คน
 - 3.5 กรมการแพทย์ทหารบก จำนวน 1 คน
4. ภาระหน้าที่ความรับผิดชอบ จำแนกได้ดังนี้
 - 4.1 ตำแหน่งผู้บริหารงาน จำนวน 9 คน
 - 4.2 ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์และบำบัดรักษา จำนวน 2 คน
 - 4.3 ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครู จำนวน 8 คน
5. วุฒิกการศึกษา ผู้เชี่ยวชาญทุกคนมีวุฒิกศึกษาในระดับปริญญา จำแนกได้ดังนี้
 - 5.1 ปริญญาโท จำนวน 15 คน
 - 5.2 ปริญญาตรี จำนวน 4 คน

6. คุณสมบัติประสบการณ์เกี่ยวข้องกับเรื่องยาเสพติด แบ่งเป็น

6.1 5 - 10 ปี จำนวน 7 คน

6.2 ตั้งแต่ 11 ปีขึ้นไป จำนวน 12 คน

การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่หนึ่ง

การวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่หนึ่งนี้ เป็นการวิเคราะห์ทางด้านความเหมาะสมของคำตอบของผู้เชี่ยวชาญในด้านต่าง ๆ ตามประเด็นคำถามและหาค่าความสอดคล้องของคำตอบ คำถามที่ใช้ในรอบแรกเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ และเป็นคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะเพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดในด้านต่าง ๆ อีกจำนวน 9 ข้อ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ จำนวนข้อถามจำแนกตามสาระได้ดังต่อไปนี้

1. ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ การดำเนินงานป้องกันยาเสพติดของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครูจำนวน 5 ข้อ มีคำถามปลายเปิด 1 ข้อ รวม 6 ข้อ
 2. ด้านการจัดองค์กรและการบริหารงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน จำนวน 13 ข้อ มีคำถามแบบปลายเปิด 1 ข้อ รวม 14 ข้อ
 3. ด้านการให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ซึ่งแบ่งออกดังนี้
 - 3.1 ความรู้โดยทั่วไป 4 ข้อ คำถามปลายเปิด 1 ข้อ รวม 5 ข้อ
 - 3.2 ด้านการจัดอบรมของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน จำนวน 7 ข้อ มีคำถามปลายเปิด 1 ข้อ รวม 8 ข้อ
 - 3.3 ด้านการจัดกิจกรรมของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน จำนวน 6 ข้อ มีคำถามปลายเปิด 1 ข้อ รวม 7 ข้อ
- รวมคำถาม 17 ข้อ คำถามปลายเปิด 3 ข้อ รวมทั้งสิ้น 20 ข้อ
4. ด้านการพัฒนาตนของนักศึกษาในวิทยาลัยครู ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้
 - 4.1 การพัฒนาด้านร่างกาย จำนวน 5 ข้อ มีคำถามปลายเปิด 1 ข้อ
 - 4.2 การพัฒนาด้านจิตใจ จำนวน 5 ข้อ มีคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

4.3 การพัฒนาด้านสังคม จำนวน 5 ข้อ มีคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

4.4 การพัฒนาด้านสติปัญญา จำนวน 5 ข้อ มีคำถามปลายเปิด 1 ข้อ

รวมคำถาม 20 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด 4 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน ปรากฏว่าค่าความเหมาะสมที่เห็นด้วยอย่างยิ่ง 31 ข้อ เห็นด้วยมาก 20 ข้อ เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งไม่มี ส่วนค่าความสอดคล้องสูงมาก 18 ข้อ สอดคล้องสูง 32 ข้อ สอดคล้องกันต่ำ 1 ข้อ ดังแสดงไว้ในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่หนึ่ง

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความเหมาะสม	ค่าความสอดคล้อง
	<u>แนวคิดและวัตถุประสงค์</u>		
1	ท่ามมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้ในระดับใด การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยเน้นการสร้างคุณภาพแก่เยาวชน	5	0.63
2	การนำหลักกฎหมายและศีลธรรมมาเป็นแนวกำหนด	4	1.23
3	การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ - พิษภัยของยาเสพติดต่อร่างกายและจิตใจ	4	0.74
4	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารในวิทยาลัยครู	5	0.79
5	การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและยุทธวิธีในการป้องกันตลอดจนแนวทางแก้ไข	5	0.70
6	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
	<u>การจัดองค์กรและการบริหารงาน</u>		
7	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้ในระดับใด ควรมีการจัดตั้งศูนย์ วิชาชีพป้องกันในวิทยาลัยครู ให้เป็น หน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการป้องกัน ยาเสพติด	5	0.73
8	ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายของการ ดำเนินงานที่ชัดเจน	5	0.87
9	ควรให้ศูนย์ วิชาชีพป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู มีองค์กรที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยมีสายการ บังคับบัญชา	4	1.73
10	ควรเป็นองค์กรที่มีเอกภาพในการบริหารงาน	4	1.52
11	การดำเนินงานขององค์กรควรประกอบด้วย การวางแผนงาน การจัดหน่วย การอำนวยความสะดวก การติดต่อประสานและ การควบคุม	5	1.18
12	ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์ วิชาชีพป้องกัน ควรแต่งตั้งจาก รองอธิการหรือผู้มีประสบการณ์เรื่องยาเสพติดโดยเฉพาะ	4	1.02
13	คณะกรรมการดำเนินงานต้องเป็นผู้มีประสบการณ์ เรื่องยาเสพติด และเป็นผู้มีความเสียสละ	4	1.36
14	ควรส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตน ให้มี คุณภาพเพื่อประสิทธิภาพของงาน	4	1.07

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
15	ควรมีการพัฒนายุทธวิธีการบริหารงานด้านการป้องกัน ยาเสพติดให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ	4	1.12
16	ควรได้รับการสนับสนุนองค์ประกอบในการบริหารงานด้าน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการอย่าง เพียงพอ	5	1.17
17	ควรมีการติดต่อสื่อสารที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมี ประสิทธิภาพ	4	1.47
18	การบริหารงานควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	5	0.94
19	ควรมีการประเมินและติดตามผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	5	0.98
20	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ) <u>การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด</u>	-	-
21	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้ในระดับใด ควรมีการพัฒนาปรับปรุงในด้านหลักสูตร เพื่อการป้องกัน ยาเสพติดของวิทยาลัยครู	4	0.66
22	ควรมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขสภาวะแวดล้อมในวิทยาลัยครู ที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด	4	1.03
23	ควรจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด โดยสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นประจำและต่อเนื่อง	4	2.22

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
24	ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ในเรื่องยาเสพติด โดยวิทยาลัยครูผู้สอนอย่างกว้างขวาง และด้วยความ ร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4	1.35
25	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ) <u>การจัดอบรม</u>	-	-
26	การจัดอบรมควรมีการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมาย	5	1.21
27	ควรกำหนดระยะเวลา หลักสูตร และโปรแกรมต่าง ๆ	4	1.32
28	ควรมีการเตรียมเอกสาร อุปกรณ์ ตำราในการเผยแพร่ เรื่องความคิดและการป้องกัน	4	1.52
29	ควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมเพื่อจัดเนื้อหา หลักสูตรให้เหมาะสม	4	1.23
30	ควรเน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากเรื่องยาเสพติด	5	0.87
31	การจัดอบรมควรใช้วิธีการหลายรูปแบบ เช่น การบรรยาย โดยวิทยากร การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอื่น ๆ ตาม ความเหมาะสม	5	1.17
32	การจัดอบรมควรมีการประเมินและติดตามผลทุกครั้ง เพื่อนำ มาปรับปรุงแก้ไขการจัดอบรมครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น	5	0.88
33	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
	<u>การจัดกิจกรรม</u>		
34	การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด ควรคำนึงถึงความถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย และวัตถุประสงค์	5	0.95
35	ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา และด้านนันทนาการ	5	1.05
36	ควรจัดกิจกรรมทั้งในวิทยาลัยครูและชุมชนอย่างทั่วถึง	4	1.10
37	ควรเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักรับผิดชอบและ การทำงานร่วมกัน	4	1.58
38	ควรส่งเสริมการจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติด เป็นกิจกรรม พิเศษ	4	1.38
39	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมด้านการบำเพ็ญ ประโยชน์แก่ชุมชน	5	0.98
40	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	—	—
	<u>การพัฒนาตนของนักศึกษา</u>		
	เพื่อให้นักศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้โดยได้รับการพัฒนาตน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้เป็น บัณฑิตที่มีคุณภาพในสังคม ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ คำถามต่อไปนี้ในระดับใด		

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
	<u>ด้านร่างกาย</u>		
41	ควรส่งเสริมกีฬาแก่นักศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้เกิด ความสามัคคีและการพัฒนาร่างกาย	5	0.22
42	ควรส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์	5	0.73
43	ควรส่งเสริมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและสุขภาพ การโภชนา	5	1.11
44	ควรส่งเสริมการพักผ่อนที่เพียงพอและถูกต้อง	5	0.79
45	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
	<u>ด้านจิตใจ</u>		
46	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ตามขนบธรรมเนียมประเพณี	5	1.35
47	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ	5	1.65
48	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสฝึกการสร้างนิสัยที่ดี มีจุดมุ่งหมายในชีวิต โดยยึดหลัก การมีศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี	5	0.88
49	ส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ ด้วยความพอใจ ความเพียร ความเอาใจใส่ และการรู้จักหมั่นตรึงตรอง	5	1.35
50	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

ตาราง 1 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
	<u>ด้านสังคม</u>		
51	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมนันทนาการ อย่างทั่วถึง	5	0.63
52	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน	5	1.75
53	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์และเข้าร่วมสัมมนา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	5	1.60
54	ควรส่งเสริมให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ตามความ เหมาะสม	5	1.10
55	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
	<u>ด้านสติปัญญา</u>		
56	ควรให้ข้อมูล ความรู้ใหม่ ๆ เรื่องยาเสพติดแก่นักศึกษา โดยทั่วกัน	4	1.22
57	ควรจัดให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางวิชาการ เช่น การตอบ ปัญหา การประกวดเรียงความ หรือคำขวัญเกี่ยวกับเรื่อง ยาเสพติด	5	1.23
58	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาจัดบริการแนะนำการป้องกัน ยาเสพติดในวิทยาลัยครู	5	1.11
59	การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารหรือสื่อ การเรียนการสอน การป้องกันยาเสพติด	5	1.37
60	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่หนึ่งซึ่งได้เสนอแนะเพิ่มเติมจากปลายเปิดในแต่ละด้าน สรุปได้ดังนี้

1. ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์การดำเนินการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครู ของศูนย์วิชาชีพป้องกัน ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากได้เสนอแนะเพิ่มเติมพอสรุปได้ดังนี้

1.1 การกำหนดวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติดจะต้องคำนึงถึงความเป็นไปได้ และสามารถปฏิบัติได้ด้วย

1.2 การกำหนดให้กลุ่มบิดามารดา มีส่วนร่วมในการเผยแพร่ความรู้ เรื่องป้องกันยาเสพติด และการให้ความใกล้ชิด ความรักความอบอุ่นแก่บุตรหลานให้มากยิ่งขึ้น

1.3 การป้องกันยาเสพติดควรดำเนินการที่ต้นเหตุของปัญหาโดยตรง ถ้าสามารถทำให้คนไม่สนใจยาเสพติดได้ ยาเสพติดก็จะหมดไป ไม่เป็นปัญหาต่อสังคมต่อไป

1.4 ควรหาวิธีนำความรู้เรื่องยาเสพติดไปสัมพันธ์กับการเรียนการสอนวิชาอื่นตามความเหมาะสม โดยเฉพาะโทษ พิษภัยและการป้องกันยาเสพติด

1.5 ควรกำหนดแนวคิดในการป้องกันยาเสพติดที่มุ่งเน้นการสร้างภูมิคุ้มกันแก่นักเรียน นักศึกษา ควรนำหลักศาสนาโดยการฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจของนักศึกษาให้มั่นคงและพึ่งตนเองได้

1.6 ควรใช้สถาบันทางศาสนาเป็นศูนย์รวมด้านศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี เพื่อเป็นแหล่งที่นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา เพื่อพัฒนาชุมชน และการพัฒนาจิตใจ

2. ด้านการจัดองค์กรและการบริหารงาน ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากได้เสนอแนะเพิ่มเติมดังต่อไปนี้

2.1 ควรกำหนดวัตถุประสงค์ นโยบาย และแผนงานการดำเนินงานให้ชัดเจน เพื่อเป็นทิศทางในการดำเนินงาน

2.2 ควรจัดตั้งศูนย์วิชาชีพป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครูเป็นองค์กรที่ขึ้นตรงต่ออธิการ มีเอกภาพในการบริหารงาน และควรมีองค์กรประกอบในการบริหารงานอย่างเพียงพอทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ

2.3 ควรมีบุคลากรหรือคณะกรรมการบริหารงานที่มีคุณภาพ ปฏิบัติงานด้วยความเสียสละ

2.4 อธิการวิทยาลัยครูหรือผู้บริหารจะต้องตระหนักถึงความสำคัญของปัญหา ยาเสพติด และให้การสนับสนุนทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่าง ๆ อย่างเพียงพอ เพื่อให้การดำเนินงานเกิดความคล่องตัว

2.5 ศูนย์วิชาชีพป้องกันความมีหน้าที่ในการศึกษา ค้นคว้า วิจัยในเรื่องการป้องกัน ยาเสพติด วางแผนการจัดอบรม การจัดกิจกรรม และประสานงานกับกรม กอง หรือสถานศึกษาต่าง ๆ

3. ด้านการให้ความรู้เรื่องการป้องกันยาเสพติด ผู้เชี่ยวชาญส่วนมากได้เสนอแนะเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

3.1 กรรมการฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูควรให้การสนับสนุนทั้งทางด้านบุคลากรและงบประมาณวัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอแก่การปฏิบัติงานของศูนย์วิชาชีพป้องกัน

3.2 กรรมการฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูควรใช้ทรัพยากรในชุมชนที่วิทยาลัยครูตั้งอยู่ให้เป็นประโยชน์ต่อศูนย์วิชาชีพป้องกันให้มากที่สุด

3.3 นักศึกษาครูมีบทบาทสำคัญในการเป็นผู้นำชุมชนในเรื่องการป้องกันยาเสพติดเมื่อสำเร็จออกไปเป็นครูในท้องถิ่น

3.4 กรรมการฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูควรใช้สื่อมวลชนในการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับโทษและพิษภัยของยาเสพติดให้ถึงกลุ่มเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง

3.5 กรรมการฝึกหัดครูและวิทยาลัยครูควรเห็นความสำคัญในการจัดอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่กลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึง เช่น นักเรียน นักศึกษา อาจารย์ บิดา มารดา โดยกำหนดเวลา เนื้อหาหลักสูตร ให้เหมาะสม กลุ่มเป้าหมายได้รับประโยชน์และสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ได้ต่อไป

3.6 การจัดกิจกรรมด้านต่าง ๆ เพื่อการป้องกันยาเสพติด นักศึกษาควรมีส่วนร่วมเพื่อให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ การรู้จักทำงานร่วมกัน ตลอดจนความรู้ความเข้าใจ สามารถแนะนำการหลีกเลี่ยงและป้องกันตนให้พ้นจากยาเสพติดได้

4. การพัฒนาตนของนักศึกษา ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะให้เป็นเรื่องการพัฒนาจิตใจ โดยการฝึกปฏิบัติธรรม เพื่อทำให้จิตใจบริสุทธิ์ มีทัศนคติที่ดี รู้จักแก้ปัญหา มีเหตุผลและการตัดสินใจที่ดี

การวิเคราะห์คำตอบในรอบที่สอง

การวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สอง เป็นการวิเคราะห์คำตอบที่ผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาพบพบแล้ว จากการนำคำถามในรอบที่หนึ่งไปสอบถามอีกครั้งหนึ่ง โดยแสดงตำแหน่งคำตอบของกลุ่ม และของผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน พร้อมกับค่าความสอดคล้องของคำตอบในแต่ละข้อด้วย ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นที่เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยในเรื่องต่าง ๆ ตามประเด็นคำถามพบว่าค่าความเหมาะสมเห็นด้วยอย่างยิ่ง 32 ข้อ และเห็นด้วยมาก 19 ข้อ แสดงว่าคำตอบของกลุ่มไม่เปลี่ยนแปลง แต่ในด้านความสอดคล้องกันของคำตอบ จากการวิเคราะห์พบว่า มีความสอดคล้องกันสูงมาก 45 ข้อ สอดคล้องกันสูง 6 ข้อ จากข้อคำถาม 51 ข้อ คำตอบที่มีความสอดคล้องปานกลาง ที่มีความสอดคล้องน้อย และที่ไม่สอดคล้องกันไม่มี เนื่องจากความคิดเห็นสอดคล้องกันอยู่ในระดับสูงถึงสูงมาก การวิจัยจึงได้ข้อยุติ ดังแสดงไว้ในตาราง 2

ตาราง 2 ค่าความเหมาะสมและค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่สอง

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
	<u>แนวคิดและวัตถุประสงค์</u>		
1	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้ในระดับใด การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันยาเสพติดใน สถานศึกษา โดยเน้นการสร้างคุณภาพแก่เยาวชน	5	0.59
2	การนำหลักกฎหมายและศีลธรรมมาเป็นแนวกำหนด	4	0.16
3	การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ - พิษภัยของยาเสพติดต่อ ร่างกายและจิตใจ	4	0.41
4	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของ ผู้บริหารในวิทยาลัยครู	5	0.63
5	การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและยุทธวิธีในการป้องกัน ตลอดจนแนวทางแก้ไข	5	0.63
6	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
	<u>การจัดองค์กรและการบริหารงาน</u>		
7	ควรมีการจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครู ให้เป็น หน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการป้องกัน ยาเสพติด	5	0.60
8	ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายของการ ดำเนินงานที่ชัดเจน	5	0.68

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
9	ควรให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู มีองค์กรที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยมีสาย การบังคับบัญชา	4	0.44
10	ควรเป็นองค์กรที่มีเอกภาพในการบริหารงาน	4	0.95
11	การดำเนินงานขององค์กรควรประกอบด้วย การวางแผนงาน การจัดหน่วย การอำนวยการ การติดต่อประสานและการ ควบคุม	5	0.43
12	ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ควรแต่งตั้งจาก รองอธิการหรือผู้มีประสบการณ์เรื่องยาเสพติดโดยเฉพาะ	4	0.95
13	คณะกรรมการดำเนินงานต้องเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์ เรื่องยาเสพติด และเป็นผู้มีความเสียสละ	4	0.84
14	ควรส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้มีโอกาสพัฒนาตน ให้มี คุณภาพเพื่อประสิทธิภาพของงาน	4	0.68
15	ควรมีการพัฒนาบุคลากรวิธีการบริหารงานด้านการป้องกัน ยาเสพติดให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ	4	0.84
16	ควรได้รับการสนับสนุนองค์ประกอบในการบริหารงานด้าน บุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการอย่าง เพียงพอ	5	0.95

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
17	ควรมีการติดต่อสื่อสารที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมี ประสิทธิภาพ	5	0.86
18	การบริหารงานควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	5	0.73
19	ควรมีการประเมินและติดตามผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	5	0.68
20	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ) <u>การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด</u>	-	-
21	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้ในระดับใด ควรมีการพัฒนาปรับปรุงในด้านหลักสูตร เพื่อการป้องกัน ยาเสพติดของวิทยาลัยครู	4	0.87
22	ควรมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขสภาวะแวดล้อมในวิทยาลัยครู ที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติด	4	0.73
23	ควรจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด โดยสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นประจำและต่อเนื่อง	4	1.05
24	ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารและความรู้ในเรื่องยาเสพติด โดยวิทยาลัยครูสู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง และด้วยความ ร่วมมือประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	4	0.73
25	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
	<u>การจัดอบรม</u>		
26	การจัดอบรมควรมีการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมาย	5	0.68
27	ควรกำหนดระยะเวลา หลักสูตร และโปรแกรมต่าง ๆ	4	1.32
28	ควรมีการเตรียมเอกสาร อุปกรณ์ ตำราในการเผยแพร่ เรื่องความคิดและการป้องกัน	4	1.52
29	ควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมเพื่อจัดเนื้อหา หลักสูตรให้เหมาะสม	4	0.90
30	ควรเน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากเรื่องยาเสพติด	5	0.58
31	การจัดอบรมควรใช้วิธีการหลายรูปแบบเช่น การบรรยาย โดยวิทยากร การสนทนาและเปลี่ยนความคิดเห็นอื่น ๆ ตาม ความเหมาะสม	5	0.79
32	การจัดอบรมควรมีการประเมินและติดตามผลทุกครั้ง เพื่อนำ มาปรับปรุงแก้ไขการจัดอบรมครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น	5	0.68
33	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-
	<u>การจัดกิจกรรม</u>		
34	การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด ควรคำนึงถึงความถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบาย และวัตถุประสงค์	5	0.79

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
35	ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา และด้านนันทนาการ	5	0.45
36	ควรจัดกิจกรรมทั้งในวิทยาลัยครูและชุมชนอย่างทั่วถึง	4	0.75
37	ควรเป็นกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักรับผิดชอบและ การทำงานร่วมกัน	4	1.19
38	ควรส่งเสริมการจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติดเป็นกิจกรรม พิเศษ	4	0.84
39	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมด้านการบำเพ็ญ ประโยชน์แก่ชุมชน	5	0.68
40	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ) <u>การพัฒนาตนของนักศึกษา</u> เพื่อให้นักศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้โดยได้รับการพัฒนาตน ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ให้เป็น บัณฑิตที่มีคุณภาพในสังคม ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับ คำถามต่อไปนี้ในระดับใด	—	—
41	ควรส่งเสริมกีฬาแก่นักศึกษาในสถานศึกษา เพื่อให้เกิด ความสามัคคีและการพัฒนาร่างกาย	5	0.22
42	ควรส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์	5	0.60

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
43	ควรส่งเสริมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและถูกหลัก โภชนาการ	5	0.86
44	ควรส่งเสริมการพักผ่อนที่เพียงพอและถูกต้อง	5	0.16
45	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ) <u>ด้านจิตใจ</u>	-	-
46	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ตามขนบธรรมเนียมประเพณี	5	0.63
47	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ	5	1.45
48	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสฝึกการสร้างนิสัยที่ดี มีจุดมุ่งหมายในชีวิต โดยยึดหลัก การมีศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี	5	0.73
49	ส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จ ด้วยความพอใจ ความเพียร ความเอาใจใส่ และการรู้จักหมั่นตรึงตรอง	5	0.68
50	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ) <u>ด้านสังคม</u>	-	-
51	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมนันทนาการ อย่างทั่วถึง	5	0.63
52	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกัน	5	0.63

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ค่าความ เหมาะสม	ค่าความ สอดคล้อง
53	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีประสบการณ์และเข้าร่วมสัมมนา กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	5	0.79
54	ควรส่งเสริมให้มีการทำคะแนนนอกสถานที่ตามความ เหมาะสม	4	0.22
55	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ) <u>ด้านสติปัญญา</u>	-	-
56	ควรให้ข้อมูล ความรู้ใหม่ ๆ เรื่องยาเสพติดแก่นักศึกษา โดยทั่วกัน	5	1.03
57	ควรจัดให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางวิชาการ เช่น การตอบ ปัญหา การประกวดเรียงความ หรือคำขวัญเกี่ยวกับเรื่อง ยาเสพติด	5	0.68
58	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาจัดบริการแนะนำการป้องกัน ยาเสพติดในวิทยาลัยครู	5	0.96
59	การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารหรือสื่อ การเรียนการสอน การป้องกันยาเสพติด	5	0.63
60	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)	-	-

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สองจากตาราง 2 มีดังนี้คือ

1. ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของศูนย์เวชศึกษาป้องกันของวิทยาลัยครู ควรมีลักษณะดังนี้คือ การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันยาเสพติด ควรมีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนหรือนักศึกษาโดยการสร้างภูมิคุ้มกัน (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้องของคำตอบ 0.59) การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของผู้บริหาร หรืออธิการในวิทยาลัยครูเพื่อความเหมาะสมและวางแนวทางในการป้องกันตลอดจนแนวทางแก้ไข เพื่อการปฏิบัติงานดำเนินไปตามแนวคิดและวัตถุประสงค์ (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.63) การนำหลักกฎหมายและศีลธรรมมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบาย เพื่อให้ให้นักศึกษาทราบถึงกฎหมายหรือโทษที่พึงจะได้รับและความผิดด้านศีลธรรม เพื่อให้ละเว้นต่อสิ่งกระทำผิดกฎหมาย ผิดศีลธรรม (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.16) และการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อร่างกายและจิตใจของผู้เสพ (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.41)

2. การจัดองค์กรและการบริหารงานการจัดองค์กรและการบริหารงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ควรมีลักษณะดังนี้คือ ด้านการดำเนินงานขององค์กรควรมีระบบระเบียบในการปฏิบัติงานให้ถูกต้องโดยมี การวางแผนงานการจัดหน่วยงาน การอำนวยการหรือสั่งการ การติดต่อประสานงาน และการควบคุมติดตามผลงาน (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.43) ซึ่งศูนย์เวชศึกษาป้องกันของวิทยาลัยควรเป็นหน่วยงานที่มีองค์กรมีหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการป้องกันยาเสพติด และเป็นศูนย์กลางการบริการด้านวิชาการ การจัดอบรม การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ตลอดจนการประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.60) ส่วนการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายการดำเนินงานขององค์กรควรชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานบรรลุจุดประสงค์ การปฏิบัติงานควรมีการประเมินและติดตามผลอยู่เสมอ เพื่อนำผลมาพิจารณาปรับปรุงพัฒนางานให้ก้าวหน้าต่อไป (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.68) การบริหารงานควรเน้นกระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กันอย่างมีระบบครบวงจร (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.73) การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลควรได้รับการสนับสนุนทั้งบุคลากร งบประมาณ

วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการ อย่างเพียงพอ (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.95) ให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันเป็นองค์กรที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยมีสายการบังคับบัญชาที่ทำให้การดำเนินงานไม่ซับซ้อน และควมมีเอกภาพในการบริหารงานเพื่อความสะดวกคล่องตัวและประสิทธิภาพของงาน (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.44) ควมมีการสนับสนุนบุคลากรให้มีโอกาสพัฒนาตนเองเพื่อนำมาพัฒนาการปฏิบัติงานต่อไป (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.68) คณะกรรมการดำเนินงานต้องเป็นผู้มีความรู้ มีประสบการณ์ เสียสละ อดทน ต่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง และควมมีการพัฒนาทฤษฎีการบริหารงานด้านการป้องกันยาเสพติดให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของสังคมอยู่เสมอ (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.84) และการบริหารงานที่ดีควมมีการติดต่อสื่อสารที่ถูกต้องเพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกัน (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.86)

3. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วย การให้ความรู้ทั่วไป การให้ความรู้โดยการจัดอบรม และการจัดกิจกรรม

3.1 การให้ความรู้ทั่วไปควมมีลักษณะดังนี้คือ การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยครูให้เหมาะสม เพื่อจัดการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้หมดไป ให้เป็นสถานที่น่าศึกษาหาความรู้ และให้มีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้สู่ชุมชนที่วิทยาลัยครูรับผิดชอบอย่างกว้างขวางด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การจัดนิทรรศการ การอบรมผู้นำชุมชน (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.73) ส่วนการพัฒนาปรับปรุงด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.87) และการให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดทางสื่อมวลชนทั้งโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นประจำและต่อเนื่อง (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 1.05)

3.2 การจัดอบรมเป็นการให้ความรู้วิธีหนึ่งซึ่งควมมีลักษณะดังนี้คือ การจัดหลักสูตรในการจัดอบรม นอกจากความรู้เรื่องยาเสพติดควรเน้นด้านคุณธรรม จริยธรรม เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตแก่ผู้เข้ารับการอบรม (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.58) ซึ่งควมมีการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อกำหนดขอบเขตของการอบรม และควมมีการประเมินติดตามผลการอบรมทุกครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาต่อไป (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.68)

ส่วนวิธีการจัดอบรมควรใช้หลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น การเชิญวิทยากรที่มีความรู้และประสบการณ์เรื่องยาเสพติด ทั้งด้านการป้องกัน ด้านการบำบัดรักษา ด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านกฎหมาย มาบรรยายให้ความรู้ เพื่อให้เกิดประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้เข้าอบรม (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.79) ด้านการจัดหลักสูตรต้องให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรม เพื่อให้สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อไป (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.90) ซึ่งการจัดอบรมควรกำหนดระยะเวลา หลักสูตร และขั้นตอนการดำเนินงาน (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 1.32) และควรมีการเตรียมตำรา เอกสาร อุปกรณ์ต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่แก่กลุ่มเป้าหมายให้ได้รับความรู้ความเข้าใจจากการอบรม (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 1.52)

3.3 การจัดกิจกรรมเพื่อการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดควรมีลักษณะดังนี้คือ ศูนย์เวชศึกษาป้องกันของวิทยาลัยครูจัดกิจกรรมเพื่อการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด การป้องกันต้องส่งเสริมกิจกรรมที่เสริมสร้างความพร้อมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญาแก่นักศึกษา ได้แก่ กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา และนันทนาการ (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.45) ให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน การอาสาพัฒนาและการแนะแนว (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.68) การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดต้องให้ความรู้ที่ถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาล (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.79) การจัดกิจกรรมควรมีอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.75) ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติดเป็นกิจกรรมพิเศษ เพื่อเป็นแกนนำในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชน (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.84) กิจกรรมยังส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตามในการทำงานร่วมกันในหมู่คณะ (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 1.19)

4. การพัฒนาตนของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ควรมีลักษณะดังนี้

4.1 ด้านร่างกาย เพื่อส่งเสริมให้ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง ควรมีการพักผ่อนที่เพียงพอและถูกต้อง (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.16) ส่งเสริมการแข่งขันกีฬาในสถานศึกษาเพื่อสร้างความสามัคคีและพัฒนาร่างกาย จัดใจให้เข้มแข็ง อดทน มีน้ำใจนักกีฬา (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.22) ส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพโดยการออกกำลังกายเป็นประจำและต่อเนื่อง (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.60) และส่งเสริมการบริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.86)

4.2 ด้านจิตใจ เพื่อเป็นการพัฒนาจิตใจของนักเรียนให้เกิดความมั่นคง มีเหตุผล มีสติปัญญา มีความมั่นคงและการตัดสินใจที่ดีควรมีการพัฒนาจิตใจดังนี้คือ ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนาตามขนบธรรมเนียมประเพณี (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.63) ส่งเสริมให้นักศึกษามีความภาคภูมิใจในการประสบความสำเร็จด้วยตนเอง โดยการยึดถือความพึงพอใจ ความเพียรพยายาม เอาใจใส่ และการรู้จักคิดมีเหตุผล (ความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.68) ให้นักศึกษามีโอกาสฝึกสร้างนิสัยที่ดี มีจุดหมายโดยยึด ศีล สมาธิ และปัญญาเป็นหลักนำทางชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.75) สมาธิ และปัญญา เป็นหลักนำทางชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.73)

4.3 ด้านสังคม เพื่อเป็นการพัฒนานักศึกษาด้านสังคมควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมนันทนาการและให้นักศึกษามีโอกาสพบปะสังสรรค์ แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.63) ควรให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์การเข้าร่วมสัมมนาเรื่องยาเสพติดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้นักศึกษารู้จักการปรับตัวอยู่ในสังคมได้ (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.79) ควรส่งเสริมให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ตามความเหมาะสมเพื่อให้ได้รับประสบการณ์ที่ดี (ค่าความเหมาะสม 4 ค่าความสอดคล้อง 0.22)

4.4 ด้านสติปัญญา ควรมีลักษณะดังนี้คือ ให้นักศึกษามีโอกาสใช้สติปัญญา ความสามารถในการผลิตเอกสาร สื่อการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติดได้อย่างมีคุณภาพ (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.63) ให้นักศึกษามีโอกาสตอบปัญหาวิชาการ การเรียงความ การเขียนคำขวัญ การวาดภาพเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด ให้เกิดความรู้และความคิดสร้างสรรค์

(ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 0.68) ส่วนข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติดที่ให้นักศึกษา ควรเป็นข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ที่ทันต่อการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อให้นักศึกษาจะได้ป้องกันและเผยแพร่ได้ถูกต้อง (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 1.03) และควรให้นักศึกษาศึกษาหาความรู้ที่ถูกต้องชัดเจนจนสามารถจัดแนะนำการป้องกันยาเสพติดได้ดี (ค่าความเหมาะสม 5 ค่าความสอดคล้อง 1.06)

การวิเคราะห์คำตอบของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน ในรอบนี้ซึ่งมีค่าความเหมาะสมเห็นด้วยอย่างยิ่ง 32 ข้อ เห็นด้วยมาก 19 ข้อและมีความคิดเห็นสอดคล้องกันสูงมาก 45 ข้อ สอดคล้องกันสูง 6 ข้อ จากข้อคำถาม 51 ข้อ ดังตาราง 3

ตาราง 3 สรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญในรอบที่สอง

ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	ค่าความเหมาะสม	
ความคิดเห็นสอดคล้อง	เห็นด้วยอย่างยิ่ง	เห็นด้วยมาก
	32 ข้อ	19 ข้อ
	สูงมาก	สูง
	45 ข้อ	6 ข้อ

จากตารางดังกล่าวผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเหมาะสมอย่างยิ่ง เหมาะสมมากและมีความเห็นสอดคล้องกันสูงมากถึงสอดคล้องกันสูง แสดงว่าผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยอย่างยิ่งในการที่จะนำรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดด้านต่าง ๆ ที่ผู้วิจัยได้เสนอไว้นำไปปฏิบัติในวิทยาลัยครู เพื่อดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล

สรุป อภิปรายผล กำหนดรูปแบบและข้อเสนอแนะ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

งานวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูประกอบด้วยสาระด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ การจัดองค์กรและการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยการอบรมและการจัดกิจกรรม และการพัฒนาตนของนักศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเป็น 2 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนแรกเป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติด การจัดทำแผนงาน การจัดองค์กรและการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยการจัดอบรมและการจัดกิจกรรม และการพัฒนาตนของนักศึกษา นำข้อมูลที่ได้มาสร้างรูปแบบจำลองการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูในลักษณะของศูนย์วิชาชีพป้องกัน เพื่อใช้เป็นต้นแบบสำหรับสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ขั้นตอนหลังเป็นการศึกษาความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านยาเสพติด จำนวน 19 คน ต่อรูปแบบจำลอง ตามวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟายและนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนารูปแบบที่ได้จำลองขึ้นในขั้นแรกให้เป็นรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูที่เหมาะสม

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม 2 ฉบับ ฉบับแรกใช้สอบถามรอบที่หนึ่ง เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ จำนวน 51 ข้อ และมีคำถามแบบปลายเปิด เพื่อให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ

เพิ่มเติมในส่วนที่ยังขาดในด้านต่าง ๆ อีกจำนวน 9 ข้อ รวมทั้งสิ้น 60 ข้อ จำแนกตามสาระได้ดังต่อไปนี้ เป็นคำถามเกี่ยวกับแนวคิดและวัตถุประสงค์ 6 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1 - ข้อ 6 เกี่ยวกับการจัดองค์กรและการบริหารงาน 14 ข้อ ได้แก่ ข้อ 7 - ข้อ 20 เกี่ยวกับการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยการจัดอบรม การจัดกิจกรรม 20 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21 - ข้อ 40 เกี่ยวกับการพัฒนาตนของนักศึกษา 20 ข้อ ได้แก่ ข้อ 41 - ข้อ 60 แบบสอบถามฉบับที่ 2 ซึ่งใช้สอบถามในรอบที่สอง เป็นแบบสอบถามฉบับเดียวกันกับรอบแรกแต่ได้แสดงตำแหน่งคำตอบของกลุ่ม คำตอบผู้เชี่ยวชาญเฉพาะราย และแสดงค่าความสอดคล้องของคำตอบในรอบที่หนึ่งไว้ด้วย เพื่อผู้เชี่ยวชาญได้พิจารณาพบพจนคำตอบของตนอีกครั้งหนึ่ง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า ความเหมาะสมในการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครู 4 ด้าน มีลักษณะดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและวัตถุประสงค์ การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู ลักษณะที่เหมาะสมอย่างยิ่งคือ การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันยาเสพติด ให้มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาคุณภาพของเยาวชนให้เกิดภูมิคุ้มกัน รองลงมาคือ การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและยุทธวิธีในการดำเนินงาน ตลอดจนแนวทางแก้ไขและการมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและวัตถุประสงค์ของผู้บริหาร เพื่อการปฏิบัติบรรลุผลตามวัตถุประสงค์ ความเหมาะสมในระดับมากเรียงลำดับดังนี้ การนำหลักกฎหมายและศีลธรรมมาเป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายเพื่อให้ทราบถึงกฎหมายหรือโทษที่พึงมีในการเสพหรือมียาเสพติดไว้ในครอบครอง และการฝึกด้านศีลธรรมในด้านมั่วสุมอบายมุข ส่วนการให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ พิษภัยของยาเสพติดต่อร่างกายและจิตใจมีความเหมาะสมในระดับมากเช่นกัน

2. การจัดองค์กรและการบริหารงาน พบว่ามีลักษณะเหมาะสมอย่างยิ่งเรียงลำดับดังนี้ คือ การดำเนินงานขององค์กรควรมีระบบระเบียบให้ถูกต้องโดยมีการวางแผน การจัดหน่วยงาน การอำนวยการ การติดต่อประสาน การควบคุมติดตามผล ซึ่งการจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันของ

วิทยาลัยครู ... ให้เป็นหน่วยงานหรือองค์กรที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการป้องกันยาเสพติด และเป็นศูนย์กลางการบริการด้านวิชาการ การอบรม ตลอดจนการประสานงานที่ดี และควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์นโยบายการดำเนินงานขององค์กรอย่างชัดเจน เพื่อการปฏิบัติงานให้บรรลุจุดประสงค์ตามเป้าหมาย และควรมีการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ เพื่อนำมาพิจารณาปรับปรุงพัฒนางานให้ก้าวหน้าต่อไป ส่วนความคิดเห็นที่มีความเหมาะสมมากเรียงลำดับดังนี้ คือ การบริหารงานองค์กรควรมีเอกภาพเพื่อให้งานมีประสิทธิภาพ ควรมีการพัฒนาบุคลากรให้มีคุณภาพ เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงพัฒนาหน้าที่ การงานให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น ด้านการแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต้องเป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์เกี่ยวกับยาเสพติด เป็นผู้มีความเสียสละ อดทน เพื่อปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง ควรมีการพัฒนายุทธวิธีการป้องกันยาเสพติดให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมของสังคมอยู่เสมอ การบริหารงานที่ดีควรมีการติดต่อสื่อสารที่ถูกต้องหรือผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ซึ่งกำหนดให้ได้รับการแต่งตั้งจากตำแหน่งรองอธิการ หรือผู้มีความรู้ ประสบการณ์ด้านยาเสพติดโดยเฉพาะมีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากเช่นกัน

3. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทั่วไป การให้ความรู้โดยการจัดอบรม การให้ความรู้โดยการจัดกิจกรรม พบว่าควรมีลักษณะดังนี้คือ

3.1 การให้ความรู้โดยทั่วไปเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่ามีความเหมาะสมมากเรียงตามลำดับดังนี้คือ ควรมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยให้เป็นสถานศึกษาที่น่าอยู่ น่าศึกษาหาความรู้ ขจัดสิ่งเอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้หมดไป และควรมีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้สู่ชุมชนอย่างกว้างขวาง เช่น การจัดนิทรรศการ การจัดอบรมผู้นำชุมชน และรองลงมาคือ การพัฒนาปรับปรุงในด้านการให้การศึกษและการพัฒนาหลักสูตร

3.2 การให้ความรู้โดยการจัดอบรม มีลักษณะที่เหมาะสมอย่างยิ่งเรียงตามลำดับดังนี้คือ การจัดหลักสูตร นอกจากความรู้เรื่องยาเสพติดแล้ว ควรเน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดี ควรมีการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมายเพื่อกำหนดขอบเขตในการปฏิบัติงาน ควรมีการประเมินติดตามผลทุกครั้งหลังการอบรม เพื่อนำมาปรับปรุงพัฒนาการจัดอบรมครั้งต่อไป และการจัดอบรมแต่ละครั้งควรใช้วิธีการหลายรูปแบบตามความเหมาะสม เช่น การ

เชิงวิทยาศาสตร์ที่มีความรู้ประสบการณ์เรื่องยาเสพติด ด้านการป้องกัน การบำบัดรักษา การสังคม สงเคราะห์ และด้านกฎหมาย มาเป็นผู้บรรยายให้ความรู้ ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าการจัดอบรมมีความเหมาะสมมากเรียงลำดับดังนี้ การจัดอบรมควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมเพื่อการจัดหลักสูตรและวิธีการที่เหมาะสม ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ต่อไปได้ด้วยการอบรมทุกครั้งควรกำหนดระยะเวลา กำหนดหลักสูตร และโปรแกรมต่าง ๆ ให้พร้อมรวมทั้งด้านเอกสาร ตำราและอุปกรณ์ เพื่อการเผยแพร่ความรู้แก่กลุ่มเป้าหมาย

3.3 การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด มีลักษณะที่เหมาะสมอย่างยิ่งคือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดควรส่งเสริมทั้งด้านศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมกีฬา นันทนาการและการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เพื่อให้นักศึกษารู้นิยมธรรมเนียมนระเพณี ส่งเสริมสุขภาพร่างกายและจิตใจ และการพักผ่อนหย่อนใจให้เกิดความเพลิดเพลิน ไม่สนใจมั่วสุมกับเรื่องยาเสพติด ส่งเสริมกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การอาสาพัฒนาชุมชน การแนะแนวทางป้องกันยาเสพติด และการจัดกิจกรรมควรคำนึงถึงความถูกต้อง ชัดเจน ให้สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาล ส่วนความคิดเห็นที่เหมาะสมมากมีดังนี้คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ควรอย่างต่อเนื่อง โดยการส่งเสริมให้นักศึกษาจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติด เพื่อเป็นแกนนำในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาและชุมชน การจัดกิจกรรมยังส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสรับผิดชอบในหน้าที่ รู้จักการเป็นผู้นำและผู้ตาม รู้จักการทำงานร่วมกันในหมู่คณะ

4. การพัฒนาตนของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วย การพัฒนาด้านร่างกาย ด้านจิตใจ ด้านสังคม และด้านสติปัญญา

4.1 ด้านร่างกาย พบว่าลักษณะที่เหมาะสมอย่างยิ่งตามลำดับดังนี้คือ การพักผ่อนที่ถูกต้อง ส่งเสริมกีฬาในสถานศึกษาเพื่อความสามัคคีและพัฒนาาร่างกาย จิตใจ ให้เข้มแข็ง อดทน ส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพ โดยการออกกำลังกายสม่ำเสมอ เพื่อให้เกิดความสมบูรณ์แข็งแรง ตลอดจนการบริโภคอาหารถูกหลักโภชนาการ

4.2 ด้านจิตใจ พบว่ามีความเหมาะสมอย่างยิ่งเรียงลำดับดังนี้คือ ส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมในกิจกรรมทางศาสนาตามขนบธรรมเนียมประเพณี ส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จด้วยตนเอง โดยยึดหลักความพึงพอใจ ความเพียรพยายาม ความเอาใจใส่ และการรู้จัก

หมั่นตรึงตรอง ส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสฝึกสร้างนิสัยที่ดี มีจุดหมายในชีวิต โดยยึดหลักการมีศีล มีสมาธิและปัญญา เป็นหลักนำทางชีวิต เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี และส่งเสริมให้รู้จักฝึกปฏิบัติธรรม เพื่อพัฒนาจิตใจ ให้เกิดสมาธิและมีความมั่นคง

4.3 ด้านสังคม พบว่ามีความเหมาะสมอย่างยิ่ง 3 ทางคือ ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมนันทนาการพบปะสังสรรค์กันตามโอกาสอย่างทั่วถึง เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน โดยการสนทนาเรื่องยาเสพติดกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อรู้จักการปรับตัวอยู่ในสังคมได้ดี และมีความเหมาะสมมากคือ การจัดทัศนศึกษานอกสถานที่เพื่อหาความรู้และประสบการณ์เรื่องยาเสพติด

4.4 ด้านสติปัญญา ผู้เชี่ยวชาญพบว่า มีความเหมาะสมอย่างยิ่งตามลำดับดังนี้คือการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารหรือสื่อการเรียนการสอนเรื่องยาเสพติด เพื่อให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ มีการค้นคว้าทดลองหาประสบการณ์ที่ดี สามารถผลิตสื่อการเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ ส่งเสริมสติปัญญาทางวิชาการ เช่น การฝึกตอบปัญหา การเขียนเรียงความส่งเข้าประกวด การเขียนคำขวัญเพื่อการป้องกันยาเสพติด การวาดภาพ ส่งเสริมให้รับรู้ข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ ทั้งชนิดของยา โทษ พิษภัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ เพื่อความเข้าใจและเผยแพร่ได้ถูกต้อง ส่งเสริมให้สามารถจัดแผนงานการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษาได้ต่อไป

อภิปรายผล

เนื่องจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ใช้เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย ซึ่งเป็นกระบวนการวิจัยที่ใช้ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเป็นหลักในการแก้ปัญหา และเป็นเกณฑ์ในการกำหนดรูปแบบตามประเด็นที่นำมาสอบถาม ดังนั้นเพื่อให้การอภิปรายเป็นไปอย่างกว้างขวาง ผู้วิจัยได้นำความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่แสดงความคิดเห็นในรอบสุดท้ายของการเก็บข้อมูลมาเป็นหลักในการอภิปรายผล โดยพิจารณาประกอบกับเหตุผลที่ผู้เชี่ยวชาญได้แสดงไว้ในคำตอบแบบสอบถามทุกรอบและปรับให้เข้ากับหลักวิชาเป็นเรื่อง ๆ ไป ดังนี้

1. แนวคิดและวัตถุประสงค์

การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าควรมีลักษณะดังนี้คือ เห็นด้วยกับการกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการสร้างภูมิคุ้มกันหรือคุณภาพของนักศึกษาเพื่อหลีกเลี่ยงยาเสพติด การกำหนดกลุ่มเป้าหมายและยุทธวิธีในการดำเนินงานตลอดจนแนวทางแก้ไข การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางวางแผนและวัตถุประสงค์ของนักศึกษา อาจารย์ทำให้บรรลุผลสำเร็จสูงสุด ดังที่สโตเคลีย์ ได้กล่าวไว้ (Stokely. 1987 : 6026-6027-A) การนำหลักกฎหมายและศีลธรรม และการให้ความรู้ถึงโทษ พิษภัยของยาเสพติดที่มีต่อร่างกายและจิตใจ ลักษณะของการกำหนดแนวคิด และวัตถุประสงค์ดังกล่าวสอดคล้องกันกับหลักการกำหนดนโยบายของ โนวิส (กระทรวงศึกษาธิการ. 2525 : 11 ; อ้างอิงมาจาก Novis. n.d.) ซึ่งกล่าวถึงการสร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดขึ้นแก่เยาวชน และได้้นำแนวคิดการป้องกันยาเสพติดมากำหนดเป็นแนวนโยบายการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา กล่าวคือ การนำหลักกฎหมายและศีลธรรม หลักการแพทย์และอนามัย หลักจิตวิทยาสังคมและหลักสังคมวัฒนธรรม เพื่อพัฒนานักศึกษาให้มีความสมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

2. การจัดองค์กรและการบริหารงาน

ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควรจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครู ให้เป็นองค์กรที่มีหน้าที่รับผิดชอบด้านการป้องกันยาเสพติด และเป็นศูนย์กลางบริการด้านวิชาการ มีหน่วยงานประกอบด้วย ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวางแผนและประสานงาน ฝ่ายกิจกรรม ฝ่ายจัดอบรม ฝ่ายเอกสาร และวิชาการ มีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจน เป็นองค์กรที่รับผิดชอบในหน้าที่ มีสายบังคับบัญชา มีเอกภาพในการบริหารงาน มีการดำเนินงานอย่างมีระบบระเบียบ เช่น การวางแผนงาน การจัดหน่วยงาน การอำนวยการ การติดต่อประสานงาน การควบคุมและติดตามผล มีผู้อำนวยการและคณะกรรมการดำเนินงานที่มีความรู้ ความสามารถด้านยาเสพติด โดยเฉพาะ ปฏิบัติงานด้วยความอดทน เสียสละ เป็นองค์กรที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพบุคลากรอยู่เสมอ มีการพัฒนายุทธวิธีการบริหารงานด้านการป้องกันให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมของสังคม โดยได้รับการสนับสนุนด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดดำเนินงานอย่างเพียงพอ ซึ่งต้องมีการติดต่อสื่อสารที่ดีถูกต้องตรงจุดมุ่งหมาย การบริการเป็นกระบวนการ

ต่อเนื่องอย่างมีระบบวงจร และควมมีการประเมินติดตามผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ เพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงพัฒนางานให้ก้าวหน้าต่อไป ซึ่งสอดคล้องกับการจัดองค์กรและการบริหารงานของ กิติมา ปรีดีติลก (2529 : 35) ได้กล่าวถึงกระบวนการจัดองค์กรดังนี้คือ การแบ่งงานเป็นหน่วยย่อย การจัดระบบในหน่วยงาน การมอบอำนาจหน้าที่แก่ผู้ปฏิบัติ ส่วนด้านการบริหารงาน ถวิล เกื้อกูลวงศ์ (2530 : 37 - 38) ได้กล่าวถึงกระบวนการบริหารไว้ 4 ขั้นตอนคือ การวางแผน การจัดหน่วย การจูงใจ และการควบคุม ซึ่งกระบวนการบริหารต้องประกอบด้วยทรัพยากรด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และวิธีการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับหลักการบริหารงานของ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2525 : 8) กล่าวถึงกระบวนการบริหารไว้ 7 ขั้นตอนคือ การวางแผน การจัดโครงสร้าง การบริหารงานบุคคล การวินิจัยสั่งการ การประสานงาน การรายงานและ การจัดสรรงบประมาณ สมพงษ์ เกษมสิน (2521 : 49) ได้แบ่งการบริหารไว้ 6 ขั้นตอนคือ การกำหนดนโยบาย การวางแผน การจัดองค์กร การอำนวยความสะดวก การควบคุมงานและการประเมินผล

3. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ซึ่งประกอบด้วยความรู้ทั่วไป การให้ความรู้โดยการจัดอบรม การให้ความรู้โดยการจัดกิจกรรม

3.1 การให้ความรู้โดยทั่วไป ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า ควมมีการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน พัฒนาสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยครูให้น่าอยู่น่าศึกษาหาความรู้ การเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชนทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์อย่างต่อเนื่อง การจัดนิทรรศการในชุมชน และการอบรมผู้นำในชุมชน ซึ่ง เกา สารสิน (2522 : 148) ได้เน้นการให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยทั่วไป โดยการฝึกอบรม การจัดตั้งกลุ่มหรือชมรมการส่งเสริมสุขภาพจิต การส่งเสริมันทนาการ การจัดนิทรรศการ การเผยแพร่โดยผ่านสื่อมวลชน

3.2 การจัดอบรมให้ความรู้เรื่องยาเสพติด ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่าควมมีการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมาย เพื่อกำหนดขอบเขตในการปฏิบัติงาน การกำหนดระยะเวลา การกำหนดหลักสูตร กำหนดโปรแกรม การจัดเนื้อหาหลักสูตร การเตรียมตำราเอกสาร อุปกรณ์ต่าง ๆ และการกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมเพื่อความเหมาะสมในการจัดอบรม การเน้นเนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อสร้างคุณภาพชีวิต การหาวิธีอบรมหลายรูปแบบตามความ

เหมาะสม เช่น การเชิญวิทยากรผู้มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านมาบรรยายแลกเปลี่ยนทัศนะกับผู้เข้ารับการอบรมได้ความรู้และประสบการณ์ที่ดี และทุกครั้งหลังการอบรมควรมีการประเมินและติดตามผลเพื่อนำมาปรับปรุงการอบรมครั้งต่อไป ภาณุ ภาณุ (2517 : 443) เน้นว่าการอบรมเป็นการประหยัดเวลาในการศึกษาเล่าเรียน เป็นการพัฒนาศักยภาพ สร้างทัศนคติที่ดี เป็นการแก้ปัญหการบริหารงานบุคคลทำให้เกิดความพึงพอใจในหน้าที่ เพิ่มความรู้ความสามารถ ทั้งการพัฒนาคุณภาพและประสบการณ์ที่ดี และ ทวี ภาณุ (2528 : 45) ได้กล่าวถึงขั้นตอนในการจัดอบรมมี 3 ขั้นตอนคือ การวางแผนการจัดอบรม ขั้นตอนการซึ่งแบ่งออกเป็นขั้นเตรียมการและกิจกรรม ขั้นตอนติดตามและประเมินผลของการจัดอบรม ส่วนวิธีการจัดอบรมที่สำคัญคือ การบรรยาย การประชุม การศึกษาค้นคว้าเฉพาะราย การแสดงบทบาทสมมติ การสาธิต การสร้างสถานการณ์จำลอง ซึ่งวิธีดังกล่าวจัดตามสถานการณ์และความเหมาะสม และกระทรวงศึกษาธิการ (2524 : 13) ได้กล่าวถึงการจัดอบรมโดยจัดแบ่งบุคลากรทางการศึกษา ได้แก่ นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้บริหาร ผู้นำชุมชน ซึ่งกลุ่มเป้าหมายนี้มีโอกาสเผยแพร่ความรู้ บริการและประสานงานกับชุมชน มีบทบาทในการสนับสนุนการศึกษาเพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาคriminal เป็นผู้นำที่มีอิทธิพลในการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและค่านิยมของคนในชุมชนได้ การอบรมจึงเป็นวิธีการหนึ่งที่ทำให้ความรู้เรื่องยาเสพติดและการป้องกันได้เป็นอย่างดี ซึ่งผู้จัดการอบรมควรสอดแทรกเนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรม รวมทั้งสุขภาพอนามัยเพื่อให้เกิดภูมิคุ้มกันสามารถพัฒนาตนให้พ้นยาเสพติดได้

3.3 การจัดกิจกรรมเพื่อการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นว่า กิจกรรมเกี่ยวกับยาเสพติดต้องคำนึงถึงความถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์ของรัฐบาลควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ส่งเสริมกีฬา ส่งเสริมนันทนาการ ควรเป็นกิจกรรมที่จัดอย่างต่อเนื่อง เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้นักศึกษามีความรับผิดชอบต่อหน้าที่ รู้จักการปฏิบัติงานร่วมกันในหมู่คณะ ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดกิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ต่อชุมชน เช่น การอาสาพัฒนาชุมชน การแนะแนวทางการป้องกันยาเสพติด การจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติดในวิทยาลัยครู เพื่อเป็นแกนนำในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้ประชาชนในทางสร้างทัศนคติ ให้นักศึกษารู้จักการทำงานร่วมกัน การส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม การพัฒนาร่างกายด้านกีฬา การนันทนาการ การพักผ่อนหย่อนใจให้เกิดความเพลิดเพลิน การรู้จัก

บำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อชุมชน กิจกรรมต่าง ๆ ดังกล่าวทำให้นักศึกษาไม่มีโอกาสมีส่วนร่วมหรือสนใจยาเสพติด ในหลักการจัดกิจกรรมมีกล่าวไว้ดังนี้คือ ทบวงมหาวิทยาลัย (2521 : 40) ได้กำหนดประเภทและหลักการจัดกิจกรรมไว้ 4 ด้านคือ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา ด้านวิชาการ ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 62) ได้กล่าวถึงแนวทางในการจัดกิจกรรมดังนี้ นักศึกษาต้องรู้จักบทบาทและหน้าที่ของตน นักศึกษาต้องเรียนรู้หลักการต่าง ๆ เป็นอย่างดี มีส่วนร่วมในกิจกรรมซึ่งการจัดกิจกรรมเป็นการเรียนรู้ กิจกรรมมีทั้งในหลักสูตรและนอกหลักสูตร ควรมีหน่วยงานให้คำปรึกษา ควรกำหนดนโยบายและผู้บริหาร และประเสริฐ ต้นสกุล (2522 : 58) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในสถานศึกษาว่า เป็นการให้โอกาสนักศึกษาได้มีส่วนร่วมในการแสดงความสามารถ การตัดสินใจ การทำงาน การปรับบุคลิกภาพ ซึ่งกิจกรรมต่าง ๆ ของนักศึกษายังเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาหลีกเลี่ยงจากยาเสพติดได้ เป็นการส่งเสริมความสนใจ การแสดงออก การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ไม่มั่วสุมหรือเที่ยวเตร่ สถานศึกษาจึงควรส่งเสริมการจัดกิจกรรมดังที่กล่าวมาข้างต้นนี้ เพื่อส่งเสริมชีวิตให้มีความ

4. การพัฒนาตนของนักศึกษา ซึ่งประกอบด้วยการพัฒนาด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นว่าควรมีลักษณะดังนี้

4.1 ด้านร่างกาย การส่งเสริมกีฬาในสถานศึกษาเพื่อความสามัคคีและพัฒนา
ร่างกาย จิตใจ ให้มีความเข้มแข็ง อดทน ส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพโดยการออกกำลังกายอย่าง
สม่ำเสมอ การบริโภคอาหารที่ดีมีคุณค่า และการพักผ่อนที่ถูกต้อง

4.2 ด้านจิตใจ ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกิจกรรมทางศาสนาตาม
ขนบธรรมเนียมประเพณี ส่งเสริมการฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อพัฒนาจิตใจ มีสมาธิ มีความมั่นคง มีโอกาส
สร้างนิสัยที่ดี มีจุดหมายในชีวิต โดยยึดหลักการมีศีล สมาธิ ปัญญา เป็นหลักนำทางชีวิต และ
ส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จด้วยตนเองด้วยความพึงพอใจ ความเพียรพยายาม ความ
เอาใจใส่ และการรู้จักหมั่นไตร่ตรอง

4.3 ด้านสังคม ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมนันทนาการอย่าง
ทั่วถึง มีโอกาสสังสรรค์แลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน ส่งเสริมให้ได้รับประสบการณ์ในการ
เข้าร่วมสัมมนา เพื่อให้นักศึกษารู้จักการปรับตัวอยู่ในสังคม ส่งเสริมให้มีการศึกษาค้นคว้าตามความ

เหมาะสมเกี่ยวกับงานยาเสพติด เพื่อให้เกิดประสิทธิผลที่ดี

4.4 ด้านสติปัญญา ควรมีการได้รับข้อมูลข่าวสารใหม่ เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดทั้งชนิดของยา โทษ พิษภัยที่มีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ส่งเสริมสติปัญญาด้านวิชาการ เช่นการฝึกตอบปัญหา การเขียนเรียงความส่งเข้าประกวด การเขียนคำขวัญเพื่อการป้องกันยาเสพติด เพื่อให้ นักศึกษาเกิดความคิดสร้างสรรค์ ส่งเสริมให้รู้จักจัดให้คำแนะนำการป้องกันยาเสพติด การผลิตสื่อ การเรียนการสอน เพื่อให้คิดสร้างสรรค์ มีการค้นคว้าทดลองหาประสบการณ์ที่ดี สามารถผลิตสื่อ การเรียนการสอนได้อย่างมีคุณภาพ

การพัฒนานิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาแต่ละคนให้เป็นคนที่สมบูรณ์ เทเลอร์ (Taylor. 1949 : 33 - 40) กล่าวว่า การศึกษาในระดับอุดมศึกษาก็คือการพัฒนาในด้านวิชาการ สติปัญญา สังคม ร่างกายและจิตใจ โดยสถาบันจะต้องสร้างบรรยากาศในการเรียนการสอน การกีฬา ศิลปะ เพื่อให้นักศึกษาได้รับความรู้ความชำนาญในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการของแต่ละบุคคล และ นพพงษ์ บุญจิตราดุลย์ (2525 : 28) ได้กล่าวถึงการพัฒนาบุคคลคือ การเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ ทักษะ ทศนคติ ค่านิยม ความสามารถของบุคคล ส่วนในด้านพัฒนาจิตใจ พระราชวรมณี (2530 : 12 - 18) ได้กล่าวถึงการพัฒนาจิตตนให้เป็นผู้มีจิตมั่นคงสามารถเอาชนะอุปสรรคต่าง ๆ และพร้อมที่จะปรับปรุงตนให้เจริญก้าวหน้ายิ่ง ๆ ขึ้นไป และหลักการพัฒนาตนให้สามารถพึ่งตนเอง ได้ พัทธนี วรกวิน (2526 : 101 ; อ้างอิงมาจาก กรมพระวชิรญาณวโรรส ม.ป.ป.) ได้กล่าวไว้ว่า อิทธิบาท คือ เครื่องให้ความสำเร็จความประสงค์ ซึ่งประกอบด้วย ฉันทะ วิริยะ จิตตะ วิมังสา คือความพอใจ ความเพียรพยายาม ความเอาใจใส่ การหมั่นตรึงตรอง ฉะนั้นนอกจากการได้รับความรู้จากการเรียนการสอนในหลักสูตรแล้ว นักศึกษาต้องพัฒนาตนเองให้สมบูรณ์ทั้งทาง ร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เพื่อปรับปรุงบุคลิกภาพและวุฒิภาวะเข้าสู่สังคมต่อไป

การอภิปรายผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจะนำสาระสำคัญต่าง ๆ ตามหลักวิชาการไปสร้างรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครูดังนี้คือ

1. แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติดของศูนย์ วิชาชีพป้องกันในวิทยาลัยครู โดยการปรับสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาและยึดแนวทางป้องกันให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ส่วนวัตถุประสงค์ เพื่อให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางและยุทธวิธีการป้องกันต่าง ๆ

โดยเน้นคุณภาพและการพัฒนาตนของนักศึกษา

2. การจัดองค์กรและการบริหารงาน การจัดองค์กรกำหนดให้มีสำนักงาน ผู้อำนวยการศูนย์ คณะกรรมการที่ปรึกษา คณะกรรมการดำเนินงานและทรัพยากรสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ บุคลากรอย่างเพียงพอ ภายในสำนักงานมีฝ่ายปฏิบัติงานที่ประสานงานอย่างมีระบบและเอกภาพในการปฏิบัติงาน
3. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด การจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การเผยแพร่ความรู้ทางสื่อมวลชน การจัดอบรม การจัดกิจกรรม โดยยึดหลักการจัดกิจกรรมด้านวิชาการ ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม และด้านการบำเพ็ญประโยชน์
4. การพัฒนาตนของนักศึกษา กำหนดให้มีการพัฒนาทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยเน้นด้านการพัฒนาจิตใจในการฝึกปฏิบัติตนเพื่อให้เกิดความสำเร็จในชีวิต

รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลพื้นฐานจากการศึกษาค้นคว้าในขั้นตอนแรกมาวิเคราะห์กับความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ได้ศึกษาตามเทคนิคเดลฟายในขั้นตอนหลัง ทำให้ได้รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู ประกอบด้วยโครงสร้าง 4 ด้านคือ แนวคิดและวัตถุประสงค์ การจัดองค์กรและการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยการจัดอบรมและการจัดกิจกรรม การพัฒนาตนของนักศึกษา ซึ่งมีสาระดังต่อไปนี้

1. แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกันยาเสพติดของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครู ควรมีลักษณะดังนี้คือ ให้จัดสภาพแวดล้อมภายในวิทยาลัยครูเป็นสถานที่ปราศจากการแพร่ระบาดของยาเสพติด ในการกำหนดแนวทางการป้องกันและสกัดกั้นการแพร่ระบาดของยาเสพติดให้ผู้บริหารมีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน เพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยการนำสภาพปัญหาแต่ละพื้นที่ หลักทางกฎหมาย หลักทางศาสนามาพิจารณา เพื่อพัฒนาคุณภาพและภูมิคุ้มกันแก่นักศึกษา สนับสนุนให้มีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา การปลูกฝังคุณธรรมและจริยธรรมให้นักศึกษามีทัศนคติที่ดี มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม
2. การจัดองค์กรและการบริหารงาน เพื่อให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันเป็นหน่วยงานที่มี

ระบบงาน มีเอกภาพ ในการบริหารงานและดำเนินการป้องกันการยาเสพติดอย่างมีประสิทธิภาพ
 ความมีลักษณะการจัดองค์กรและการบริหารงาน ดังนั้นคือ ศูนย์เวชศึกษาป้องกันมีสำนักงานใน
 วิทยาลัยครูทุกแห่ง ขึ้นตรงต่อสำนักงานอธิการ มีผู้อำนวยการแต่งตั้งจากผู้มีประสบการณ์ด้านยาเสพติด
 หรือนักสังคมสงเคราะห์ อาจารย์แนะแนว มีคณะกรรมการที่ปรึกษา ประกอบด้วย อธิการ รอง
 อธิการ หัวหน้าภาควิชา หัวหน้าสำนักงานอธิการ สาธารณสุขจังหวัด ผู้กำกับตำรวจ สารวัตรใหญ่
 และประชาสัมพันธ์จังหวัด คณะกรรมการดำเนินงาน ประกอบด้วยผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษา
 ป้องกัน บุคลากรประจำ งบประมาณและวัสดุอุปกรณ์สนับสนุน มีหน่วยงานต่าง ๆ ดังนี้ ฝ่ายธุรการ
 ควบคุมและปฏิบัติงานด้าน สารบรรณ การเงิน ทะเบียน ประชาสัมพันธ์ วัสดุอุปกรณ์ ฝ่ายวางแผน
 และประสานงาน ประกอบด้วยงาน วางแผนการดำเนินงาน ควบคุมการปฏิบัติ ประสานงานกับ
 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ฝ่ายกิจกรรม ประกอบด้วยงานเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การจัด
 นิทรรศการเผยแพร่ข่าวสารเกี่ยวกับยาเสพติด การจัดอบรม การส่งเสริมกีฬา การจัดตั้งชมรม
 กิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม ศาสนา การบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน ฝ่ายเอกสารและงานวิจัย
 ประกอบด้วยงานด้านวิชาการ การจัดทำเอกสารการพิมพ์ การศึกษาค้นคว้า งานเผยแพร่ผลการ
 ศึกษา ค้นคว้า ฝ่ายประเมินและติดตามผลประกอบด้วย การรายงาน การจัดทำผลการปฏิบัติงาน
 ให้ดียิ่งขึ้น ส่วนงานด้านการบริหาร ความมีนโยบายในการบริหารงานที่ชัดเจน บริหารงานอย่างมี
 ระบบเป็นขั้นตอนที่สามารถเชื่อมโยงสัมพันธ์กันอย่างเป็นกระบวนการ ดังนั้นคือ การวางแผน การ
 จัดหน่วยงาน การอำนวยความสะดวกติดต่อประสานงาน การควบคุมและติดตามผล

3. การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักศึกษา ความมีลักษณะดังนี้คือ ให้มีการปรับปรุง
 พัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การนำความรู้ใหม่ ๆ เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติดมาเผยแพร่ การ
 สอดแทรกเนื้อหาวิชาเสพติดในวิชาอื่น ๆ ตามความเหมาะสม การพัฒนาครู อาจารย์ ผู้สอน การให้
 ความรู้โดยการใช้สื่อมวลชน เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ นอกจากการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ
 ดังกล่าว การจัดอบรมแก่กลุ่มเป้าหมายที่สามารถนำความรู้ไปเผยแพร่ และการจัดกิจกรรมของ
 นักศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตมีลักษณะดังนี้คือ

3.1 การจัดอบรม กลุ่มเป้าหมายคือ นักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ เจ้าหน้าที่
 ในสถานศึกษา ผู้บริหาร ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ควรเป็นหลักสูตรระยะสั้น เนื้อหาหลักสูตรนอกจาก

เรื่องเกี่ยวกับยาเสพติด ควรเน้นเนื้อหาด้านคุณธรรมและจริยธรรม เศรษฐกิจและสังคม ศิลปวัฒนธรรม ตามความเหมาะสมแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ควรมีการจัดอบรมเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

3.2 การจัดกิจกรรมเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดของศูนย์ วิชาชีพป้องกันควมมี ลักษณะดังนี้คือ กิจกรรมที่จัดเผยแพร่ความรู้ด้านนี้ต้องถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ และนโยบายที่กำหนดไว้ ควรจัดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีแก่นักศึกษา คือ กิจกรรมส่งเสริมความรู้ทางด้านวิชาการ เช่น การร่วมสัมมนา การจัดตั้งชมรม การประกวดภาพเขียน เรียงความ คำขวัญเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติด และการตอบปัญหา กิจกรรมด้านกีฬา เช่น การส่งเสริมการออกกำลังกาย การแข่งขันกีฬาของสถาบัน การส่งเสริมสุนภาพอนามัย กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมขนบธรรมเนียมประเพณี เช่น ส่งเสริมงานศิลป์ของไทย ส่งเสริมการแต่งกายไทย ส่งเสริมการประกวดมารยาท ส่งเสริมการแสดงตามขนบธรรมเนียมประเพณี ส่งเสริมกิจกรรมทางศาสนาในวันสำคัญต่าง ๆ กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์แก่ชุมชน เช่น การอาสาพัฒนาชุมชน การจัดบริการแนะแนว การจัดนิทรรศการ การรณรงค์ต่อต้านยาเสพติด บริการข่าวสารในชุมชน กิจกรรมดังกล่าวส่งเสริมสร้างทักษะ ความคิดสร้างสรรค์ การทำงานร่วมกันเป็นหมู่คณะ การรู้จักรับผิดชอบ ความมีน้ำใจ ความเสียสละ อุดมทุน การแก้ปัญหา และรู้จักเลือกคุณภาพชีวิตที่ดี

4. การพัฒนาตนของนักศึกษา เพื่อให้ นักศึกษามีความสมบูรณ์ในชีวิตควมมีการพัฒนาทั้งทางร่างกาย จิตใจ สังคม สติปัญญา มีลักษณะดังนี้คือ

4.1 ด้านร่างกาย ให้มีการส่งเสริมการเล่นกีฬาในสถาบัน การแข่งขันกีฬา การออกกำลังกายสม่ำเสมอ การส่งเสริมสุนอนามัยในการบริโภคและการพักผ่อน เพื่อให้ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง

4.2 ด้านจิตใจ เพื่อให้เกิดมั่นคง มีความเชื่อมั่นตนเอง สามารถพึ่งตนเองได้ ให้มีการพัฒนาจิตใจ ฝึกปฏิบัติธรรม ฝึกตนเองให้เป็นผู้มีศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี ประสบความสำเร็จในชีวิต ด้วยความเพียรพยายาม จิตใจมั่นคง การมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางศาสนา ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรม

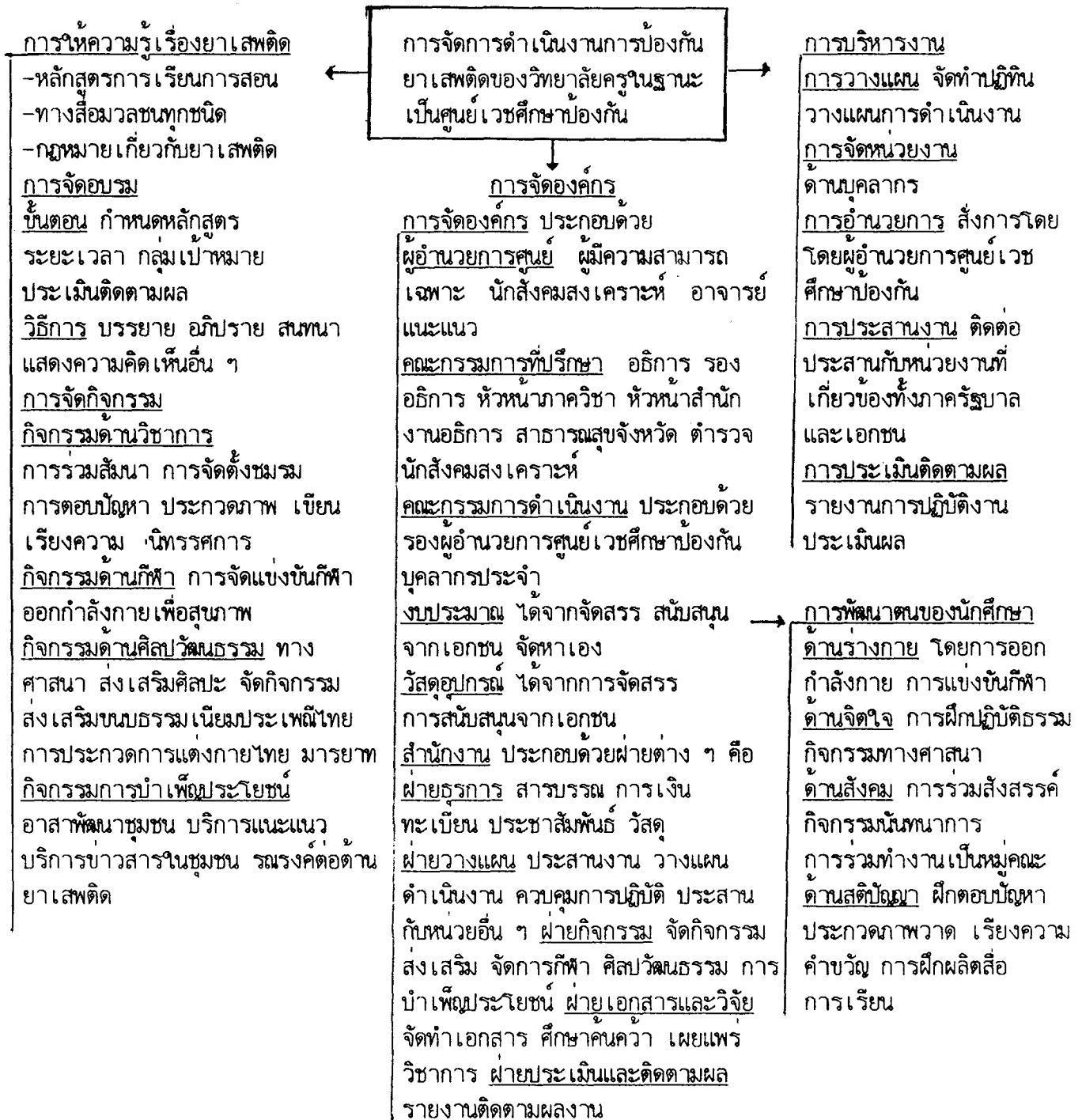
4.3 ด้านสังคม มีการส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำงานเป็นหมู่คณะ

บทบาท หน้าที่ ความรับผิดชอบ การสร้างสรรค์ การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในการสัมมนา การทำคะแนนศึกษา เพื่อให้นักศึกษามีประสบการณ์ในสังคม รู้จักการปรับตัวและการแก้ปัญหา

4.4 ด้านสติปัญญา ให้นักศึกษามีโอกาสเข้าร่วมในการฝึกทักษะด้านวิชาการอย่างกว้างขวาง เช่น การรับข้อมูลข่าวสารใหม่ ๆ เรื่องยาเสพติด การร่วมตอบปัญหา การประกวดเรียงความ ประกวดภาพเขียน หรือคำขวัญเกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด การจัดการเรียนการสอนโดยนักศึกษา การร่วมผลิตสื่อการเรียนการสอน การผลิตเอกสาร เพื่อให้นักศึกษามีความคิดสร้างสรรค์ โดยการแสดงออกเป็นการฝึกทักษะด้านสติปัญญา

รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู ซึ่งมีศูนย์เวชศึกษาป้องกันเป็นหน่วยงานในการดำเนินงาน ตามที่เสนอมานี้ได้แสดงไว้ในภาพประกอบ 6

แนวคิด ป้องกันการแพร่ระบาดของยาเสพติด โดยการปรับปรุงพัฒนาสภาพแวดล้อม
ในวิทยาลัยครู กำหนดแนวทางในการป้องกันให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล
วัตถุประสงค์ ให้ผู้บริหารวิทยาลัยครูทุกแห่งมีส่วนร่วมในการกำหนด วางแผน
 ด้วยยุทธวิธีต่าง ๆ โดยเน้นคุณภาพนักศึกษา เพื่อพัฒนานักศึกษาให้สมบูรณ์ทุกด้าน

ภาพประกอบ 6 รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู : ศูนย์เวชศึกษาป้องกัน

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาค้นคว้ารูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังต่อไปนี้

1. ข้อเสนอแนะทั่วไปเกี่ยวกับรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

1.1 การกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ ให้ผู้บริหารของวิทยาลัยมีส่วนร่วมในการกำหนด นโยบาย แนวคิด และวัตถุประสงค์ ให้ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ศูนย์เวชศึกษาป้องกันของวิทยาลัยครูควรประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานป้องกันและปราบปรามยาเสพติด หน่วยงานระดับจังหวัด สาธารณสุข ตำรวจ วิทยาลัยครู และชุมชนระดับท้องถิ่น เพื่อให้มีการประชุม สัมมนา หาแนวทางในการกำหนดนโยบาย จุดมุ่งหมาย และการวางแผนในการป้องกันยาเสพติดร่วมกัน

1.2 การจัดองค์กรและการบริหารงาน จากผลการวิจัยพบว่าการดำเนินงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครู นอกจากผู้อำนวยการศูนย์ บุคลากรดำเนินงานที่มีความรู้ความสามารถ ควรมีสถาบันเป็นสัดส่วน ประกอบด้วย ฝ่ายธุรการ ฝ่ายวางแผน ฝ่ายกิจกรรม ฝ่ายเอกสารและวิจัย ฝ่ายประเมินและติดตามผล ด้านการบริหารงานควมมีระบบที่เชื่อมโยง เช่น การวางแผน การจัดหน่วยงาน การอำนวยการ การติดต่อประสานงาน การควบคุมและติดตามผล และการได้รับการสนับสนุนทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ วิทยาลัยครูควรเห็นความสำคัญของปัญหาและการป้องกันยาเสพติด โดยให้การสนับสนุนทรัพยากรทั้งบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์อย่างเพียงพอ เพื่อการจัดองค์กรและการบริหารงานของศูนย์เวชศึกษาป้องกัน เป็นหน่วยงานที่มีระบบ ระเบียบ สามารถดำเนินงานในการป้องกันยาเสพติดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดแก่นักศึกษา จากผลการวิจัยพบ ว่า ควรมีการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร สภาพแวดล้อม และการสื่อมวลชนในการเผยแพร่ความรู้ให้กว้างขวาง วิทยาลัยควรนำความรู้เกี่ยวกับยาเสพติดไปสอดแทรกกับวิชาอื่นตามความเหมาะสม เช่น ความรู้เรื่องยาหรือการเข้ายาในทางที่ผิดในวิชา สุขศึกษา หรือวิชาวิทยาศาสตร์ทั่วไป ด้านสภาพแวดล้อม ควรให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการพัฒนา เพื่อให้เกิดความภาคภูมิใจในสถานศึกษาของตน การใช้สื่อมวลชนเผยแพร่ความรู้ ส่งเสริมให้นักศึกษาจัดทำเอกสารเกี่ยวกับการให้ความรู้ด้านต่าง ๆ ของยาเสพติด จัดเลี้ยงตามสายภายในวิทยาลัยหรือชุมชน จัดบริการแนะแนว นอกจากนี้ควรเน้นการ

จัดอบรมและการจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้ดังต่อไปนี้

1.3.1 การจัดอบรม จากผลการวิจัยพบว่า ควมมีการจัดหลักสูตรเรื่องยาเสพติด เน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม การจัดอบรมควมมีการวางแผน กำหนดจุดมุ่งหมาย ขอบเขต วิธี การจัดอบรมหลาย ๆ รูปแบบ การกำหนดระยะเวลาและวิธีการให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย ซึ่ง การจัดอบรมให้ควมรู้เรื่องยาเสพติด การป้องกัน การบำบัดรักษา สถานที่บำบัดรักษา ควรจัดให้ แก่กลุ่มนักเรียน นักศึกษา ครู อาจารย์ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน และกลุ่มผู้สนใจ โดยจัดหลักสูตร ระยะสั้น เนื้อหาหลักสูตรแตกต่างกันไปแต่ละกลุ่มตามความเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในวันหยุด จัดอบรมสม่ำเสมอ วิธีการในการอบรมนอกจากเชิญวิทยากรที่เชี่ยวชาญมาบรรยายหรือสัมมนา ควมมีการจัดทำศึษาเพื่อให้ผู้รับการอบรมได้รับประสบการณ์ตรงและสามารถนำไปเผยแพร่ควมรู้ ที่ถูกต้องไปเผยแพร่ได้

1.3.2 การจัดกิจกรรม จากผลการวิจัยพบว่า การจัดกิจกรรม ควรส่งเสริมทั้ง ด้านศิลปวัฒนธรรม กีฬา นันทนาการ ขนบธรรมเนียมประเพณี และด้านวิชาการ กิจกรรมต่าง ๆ ที่ จัดขึ้น เช่น ด้านกีฬา นันทนาการ หรือส่งเสริมขนบธรรมเนียมประเพณี ควรหลีกเลี่ยงการใช้สิ่ง เสพติดเป็นตัวนำควมสนุกสนานเพลิดเพลินด้านต่าง ๆ ดังกล่าว ให้วิทยาลัย อาจารย์ ควบคุม พฤติกรรมของนักศึกษาให้แสดงออกถึงศิลปะ วัฒนธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีที่ดีและถูกต้อง ส่งเสริมการออกกำลังกาย แบ่งปันกีฬา เพื่อสุขภาพที่ดีของนักศึกษา การรู้จักใช้เวลาว่างให้เป็น ประโยชน์ การทำงานร่วมกัน การรู้จักรับผิดชอบ การอาสาพัฒนาชุมชน การณรงค์ป้องกันยาเสพติด

1.4 การพัฒนาตนของนักศึกษา เพื่อส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีการพัฒนาควมสมบูรณ์ทั้ง ทางร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา รู้จักการควบคุมตนเป็นคนมีความมานะ อดทน มีความเพียร พยายาม รู้จักทั้งตนเอง โดยให้เน้นว่าจิตใจเป็นสิ่งสำคัญที่จะทำให้เกิดควมสำเร็จ ผู้วิจัยจึงเสนอ ว่าการพัฒนาจิตใจควมมีหลักเกณฑ์ฝึกฝนตน หรือฝึกปฏิบัติตน โดยยึดหลักทางศาสนาพัฒนาจิตใจให้เกิด สมาธิและความมั่นคง วิทยาลัยควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ทางศาสนา เช่น จัดให้นักศึกษาฟังธรรมเป็นประจำ การฝึกจิตใจให้สงบ การสวดมนต์ไหว้พระ การปฏิบัติตนให้ ถูกต้องตามศีลธรรม การเข้าร่วมพิธีต่าง ๆ ทางศาสนา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับกรรมการฝึกหัดครู

เนื่องจากกรรมการฝึกหัดครู มีการเปลี่ยนแปลงระดับผู้บริหาร และผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับ

งานด้านการป้องกันยาเสพติดอยู่เสมอ การบริหารงานและองค์กรยังขาดระบบทำให้การดำเนินงานขาดหลักการ ผู้วิจัยเสนอว่า

2.1 ควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบที่มีความรู้ความสามารถโดยเฉพาะในเรื่องยาเสพติดให้ดำรงตำแหน่งครบวาระตามนโยบาย ควรมีการกำหนดแผนงานเพื่อการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง มีบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ สนับสนุนอย่างเพียงพอและเห็นความสำคัญของปัญหาในการดำเนินงานให้ทันเหตุการณ์

2.2 จัดสัมมนาผู้อำนวยการศูนย์ วิชาชีพป้องกันทุกแห่งเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง เพื่อหาแนวทางใหม่ ๆ ในการวางแผนป้องกันยาเสพติด

2.3 อธิการบดีของวิทยาลัยครูควรส่งเสริมการพัฒนาบุคลากร ยุทธวิธีการดำเนินงาน ยุทธวิธีการป้องกันยาเสพติดที่ทันสมัยโดยการให้ผู้ปฏิบัติงานเข้าร่วมประชุมสัมมนาและเข้ารับการอบรมอยู่เสมอ

3. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำรูปแบบไปทดลองใช้

รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นไปอย่างกว้าง ๆ การที่จะนำไปทดลองใช้ควรปรับให้สอดคล้องและเหมาะสมกับภารกิจ ทรัพยากร และสถานการณ์ของแต่ละสถาบัน เพื่อให้การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารและบุคลากรเป็นสำคัญ

4. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

เนื่องจากสาระในเรื่องการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูมีมากมายหลายด้าน ใน การศึกษาค้นคว้าเรื่องรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูครั้งนี้ เป็นการ ศึกษาโครงสร้างกว้าง ๆ ของการดำเนินงาน 4 ด้านคือ แนวคิดและวัตถุประสงค์ในการป้องกัน ยาเสพติด การจัดองค์กรและการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยการจัดอบรม และ จัดกิจกรรม และ การพัฒนาตนของนักศึกษา มีอีกหลายด้านที่มีความสำคัญ เช่น สาเหตุของการใช้ ยาเสพติดของนักศึกษา โทษ พิษภัยของยาเสพติดชนิดต่าง ๆ ทักษะของนักศึกษาที่มีต่อยาเสพติด การ บำบัดรักษานักศึกษาที่ติดยาเสพติด ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรศึกษาค้นคว้ารูปแบบด้านต่าง ๆ เช่นรูปแบบด้าน การพัฒนาบุคลากรผู้ปฏิบัติงานการป้องกันยาเสพติด การป้องกันยาเสพติดของนักศึกษา การป้องกันและ สกัดกั้นยาเสพติดให้ลุ่มลึกลงมากขึ้น เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการป้องกันยาเสพติดในวิทยาลัยครูต่อไป

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- ★ การฝึกหัดครู, กรม. คู่มือวิทยากรศูนย์เวชศึกษป้องกัน. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา, 2525.
- _____. สภาพปัญหาการใช้สารเสพติดของนักเรียนนักศึกษา รายงานการวิจัย
โครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กรุงเทพฯ : 2529.
- การศาสนา, กรม. คู่มือจริยธรรมชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2523.
- กิตติมา ปริติติลก. ทฤษฎีบริหารองค์การ. กรุงเทพฯ : ธนาคารพิมพ์ 2529.
- เกษม บุญออน. "เดสฟาย - เทคนิคในการวิจัย" คุรุปริทัศน์. 10, 26 - 28 ตุลาคม 2522.
- ✓ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด, สำนักงาน สำนักราชการรัฐมนตรี. มาตรการ
การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. กรุงเทพฯ : 2527.
- คณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, สำนักงาน. เครื่องชี้ภาวะสังคม 2523.
 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์สำนักนายกรัฐมนตรี, 2527.
- จินตนา ยูนิพันธ์. นิสิตนักศึกษา - หลักการพัฒนาและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์
 โอเดียนสโตร์, 2525.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. สถิติเพื่อการวิจัย. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์และทำปกเจริญผล, 2525.
- ถวิล เกื้อกูลวงศ์. การบริหารการศึกษาสมัยใหม่ ทฤษฎีวิจัยและปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
 วัฒนาพานิชจำกัด, 2530.
- ทองเรียน อมรัชกุล. การบริหารกิจการนิสิต ทฤษฎีและแนวปฏิบัติ. กรุงเทพฯ :
 จงเจริญการพิมพ์, 2525.
- ทวี ถาวร. รูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายธุรการ. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
 ปรินันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2528.
 อัดสำเนา.
- นพพงษ์ บุญจิตราดลย์. การบริหารงาน. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2525.
- _____. ก้าวเข้าสู่ผู้บริหารการศึกษา. กรุงเทพฯ : องค์ศิลป์การพิมพ์, 2525.
- นิภา ศรีโพธิ์โรจน์. สถิติประยุกต์ทางการศึกษา. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2524.
- เบญจรัตน์ จารุรัตน์จามร. การสร้างแบบสอบถามวัดค่านิยมพื้นฐาน เรื่องการพึ่งตนเองสำหรับ
นักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในจังหวัดพิษณุโลก. ปรินันท์ กศ.ม. พิษณุโลก :
 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ พิษณุโลก, 2527. อัดสำเนา.

ประจัน มณีนิล. ปัจจัยที่มีต่อการกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษของผู้กระทำความผิดที่เป็นชายไทยมุสลิมในสี่จังหวัดชายแดนภาคใต้. วิทยานิพนธ์ ส.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล, 2529. อัดสำเนา.

ประยูร ศรีประสาธน์. "เทคนิคการวิจัยแบบเดลฟาย" วารสารการศึกษาแห่งชาติ.
4 : 49 - 60 เมษายน - พฤษภาคม 2523.

ประเสริฐ ต้นสกุล. การป้องกันยาเสพติด ความรู้ทั่วไปสำหรับผู้บริหาร. ม.ป.ท. 2529.
_____. เวชศึกษาป้องกัน. กรมการฝึกหัดครู กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์การศาสนา,
2522.

พระราชวรมณี พัฒนาคณ. กรุงเทพฯ : บริษัทอมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป จำกัด, 2530.

พจน์ วรกวิน. จิตวิทยาสังคม ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

ภิญโญ สาธร. การบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2517.

ภา สารสิน, พล.ต.ต. ปัญหาการควบคุมยาเสพติดในประเทศไทย.
วิทยาลัยป้องกันราชอาณาจักร กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์,
2522.

มหาวิทยาลัย, ทบวง. สรุปผลการสัมมนาผู้บริหารกิจการนิสิตนักศึกษา ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ :
กองบริการการศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย, 2523. อัดสำเนา.

เรืองชัย บุญศักดิ์. ทัศนะของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษา เขตการศึกษา 11 ที่มีต่อปัญหายาเสพติด. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

วัน เดชพิชัย. การประเมินโครงการการศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จขั้นพื้นฐาน ประเภทชั้นเรียน
ในเขตการศึกษา 2. วิทยานิพนธ์ กศ.ค. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ประสานมิตร, 2527. อัดสำเนา.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. ภาควิชาอุดมศึกษา ครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2528. อัดสำเนา.

วิจิตร อวະกุล. การประชาสัมพันธ์ - หลักและวิธีปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช,
2522.

วิชัย โปษยะจินดา. รายงานการวิจัยเรื่องการศึกษาปัญหายาเสพติดให้โทษ. กรุงเทพฯ :
สถาบันวิทยาศาสตร์และการแพทย์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522.

- ศึกษาธิการ, กระทรวง. การศึกษาสภาพปัญหาการใช้สารเสพติดของนักเรียนนักศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาและอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ : แผนกพิมพ์โรงพิมพ์สารพัดช่าง, 2525.
- แนวการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในทางที่ผิด. กรุงเทพฯ : สำนักงานโครงการพิเศษ, 2529.
- แนวทางปฏิบัติงานเพื่อป้องกันปัญหายาเสพติดให้โทษในสถานศึกษา. (ปส.ศธ.) กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรมการศาสนา, 2524.
- สมพงษ์ เกษมสิน. การบริหาร. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2521.
- สมาน รังสิโยภรณ์. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล. กรุงเทพฯ : อักษรศาสตร์การพิมพ์, 2525.
- / สังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, สภา. ข่าวสารศูนย์ประสานงานกลางองค์การเอกชนต่อต้านยาเสพติด. กรุงเทพฯ : 2528.
- สามัญศึกษา, กรม. รายงานของกรมสามัญศึกษาเกี่ยวกับการป้องกันยาเสพติดในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา. 2522.
- สุพัตรา สุภาพ. สังคมและวัฒนธรรมไทย ค่านิยม ครอบครัว ประเพณี. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2525.
- เสฐียรโกเศศ-นาคะประทีป. (นามแฝง) ลัทธิ-ศาสนา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์บรรณาคาร, 2524.
- โสภา ชูพิกุลชัย และคนอื่น ๆ. การศึกษาวิธีการนำศาสนาเข้ามามีส่วนช่วยแก้ไขปัญหายาเสพติด รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ : ศูนย์ประสานงานกลางองค์การภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2529.
- โสภา ชูพิกุลชัย. ปัจจัยทางสังคมสำหรับเป็นข้อบ่งชี้ภาวะการติดยาเสพติดของชาวไทยวัยทำงานในปัจจุบัน. รายงานการวิจัย กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ ศูนย์ประสานงานกลางองค์การภาคเอกชนต่อต้านยาเสพติด สภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย, 2528.
- * อนามัย, กรุงเทพมหานคร, สำนัก. วารสารฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด 2. มีนาคม - เมษายน 2530.
- อัจฉรา เปรมเปื่องเวช. ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพ แสดงตัวและเก็บตัว ความเกรงใจ และการพึ่งตนเอง. ปรินานันท์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยวิชาการศึกษา ประสานมิตร, 2517. อัดสำเนา.
- อุดมศิลป์ ศรีแสงนาม. "ปัญหายาเสพติดในสายตาของจิตแพทย์" หมอชาวบ้าน. กรุงเทพฯ : 2524.

Boonon, Kasem. The Future of Teacher Education in Thailand : A Delphi Application. Doctor's Thesis. The University of Alabama, 1979.

Helmer, Olaf. The Delphi Method for Systematizing Judgement about the Future. Los Angeles, Institute of Government and Public Affairs, University of California, 1966.

Kohtbantau, Sunthorn. Adult Education in Thailand : A Need Assessment. Doctor's Thesis, The University of Oregon, 1978.

Mcmillan, Thomas T. The Delphi Techniques. Paper Presented at the Annual Meeting of the California Association Committee on Research and Development, Monterey, 1971.

Pill, Juri. "The Delphi Method : Substance, Content, a Critique and an Annotated Bibliography," Socio - Economic Planning Science. 5 : 57 - 71, 1971.

Rossman, Mark H. and Richard L. Bunning. "Knowledge and Skills for the Adult Education, A Delphi Study," Adult Education. 18 : 139 - 185, 1978.

Stokely, Barbara L. "An Evolution of a School Community Team for the Primary Prevention of Drug Abuse," Dissertation Abstracts. 38 : 6026 - 6027 - A, April, 1978.

Taylor, H. The Future of American Education. American Scholar, 18(1) : 33 - 40, 1949.

การคำนวณ

ภาคผนวก ก

หนังสือแนะนำและแบบสอบถามในรอบที่หนึ่ง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

15 มกราคม 2530

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถาม

เรียน

ข้าพเจ้า นางจรรุวรรณ หัสติน นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร กำลังทำวิทยานิพนธ์เรื่อง "รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู" โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วิจิตร สันลิริ เป็นประธานกรรมการ และรองศาสตราจารย์ ดร.สมบูรณ์ ชิตพงศ์ เป็นกรรมการ

ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้เทคนิควิจัยแบบเดลฟาย (Delphi technique) ซึ่งเป็นวิธีวิจัยที่อาศัยข้อมูลจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ได้เชิญผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 ท่าน โดยมีการสอบถามผู้เชี่ยวชาญด้วยแบบสอบถาม 2 รอบ ผลการวิจัยครั้งนี้นอกจากใช้เป็นวิทยานิพนธ์แล้ว ยังเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานด้านการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู และในสถาบันศึกษาทั่วไป

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์จากท่านในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ และขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่านมา ณ โอกาสนี้ด้วย

ขอแสดงความนับถือ

จรรุวรรณ หัสติน

(นางจรรุวรรณ หัสติน)

นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกการอุดมศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติด
ของวิทยาลัยครู ตามเทคนิควิธีวิจัยแบบเดลฟาย

รอบที่หนึ่ง

คำชี้แจง

แบบสอบถามในรอบที่หนึ่งนี้ เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของท่านแบบปลายเปิด เพื่อให้ท่านได้แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม ซึ่งจะได้นำความคิดเห็นของท่านไปพัฒนาเป็นรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูที่เหมาะสมต่อไป

โปรดกาเครื่องหมาย ✓ ลงในระดับความคิดเห็นของท่านทางขวามือ และหากท่านมีความคิดเห็นเพิ่มเติมประการใดของในแต่ละข้อ ขอบได้โปรดแสดงความคิดเห็นของท่านโดยอิสระลงในช่องว่างที่เว้นไว้ในแต่ละข้อคำถามด้วย

เกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมแบ่งออกเป็น 5 ระดับความคิดเห็น ดังนี้

- 5 หมายถึง เห็นด้วยอย่างยิ่ง
- 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 2 หมายถึง ไม่เห็นด้วย
- 1 หมายถึง ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คำถาม

การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู มีประเด็นที่สำคัญควรคำนึงถึง 4 ด้านคือ แนวคิดและวัตถุประสงค์ การจัดองค์กรและการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด โดยการจัดอบรมและการจัดกิจกรรม การพัฒนาตนของนักศึกษา ซึ่งมีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
	<u>แนวคิดและวัตถุประสงค์</u>						
	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้ในระดับใด						
1	การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยเน้นการสร้างคุณภาพหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่เยาวชน						
2	การนำหลักกฎหมายและศีลธรรมมาเป็นแนวกำหนด						
3	การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ-พิษภัยของยาเสพติดต่อร่างกายและจิตใจ						
4	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารในวิทยาลัยครู						
5	การกำหนดเป้าหมายและยุทธวิธีในการป้องกันยาเสพติด ตลอดจนแนวทางแก้ไข						
6	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
	<u>การจัดองค์กรและการบริหารงาน</u> ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับคำถามต่อไปนี้ ในระดับใด						
7	ควรมีการจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครู ให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการ ป้องกันยาเสพติด						
8	ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายการ ดำเนินงานที่ชัดเจน						
9	ควรให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู มีองค์กรที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยมีสาย บังคับบัญชา						
10	ควรเป็นองค์กรที่มีเอกภาพในการบริหารงาน						
11	การดำเนินงานขององค์กรควรประกอบด้วย การวางแผนงาน การจัดหน่วย การอำนวยความสะดวก การติดต่อประสานและการควบคุม						
12	ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ควรแต่งตั้งจากรองอธิการหรือผู้มีประสบการณ์เรื่อง ยาเสพติดโดยเฉพาะ						
13	คณะกรรมการดำเนินงานต้องเป็นผู้มีความรู้ ประสบการณ์เรื่องยาเสพติดและเป็นผู้มีความเสียสละ						

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
14	ควรส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรได้มีโอกาสพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพเพื่อประสิทธิภาพของงาน						
15	ควรมีการพัฒนายุทธวิธีการบริหารงานด้านการป้องกันยาเสพติดให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ						
16	ควรได้รับการสนับสนุนองค์ประกอบในการบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการอย่างเพียงพอ						
17	ควรมีการติดต่อสื่อสารที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ						
18	การบริหารงานควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน						
19	ควรมีการประเมินและติดตามผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ						
20	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							
	<u>การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด</u>						
	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้						
	ในระดับใด						

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
21	ควรมีการพัฒนาปรับปรุงในด้านหลักสูตรเพื่อการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู						
22	ควรมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขสถานะแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดของวิทยาลัยครู						
23	ควรจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นประจำและต่อเนื่อง						
24	ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เรื่องยาเสพติดสู่ชุมชน						
25	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							
	<u>การจัดอบรม</u>						
26	การจัดอบรมการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมาย						
27	ควรกำหนดระยะเวลา หลักสูตร และโปรแกรมต่าง ๆ						
28	ควรมีการเตรียมเอกสาร อุปกรณ์ ดำเนินการเผยแพร่เรื่องยาเสพติดและการป้องกัน						

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
29	ควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมเพื่อจัดเนื้อหาหลักสูตรให้เหมาะสม						
30	ควรเน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากเรื่องยาเสพติด						
31	การจัดอบรมควรใช้วิธีการหลายรูปแบบ เช่น การบรรยายโดยวิทยากร การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสม						
32	การจัดอบรมควรมีการประเมินและติดตามผลทุกครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการจัดอบรมครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น						
33	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							
	<u>การจัดกิจกรรม</u>						
34	การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดควรคำนึงถึงความถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์						
35	ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านกีฬา และด้านนันทนาการ						

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
36	ควรมีการจัดกิจกรรมทั้งในวิทยาลัยครูและชุมชน อย่างทั่วถึง						
37	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกัน						
38	ควรส่งเสริมการจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติด เป็นกิจกรรมพิเศษ						
39	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมด้านการบำเพ็ญ ประโยชน์แก่ชุมชน						
40	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							
	<u>การพัฒนาตนของนักศึกษา</u> เพื่อให้ นักศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้โดยได้รับการพัฒนา ตนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นบัณฑิตอย่างมีคุณภาพในสังคม ท่านมีความคิดเห็น สอดคล้องกับคำถามต่อไปนี้ในระดับใด						
41	ควรส่งเสริมกีฬาแก่นักศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ เกิดความสามารถและการพัฒนาร่างกาย						
42	ควรส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์						

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
43	ควรส่งเสริมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและ ถูกหลักการโภชนาการ						
44	ควรส่งเสริมการพักผ่อนที่เพียงพอและถูกต้อง						
45	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							
	<u>ด้านจิตใจ</u>						
46	การส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางศาสนาตามขนบธรรมเนียมประเพณี						
47	การส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อ พัฒนาจิตใจ						
48	การส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสฝึกการสร้างนิสัย ที่ดี มีจุดมุ่งหมายในชีวิต โดยยึดหลักการมีศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี						
49	ส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จด้วย ความพอใจ ความเพียร ความเอาใจใส่ การรู้จักหมั่นตรึงตรอง						
50	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
59	การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารหรือสื่อการเรียนการสอน การป้องกันยาเสพติด						
60	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

จารุวรรณ หัสติน

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

หนังสือแนบและแบบสอบถามในรอบที่สอง

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

1 มีนาคม 2531

เรื่อง ขออนุญาตเคราะห้ในการกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรียน ท่านผู้เกี่ยวข้อง

ตามที่ท่านได้กรุณาให้ความอนุเคราะห์ในการกรอกแบบสอบถามเพื่อการวิจัยเรื่อง การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู ในรอบที่หนึ่งนั้น ได้รับความอนุเคราะห์จากท่านเป็นอย่างดี จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้ และขอความกรุณาได้โปรดตอบแบบสอบถามในรอบที่สองอีกครั้งหนึ่ง ซึ่งดิฉันได้จัดทำคำชี้แจงและวิธีการตอบแบบสอบถามในรอบที่สองแนมาพร้อมแล้ว ทั้งนี้เพื่อจะได้รวบรวมนำไปวิเคราะห์และแปลผลต่อไป

หวังอย่างยิ่งว่าคงจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี และขอขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(นางจรรุวรรณ หัสติน)

แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนารูปแบบการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู
ตามวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi technique)

รอบที่สอง

คำชี้แจง

แบบสอบถามในรอบนี้ เป็นผลการวิเคราะห์คำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญที่ได้ตอบไปในรอบแรก ในรอบนี้ได้แสดงให้เห็นคำตอบของกลุ่มและคำตอบของท่านว่ามีความสอดคล้องกันมากน้อยเพียงใด เพื่อที่ท่านจะได้พิจารณาบทวนคำตอบของท่านอีกครั้งหนึ่งว่าควรเปลี่ยนแปลงหรือไม่อย่างไร

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่

1. ค่ามัธยฐาน (Median) หมายถึง ค่ากลางของคำตอบทั้งหมด ในแต่ละข้อได้แสดงค่ามัธยฐานไว้ในช่องค่าความเหมาะสมด้วยเครื่องหมายดอกจัน (*) เมื่อเครื่องหมายดอกจันตกอยู่ในช่องความเหมาะสมเท่าใด ก็หมายความว่าค่ากลางของคำตอบในข้อนั้นอยู่ที่ความเหมาะสมเท่านั้น และถือว่าความเหมาะสมเท่านี้เป็นคำตอบของกลุ่ม เช่น ถ้าหากเครื่องหมายดอกจันตกอยู่ในช่องความเหมาะสม 4 หมายความว่าข้อนี้ค่ากลางของคำตอบเท่ากับ 4 และถือว่าค่าความเหมาะสม 4 เป็นคำตอบของกลุ่ม

2. ค่าอินเตอร์ควอไทล์ เรนจ์ (Interquartile range) ย่อ I.R. เป็นค่าแสดงการกระจายของคำตอบ มีความหมายดังนี้

ข้อใด I.R. มีค่าน้อย แสดงว่าข้อนั้นคำตอบกระจายน้อย หรือผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันมาก

ข้อใด I.R. มีค่ามาก แสดงว่าข้อนั้นคำตอบกระจายมาก หรือผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันน้อย

ค่า I.R. นี้ แสดงไว้ทางด้านขวามือของช่องค่าความเหมาะสม เพื่อให้ท่านได้พิจารณาข้อนี้ผู้ตอบมีความเห็นสอดคล้องกันมากน้อยอย่างไร

วิธีตอบแบบสอบถามในรอบนี้

1. ให้ท่านตรวจดูในแต่ละข้อว่า คำตอบเดิมของท่าน (แสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย กับคำตอบของกลุ่ม (แสดงไว้ด้วยเครื่องหมาย *) อยู่ในช่องค่าความเหมาะสมช่องเดียวกันหรือห่างกันกี่ช่อง
2. ถ้า ✓ กับ * อยู่ในช่องเดียวกัน หมายความว่าคำตอบของท่านตรงกับคำตอบของกลุ่ม หรือท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับกลุ่ม ถือว่าดีแล้ว ท่านไม่ต้องทำอะไรในข้อนี้
3. ถ้า ✓ กับ * อยู่ห่างกัน 1 ช่อง เช่น * อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 3 และอยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 หรือ 2 หมายความว่าคำตอบของท่านใกล้เคียงกับคำตอบของกลุ่มหรือท่านมีความคิดเห็นค่อนข้างสอดคล้องกับกลุ่ม ถือว่าอยู่ในเกณฑ์ดี ถ้าท่านเห็นว่าคำตอบของท่านเหมาะสมแล้ว ท่านก็ไม่ต้องทำอะไรในข้อนี้ แต่ถ้าท่านพิจารณาเห็นว่าควรตอบให้สอดคล้องกับกลุ่มมากขึ้นอีก ท่านก็ขีดเครื่องหมาย X ทับเครื่องหมาย ✓ เดิม แล้วขีด ✓ เครื่องหมายใหม่ในช่องเดียวกับ * ก็ได้
4. ถ้า ✓ กับ * อยู่ห่างกัน 2 ช่องขึ้นไป เช่น * อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 4 เครื่องหมาย ✓ อยู่ที่ช่องค่าความเหมาะสม 2 หรือ 1 หมายความว่าคำตอบของท่านแตกต่างจากคำตอบของกลุ่ม กรณีนี้ขอให้ท่านพิจารณาพบว่าท่านเห็นด้วยกับคำตอบของกลุ่มหรือไม่ ถ้าเห็นด้วยให้ขีด X ทับเครื่องหมาย ✓ เดิม แล้วขีดเครื่องหมาย ✓ ใหม่ให้ใกล้เคียงหรือตรงกับคำตอบของกลุ่มก็ได้ ตามดุลยพินิจของท่าน แต่ถ้าท่านไม่เห็นด้วยกับกลุ่ม หรือยืนยันคำตอบเดิมของท่าน ขอบได้โปรดอธิบายเหตุผลที่เป็นเช่นนั้นในช่องความคิดเห็นอื่น ๆ ด้วยจักเป็นพระคุณยิ่ง

คำถาม

การดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู มีประเด็นที่สำคัญควรคำนึงถึง 4 ด้านคือ แนวคิดและวัตถุประสงค์ การจัดองค์กรและการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด โดยการจัดอบรม การจัดกิจกรรม การพัฒนาของนักศึกษา ซึ่งมีประเด็นคำถามดังต่อไปนี้

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R.	ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1		
	<u>แนวคิดและวัตถุประสงค์</u>							
	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้ในระดับใด							
1	การกำหนดนโยบายของรัฐบาลในการป้องกันยาเสพติดในสถานศึกษา โดยเน้นการสร้างคุณภาพหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่เยาวชน	*					0.63	
2	การนำหลักกฎหมายและศีลธรรมมาเป็นแนวกำหนด		*				1.23	
3	การให้ความรู้เกี่ยวกับโทษ-พิษภัยของยาเสพติดต่อร่างกายและจิตใจ		*				0.74	
4	การมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวคิดและวัตถุประสงค์ของผู้บริหารในวิทยาลัยครู	*					0.79	
5	การกำหนดเป้าหมายและยุทธวิธีในการป้องกันยาเสพติด ตลอดจนแนวทางแก้ไข	*					0.70	
6	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)							
								
								

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R.	ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1		
	<u>การจัดองค์กรและการบริหารงาน</u>							
	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับคำถามต่อไปนี้ในระดับใด							
7	ควรมีการจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันในวิทยาลัยครู ให้เป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่และความรับผิดชอบด้านการป้องกันยาเสพติด	*					0.73	
8	ควรมีการกำหนดวัตถุประสงค์และนโยบายการดำเนินงานที่ชัดเจน	*					0.87	
9	ควรให้ศูนย์เวชศึกษาป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู มีองค์กรที่รับผิดชอบการปฏิบัติงานในหน้าที่ โดยมีสายบังคับบัญชา		*				1.73	
10	ควรเป็นองค์กรที่มีเอกภาพในการบริหารงาน		*				1.52	
11	การดำเนินงานขององค์กรควรประกอบด้วย การวางแผนงาน การจัดหน่วย การอำนวยความสะดวก การติดต่อประสานและการควบคุม	*					1.18	
12	ตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน ควรแต่งตั้งจากรองอธิการหรือผู้มีประสบการณ์เรื่องยาเสพติดโดยเฉพาะ		*				1.02	
13	คณะกรรมการดำเนินงานต้องเป็นผู้มีความรู้มีประสบการณ์เรื่องยาเสพติดและเป็นผู้มีความเสียสละ		*				1.36	

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R.	ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1		
14	ควรส่งเสริมสนับสนุนบุคลากรให้มีโอกาสพัฒนาตนเองให้มีคุณภาพเพื่อประสิทธิภาพของงาน		*				1.07	
15	ควรมีการพัฒนายุทธวิธีการบริหารงานด้านการป้องกันยาเสพติดให้ทันเหตุการณ์อยู่เสมอ		*				1.12	
16	ควรได้รับการสนับสนุนองค์ประกอบในการบริหารงานด้านบุคลากร งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการอย่างเพียงพอ	*					1.17	
17	ควรมีการติดต่อสื่อสารที่ดีจะช่วยให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพ		*				1.47	
18	การบริหารงานควรเป็นกระบวนการที่ต่อเนื่องสัมพันธ์กัน	*					0.94	
19	ควรมีการประเมินและติดตามผลการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	*					0.98	
20	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)							
								
								
	<u>การให้ความรู้เรื่องยาเสพติด</u>							
	ท่านมีความคิดเห็นสอดคล้องกับข้อคำถามต่อไปนี้							
	ในระดับใด							

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R. ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
21	ควรมีการพัฒนาปรับปรุงในด้านหลักสูตรเพื่อการ ป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู	*					0.66
22	ควรมีการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขสภาวะแวดล้อมที่ เอื้ออำนวยต่อการแพร่ระบาดของยาเสพติดของ วิทยาลัยครู	*					1.03
23	ควรจัดให้มีการเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติด โดยสื่อมวลชนประเภทต่าง ๆ ทั้งทางโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ เป็นประจำและต่อเนื่อง	*					2.22
24	ควรมีการเผยแพร่ข่าวสารความรู้เรื่องยาเสพติด สู่ชุมชน	*					1.35
25	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							
	<u>การจัดอบรม</u>						
26	การจัดอบรมการวางแผนและกำหนดจุดมุ่งหมาย	*					1.21
27	ควรกำหนดระยะเวลา หลักสูตร และโปรแกรมต่าง ๆ	*					1.32
28	ควรมีการเตรียมเอกสาร อุปกรณ์ ดำเนินการ เผยแพร่เรื่องยาเสพติดและการป้องกัน	*					1.52

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R.	ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1		
29	ควรคำนึงถึงกลุ่มเป้าหมายที่เข้ารับการอบรมเพื่อจัดเนื้อหาหลักสูตรให้เหมาะสม		*				1.23	
30	ควรเน้นด้านคุณธรรมและจริยธรรม นอกจากเรื่องยาเสพติด		*				0.87	
31	การจัดอบรมควรใช้วิธีการหลายรูปแบบ เช่น การบรรยายโดยวิทยากร การสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอื่น ๆ ตามความเหมาะสม		*				1.17	
32	การจัดอบรมควรมีการประเมินและติดตามผลทุกครั้ง เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขการจัดอบรมครั้งต่อไปให้ดียิ่งขึ้น		*				0.88	
33	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)							
								
								
	<u>การจัดกิจกรรม</u>							
34	การจัดกิจกรรมเพื่อเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดควรคำนึงถึงความถูกต้อง ชัดเจน สอดคล้องกับนโยบายและวัตถุประสงค์		*				0.95	
35	ควรเป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมด้านวิชาการ ด้านศิลปะวัฒนธรรม ด้านกีฬา และด้านนันทนาการ		*				1.05	

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R. ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1	
36	ควรมีการจัดกิจกรรมทั้งในวิทยาลัยครูและชุมชน อย่างทั่วถึง		*				1.10.....
37	การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้นักศึกษารู้จักรับผิดชอบ และการทำงานร่วมกัน		*				1.58.....
38	ควรส่งเสริมการจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติด เป็นกิจกรรมพิเศษ		*				1.38.....
39	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาร่วมกิจกรรมด้านการบำเพ็ญ ประโยชน์แก่ชุมชน		*				0.98.....
40	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)						
							
							
	<u>การพัฒนาตนของนักศึกษา</u> เพื่อให้นักศึกษาสามารถพึ่งตนเองได้โดยได้รับ การพัฒนา ตนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นบัณฑิตอย่างมีคุณภาพในสังคม ท่านมีความคิดเห็น สอดคล้องกับคำถามต่อไปนี้ในระดับใด						
41	ควรส่งเสริมกีฬาแก่นักศึกษาในสถานศึกษาเพื่อให้ เกิดความสามัคคีและการพัฒนาร่างกาย		*				0.22.....
42	ควรส่งเสริมกีฬาเพื่อสุขภาพที่แข็งแรง สมบูรณ์		*				0.73.....

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R.	ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1		
43	ควรส่งเสริมการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพและ ถูกหลักโภชนาการ	*					1.11	
44	ควรส่งเสริมการพักผ่อนที่เพียงพอและถูกต้อง	*					1.79	
45	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)							
								
								
	<u>ด้านจิตใจ</u>							
46	การส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรม ทางศาสนาตามขนบธรรมเนียมประเพณี	*					1.35	
47	การส่งเสริมให้นักศึกษาฝึกปฏิบัติธรรมเพื่อ พัฒนาจิตใจ	*					1.65	
48	การส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสฝึกการสร้างนิสัย ที่ดี มีจุดมุ่งหมายในชีวิต โดยยึดหลักการมีศีล สมาธิ ปัญญา เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดี	*					0.88	
49	ส่งเสริมให้นักศึกษาประสบความสำเร็จด้วย ความพอใจ ความเพียร ความเอาใจใส่ การรู้จักหมั่นตรึงตรอง	*					1.35	
50	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)							
								
								

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R.	ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1		
	<u>ด้านสังคม</u>							
51	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรม นันทนาการอย่างทั่วถึง	*					0.63	
52	ควรส่งเสริมให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนความ คิดเห็นซึ่งกันและกัน	*					1.75	
53	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาได้มีประสบการณ์และการ เข้าร่วมสัมมนากับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	*					1.60	
54	ควรส่งเสริมให้มีการทัศนศึกษานอกสถานที่ตาม ความเหมาะสม		*				1.10	
55	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)							
								
								
	<u>ด้านสติปัญญา</u>							
56	ควรให้ข้อมูล ความรู้ใหม่ ๆ เรื่องยาเสพติดแก่ นักศึกษาโดยทั่วกัน		*				1.22	
57	ควรจัดให้นักศึกษามีส่วนร่วมทางวิชาการ เช่น การตอบปัญหา การประกวดเรียงความ หรือคำขวัญ เกี่ยวกับเรื่องยาเสพติด	*					1.23	
58	ควรส่งเสริมให้นักศึกษาจัดบริการแนะนำป้องกัน ยาเสพติดในวิทยาลัยครู	*					1.11	

ข้อ	ประเด็นคำถาม	ระดับความคิดเห็น					I.R.	ข้อคิดเห็น
		5	4	3	2	1		
59	การให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการผลิตเอกสารหรือสื่อการเรียนการสอน การป้องกันยาเสพติด	*					1.37	
60	ความคิดเห็นอื่น ๆ (โปรดระบุ)							
								
								

ขอขอบพระคุณในความอนุเคราะห์ของท่าน

จากรุวรรณ หัสติน

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ค

รายชื่อและสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อและสถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

1. ชื่อ นางพนัษฐา กล่อมเกล้า
 วุฒิการศึกษา กศ.บ
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน
 สังกัด วิทยาลัยครูยะลา

2. ชื่อ นายจรรยา มิรินทร์
 วุฒิการศึกษา M.S. (Education)
 ตำแหน่ง เลขาธิการคุรุสภา (อดีตอธิบดีกรมการฝึกหัดครู)
 สังกัด กระทรวงศึกษาธิการ

3. ชื่อ นางชนนพิศ แดงสวัสดิ์
 วุฒิการศึกษา กศ.บ
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน
 สังกัด วิทยาลัยครูเพชรบูรณ์

4. ชื่อ นายทำนุ สิริสิงห์
 วุฒิการศึกษา กศ.บ
 ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายประสานงานกองป้องกันยาเสพติด
 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

5. ชื่อ นางนพนันท์ อุเทศนันท์
 วุฒิการศึกษา ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ม. จุฬา)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการกองป้องกันยาเสพติด
 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

6. ชื่อ นายนิลมนั ศรีบุญ
 วุฒิการศึกษา กศ.บ (บริหารการศึกษา ม. จุฬา)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษป้องกัน
 สังกัด วิทยาลัยครูจันทระเกษม

7. ชื่อ นายบุญชู นาถวงศ์
 วุฒิการศึกษา M.S. (Education)
 ตำแหน่ง ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ 9
 สังกัด กรมการฝึกหัดครู

8. ชื่อ นางปทุมรัตน์ พงษ์ภัสสร
 วุฒิการศึกษา บัณฑิตศาสตร์ (ม.รามคำแหง)
 ตำแหน่ง เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและวางแผน 6 กองวิชาการ
 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

9. ชื่อ นายประเสริฐ ต้นสกุล
 วุฒิการศึกษา M.A. (Administration)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด
 สังกัด กรมการฝึกหัดครู

10. ชื่อ นายปรีชา จำปารัตน์
 วุฒิการศึกษา M.A. (Administration)
 ตำแหน่ง รองเลขาธิการสำนักงานคณะกรรมการป้องกันยาเสพติด
 สังกัด สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

11. ชื่อ นางพรศรี พัฒนพงษ์
 วุฒิการศึกษา ปริญญาโท (สังคมสงเคราะห์ ม.ธรรมศาสตร์)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน
 สังกัด วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา
12. ชื่อ นางมัญชรี สุจริตธรรม
 วุฒิการศึกษา กศ.บ (จิตวิทยาแนะแนว)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน
 สังกัด วิทยาลัยครูสวนดุสิต
13. ชื่อ นายแพทย์มานิช ลิ้มชวลิต
 วุฒิการศึกษา แพทย์ศาสตร์บัณฑิต (ม.มหิดล) ปริญญาโท สาธารณสุข
 ตำแหน่ง นายแพทย์ 8 หัวหน้างานโรคจิตและประสาท
 สังกัด กองโอสถ วชิรพยาบาล
14. ชื่อ นางลัดดา สวินทร
 วุฒิการศึกษา กศ.ม (จิตวิทยาแนะแนว)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน
 สังกัด วิทยาลัยครูพระนคร
15. ชื่อ นางสาวศุภรัตน์ สุขสมนิล
 วุฒิการศึกษา กศ.ม (จิตวิทยาแนะแนว)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน
 สังกัด วิทยาลัยครูธนบุรี

16. ชื่อ นายสมศักดิ์ ขาวลาภ
 วุฒิกการศึกษา กศ.ม (บริหารการศึกษา ม.จุฬา)
 ตำแหน่ง ผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน
 สังกัด วิทยาลัยครูสวนสุนันทา
17. ชื่อ แพทย์หญิงสุพักตร์ วณิชเสนี
 วุฒิกการศึกษา แพทย์ศาสตร์ (ม.จุฬา) ปรินญาโท สาธารณสุข
 ตำแหน่ง หัวหน้าฝ่ายป้องกันและบำบัดการติดยาเสพติด
 สังกัด กรุงเทพมหานคร
18. ชื่อ นางสาวโสภา บุญศรีสวัสดิ์
 วุฒิกการศึกษา กศ.ม (วัดผลการศึกษา)
 ตำแหน่ง หัวหน้าสำนักงานอธิการวิทยาลัยครูนครปฐม
 (อดีตผู้อำนวยการศูนย์เวชศึกษาป้องกัน)
 สังกัด วิทยาลัยครูนครปฐม
19. ชื่อ นายแพทย์อรุณ เขาวนาลัย
 วุฒิกการศึกษา แพทย์ศาสตร์บัณฑิต วท.บ
 ตำแหน่ง ที่ปรึกษากองจิตเวชและประสาทวิทยา
 (อดีตผู้อำนวยการกองจิตเวชและประสาทวิทยา)
 สังกัด โรงพยาบาลพระมงกุฎเกล้า กรมการแพทย์ทหารบก

ภาคผนวก ง

เทคนิคเดสฟาย

เทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟาย เกิดขึ้นเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1950 โดยโอลาฟ เฮลเมอร์ (Olaf Helmer) และคณะผู้เชี่ยวชาญของบริษัทแรนด์ คอร์ปอเรชัน (Rand Corporation)

เทคนิคเดลฟาย เป็นวิธีการรวบรวมความคิดเห็นที่เป็นอิสระของผู้เชี่ยวชาญมาขัดเกลา เพื่อใช้ในการแก้ปัญหาอย่างมีระบบดำเนินการโดยใช้แบบสอบถามแทนการเรียกประชุมเพื่อหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันระหว่างผู้ให้ความคิดเห็น และชี้แนะในเรื่องที่ต้องการ ทั้งนี้เนื่องจากการเชิญผู้เชี่ยวชาญมาประชุมพิจารณาแนะแนวทางแก้ไขเรื่องใดก็ตาม ปรากฏเสมอว่าความคิดเห็นที่ได้มิได้มาจากความคิดเห็นที่แท้จริงของแต่ละคน ผู้เข้าร่วมประชุมบางคนมีความเกรงใจผู้เข้าร่วมประชุมคนอื่น การแสดงความคิดเห็นจึงไม่เป็นอิสระและแสดงออกเต็มที่ สถานการณ์เช่นนี้ ทำให้การแก้ปัญหามีประสิทธิภาพต่ำ โดยสมบูรณ์ จึงได้มีการคิดค้นหาวิธีการที่จะให้ได้ความคิดเห็นจากผู้และผู้เชี่ยวชาญอย่างแท้จริง เพื่อให้การตัดสินใจเป็นไปอย่างถูกต้องที่สุด วิธีการหนึ่งที่คิดขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์ดังกล่าวนี้คือ เทคนิคเดลฟาย (ประยูร ศรีประสาธน์. 2523 : 49 - 50)

ลักษณะทั่วไปของเทคนิคเดลฟาย พิล (Pill. 1971 : 57) ได้อธิบายว่าผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนที่ร่วมการวิจัยจะไม่ทราบว่าใครบ้างจะมีส่วนออกความเห็น นับว่าเป็นการจัดอิทธิพลของแต่ละคนที่จะส่งผลต่อความคิดเห็นคนอื่น สื่อของการแสดงความคิดเห็นจึงมักจะถูกอยู่ในรูปแบบสอบถาม หรือสิ่งอื่นที่ไม่ต้องให้ผู้เชี่ยวชาญมาพบกัน แต่จะต้องสอบถามหลายรอบ แต่ละรอบที่ถามไปจะต้องมีการสรุปความคิดเห็นของกลุ่มในรอบที่ผ่านมาให้ทราบด้วย นับเป็นการรวบรวมความคิดเห็นด้วยข้อมูลทางสถิติของกลุ่มที่ดี ความเชื่อมั่นของเทคนิคเดลฟายจะยิ่งสูงขึ้น หากการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญมีความละเอียดรอบคอบได้ผู้เชี่ยวชาญที่เหมาะสมกับการแก้ปัญหานั้นจริง ๆ สำหรับจำนวนผู้เชี่ยวชาญนั้นขึ้นอยู่กับลักษณะของกลุ่มซึ่ง เกษม บุญอ่อน (2522: 29 ; อ้างอิงจาก Mcmillan. 1971) ได้เสนอผลการวิจัยเกี่ยวกับจำนวนผู้เชี่ยวชาญที่จะใช้ในการวิจัยและค่าการเปลี่ยนแปลงของความคลาดเคลื่อนไว้ดังนี้

เมื่อใช้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนตั้งแต่ 17 คนขึ้นไป อัตราการลดลงของความคลาดเคลื่อนจะมีน้อยมาก การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายจึงควรให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวนตั้งแต่ 17 คน ขึ้นไป แต่ถ้ากลุ่มผู้

ผู้เชี่ยวชาญมีลักษณะเป็นกลุ่มเอกพันธ์ (Homogeneity) สูง ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 10 - 15 คน ก็เป็นการเพียงพอ ค่าการเปลี่ยนแปลงของความคลาดเคลื่อนดังตาราง 4

ตาราง 4 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ และการลดลงของความคลาดเคลื่อน

จำนวนผู้เชี่ยวชาญ	ความคลาดเคลื่อน	ความคลาดเคลื่อนลดลง
1 - 5	1.20 - 0.70	0.50
1 - 9	0.70 - 0.58	0.12
1 - 13	0.58 - 0.54	0.04
13 - 17	0.54 - 0.50	0.04
17 - 21	0.50 - 0.48	0.02
21 - 25	0.48 - 0.46	0.02
25 - 29	0.46 - 0.44	0.02

กระบวนการของเทคนิคเดลฟาย มีคุณลักษณะดังนี้

1. มีการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมการวิจัยอย่างฉลาดและรอบคอบ ผู้ที่ได้รับคัดเลือกเข้าร่วมการวิจัยไม่ทราบว่าในการวิจัยครั้งนั้นไม่มีใครเข้าร่วมบ้าง และมีจำนวนเท่าใด ทั้งนี้เพื่อขจัดอิทธิพลของผู้เชี่ยวชาญบางคนที่อาจกระทบต่อการแสดงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญคนอื่น ๆ จึงนิยมใช้แบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตอบหรือแสดงความคิดเห็นอย่างเป็นอิสระที่สุด ผู้เชี่ยวชาญในที่นี้ได้แก่ผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจและมีประสบการณ์ในเรื่องที่วิจัยนั้น รวมทั้งผู้ที่สามารถให้ข้อมูลที่ผู้วิจัยต้องการได้ บุคคลเหล่านี้ต้องมีความยินดีและเต็มใจให้ความร่วมมือในการตอบคำถามหรือแสดงความคิดเห็นจนกว่าการวิจัยจะสิ้นสุดลง

2. มีเงื่อนไขหรือการกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เชี่ยวชาญได้ตอบหรือแสดงความคิดเห็นอย่างตรงประเด็น จึงนิยมใช้แบบสอบถามเพราะสามารถคัดเกลาและตรวจสอบได้ดี ทำให้ผู้ตอบเข้าใจปัญหาตรงกัน มีการถามย้ำหลาย ๆ รอบเพื่อให้ได้คำตอบหรือความคิดเห็นที่เที่ยงตรง การสอบถามในรอบหลัง ๆ ตั้งแต่รอบที่สามเป็นต้นไป ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนจะได้เห็นคำตอบของกลุ่มด้วยเพื่อจะได้ทบทวนความคิดเห็นของตนใหม่ว่าสอดคล้องหรือแตกต่างกับความคิดเห็นของกลุ่ม แต่ก็ยังมีอิสระที่จะเปลี่ยนแปลงหรือคงความคิดเห็นของตน

3. นำเอาวิธีการทางสถิติมาช่วยในการจัดกระทำกับคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ คือ การหาคำตอบที่เป็นตัวแทนของคำตอบทั้งกลุ่มมัธยฐาน การลดการกระจายของคำตอบ ค่าความสอดคล้องกันของคำตอบ

การวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟายมีกระบวนการสำคัญอยู่ที่การใช้ชุดแบบสอบถามซึ่งต้องใช้หลายชุด สอบถามหลายรอบเพื่อให้ได้ความคิดเห็นที่แท้จริงและเที่ยงตรง โดยทั่ว ๆ ไปแล้วมีการสอบถามสามถึงสี่รอบ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของแบบสอบถาม ถ้าแบบสอบถามฉบับแรกเริ่มด้วยการให้กลุ่มผู้เชี่ยวชาญลงมติหรือจัดอันดับความสำคัญเมื่อถึงแบบสอบถามฉบับที่สองหรือฉบับที่สาม อาจจะพบว่าคำตอบของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญไม่มีการเปลี่ยนแปลงหรือเปลี่ยนแปลงน้อยมาก ก็สามารถจะยุติการวิจัยได้ แต่ถ้าคำตอบในรอบที่สามยังกระจายหรือเปลี่ยนแปลงมาก ก็ต้องสอบถามในรอบที่สี่อีก ทั้งนี้เพื่อให้ได้คำตอบที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันตามวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย (Kohtbantau. 1978 : 28 - 30 ; วัน เดชพิชัย. 2527 : 126)

งานวิจัยที่ใช้เทคนิคเดลฟาย

ในการวิจัยทางการศึกษา ได้มีผู้นำเทคนิคเดลฟายมาใช้ในการวิจัย เช่น แอนเดอร์สัน (Anderson) ได้ศึกษาเป้าหมายทางการศึกษาของโรงเรียนในเขตต่าง ๆ ของรัฐโอไฮโอ ไซน์เฟิร์ท และแกนท์ (Cyphert and Gant) ใช้ในการกำหนดเป้าหมายของคณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเวอร์จิเนีย ราสพ์ (Rasp) ใช้ศึกษาเป้าหมายของโรงเรียนในรัฐวอชิงตัน และ ซัมเมอร์ (Summer) ใช้สำรวจความต้องการพัฒนาอาจารย์ด้านการศึกษานักเรียนในรัฐแคนซัส (Kohtbantau. 1978) รอสแมน และ บันนิง (Rossman and Bunning. 1978)

ใช้เทคนิคเดลฟายกำหนดความสามารถด้านความรู้และทักษะของนักศึกษาผู้ใหญ่ในประเทศสหรัฐอเมริกา สหรัฐอเมริกา ควอสเทล และบอชเชียร์ (Quastel and Boshier. 1982) ใช้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความต้องการทางการศึกษา โอกาสทางการศึกษา และความพึงพอใจในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานในสำนักงานบริการสุขภาพทางจิตของเทศบาล นครแวนคูเวอร์ ประเทศแคนาดา สุนทร โคตบรรรเทา (Kothbantau. 1978) ใช้สำรวจความต้องการการศึกษานักเรียนผู้ใหญ่ของประเทศไทย เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยโอเรกอน เกษม บุญอ่อน (Boonon. 1979) ใช้ศึกษาอนาคตของการฝึกหัดครูในประเทศไทย เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยอลาบามา สมบูรณ์ ดันยะ (2524) ใช้ประเมินผลการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมสมรรถภาพด้านการสอนของครูประจำการระดับประถมศึกษา เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วัน เดชพิชัย (2527) ใช้ในการสร้างเกณฑ์ประเมินโครงการ การศึกษาผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ขั้นพื้นฐาน ประถมขั้นเรียน ในเขตการศึกษา 2 เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาเอก ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร และ ทวี ถาวร (2528) ใช้ในการสร้างรูปแบบการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาบุคลากรฝ่ายธุรการ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เป็นวิทยานิพนธ์ระดับปริญญาโท ณ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นต้น

รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู

บทคัดย่อ

ของ

จารุวรรณ หัสติน

เสนอต่อมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต

ธันวาคม 2531

ความมุ่งหมายของการวิจัย เพื่อสร้างรูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครู ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลพื้นฐานจาก เอกสาร ตำรา และวารสารต่าง ๆ ครอบคลุมสาระ 4 ด้านคือ ด้านแนวคิดและวัตถุประสงค์ การจัดองค์กรและการบริหารงาน การให้ความรู้เรื่องยาเสพติดโดยการจัดอบรมและการจัดกิจกรรม การพัฒนาตนของนักศึกษา เพื่อนำมาสร้างรูปแบบจำลองขึ้นสอบถามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจำนวน 19 คน โดยใช้เทคนิคเดลฟาย รูปแบบการดำเนินงานการป้องกันยาเสพติดของวิทยาลัยครูตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ประกอบด้วยสาระสำคัญดังต่อไปนี้

1. ผู้บริหารวิทยาลัยครูร่วมกันกำหนดแนวคิด วัตถุประสงค์ ยุทธวิธีในการป้องกันยาเสพติดให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล โดยมุ่งเน้นการให้ความรู้ การป้องกันตนเองและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักศึกษาตามแนวนิติธรรมและศีลธรรม
2. การจัดตั้งศูนย์เวชศึกษาป้องกันของวิทยาลัยครู ให้มีสำนักงานมีฐานะเป็นหน่วยงานขึ้นตรงต่อสำนักงานอธิการวิทยาลัยครู มีบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถด้านยาเสพติด มีคณะกรรมการดำเนินงานร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการจัดสรรงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์สนับสนุนการบริหารงานที่มีระบบ การปฏิบัติงานที่มีเอกภาพและการประเมินติดตามผล
3. วิทยาลัยครูควรพัฒนาสภาวะแวดล้อมวิทยาลัย หลักสูตรการสอน การเผยแพร่ความรู้เรื่องยาเสพติดทางสื่อมวลชนให้มีประสิทธิภาพ มีประสิทธิผลและต่อเนื่อง ในการฝึกอบรม มีการบรรยาย การสัมมนา การแลกเปลี่ยนทัศนะ การสาธิตของผู้เชี่ยวชาญและการประเมินติดตามผล โดยเน้นทั้งสาระยาเสพติด คุณธรรมและจริยธรรม มีการจัดกิจกรรมเผยแพร่ความรู้ที่ถูกต้องชัดเจน เน้นด้านศิลปวัฒนธรรม ดนตรี กีฬาและนันทนาการ บำเพ็ญสาธารณประโยชน์ อาสาพัฒนาชุมชน และการจัดตั้งชมรมต่อต้านยาเสพติด
4. การพัฒนาตนของนักศึกษาให้เป็นบุคคลที่สมบูรณ์ ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ให้มีการพักผ่อน การเล่นกีฬา การบริโภคอาหารถูกสุขลักษณะ การพัฒนาจิตใจโดยการฝึกปฏิบัติตนเองตามหลักศาสนา การสังสรรค์ การสัมมนา ทัศนศึกษา การบริการแนะแนว การผลิตสื่อการเรียนการสอน การฝึกตอบปัญหา การเขียนเรียงความหรือคำขวัญส่งเข้าประกวด

THE PREVENTION OF NARCOTIC ADDICTION
MODEL OF TEACHERS COLLEGES

AN ABSTRACT

BY

JARUWAN HASDIN

Presented in partial fulfillment of the requirements
for the Master of Education degree
at Srinakharinwirot University
December 1988

The purpose of the research was to construct a preventive management model of narcotic addiction for teachers colleges. Basic informations from texts, articles and journals concerning the organization concepts and objectives, management, general drug information disseminating through training and various activities, and student self development were studied for designing simulation model. Two rounds of delphi technique were used to get 19 experts' opinions on the simulation model. The favourable model was finally designed.

The findings were as follows :

1. Teachers colleges' administrators should cooperate to set up the concepts, objectives and strategies of the narcotic addiction prevention based on the government's policy with the emphasis on knowledge, self-prevention and students' life quality development under the legal and moral standards.

2. Drug education centers should be established in the teachers colleges under the direct administration of the presidents' offices with drug knowledgeable personnel staff or such a special committee for coordinating with other concerning bureaus. There should be appropriate budget allocation and material providing, systematic administration, unity of operation, and continuous evaluation.

3. Teachers colleges' environment, curriculum and instruction and narcotic addict knowledge dissemination through mass media should be efficiently, effectively, and continuously developed. Narcotic

expert's lecture, discourse, exchange of opinions and demonstration on narcotic content, moral and ethics should be in prior topics in the training program with careful follow-up.

4. To develop students' physical, emotional, spiritual, social and intellectual growth, the following narcotic preventive activities should be actively provided : recreation, sport, good nutrition, spiritual self-practice through religious norm, social party, seminar, trips, guidance services, instructional material production, quiz contest, essay and motto competition.

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ นางจรรุวรรณ ช้อยสกุล หัสติน

เกิดวันที่ 14 เดือนพฤษภาคม พุทธศักราช 2489

สถานที่เกิด อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น

ประวัติการศึกษา

โรงเรียนสตรีภักดียานวัตร ขอนแก่น วุฒิ มัธยมศึกษาปีที่ 3

โรงเรียนสตรีการช่างพระนครใต้ วุฒิ มัธยมศึกษาปีที่ 5

วิทยาลัยครูพระนคร วุฒิ ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูง

วิทยาลัยครูสวนดุสิต วุฒิ ครุศาสตรบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร วุฒิ การศึกษามหาบัณฑิต (การอุดมศึกษา)

ประวัติการทำงาน

ครูโรงเรียนสวัสดิ์อำนวยการ ดุสิต กรุงเทพมหานคร

ครูโรงเรียนกันตบุตร ดุสิต กรุงเทพมหานคร

ครูโรงเรียนจรรุวัฒนา ท่าพระ กรุงเทพมหานคร

ประจำแผนกส่งเสริมการศึกษาชาวเขา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

ประจำแผนกการเงินและงบประมาณของชาวเขา กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายใน

อาจารย์วิทยาลัยครูเพชรบุรีวิทยาลงกรณ์ อ.คลองหลวง ปทุมธานี

ช่วยราชการ หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู

กรมการโครงการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กรมการฝึกหัดครู

กรมการวิจัย เรื่อง การศึกษาสภาพการรู้จักและการใช้สารเสพติดในสถานศึกษา

ของกระทรวงศึกษาธิการ

ประจำภาคพัฒนาการบริหารงานวิทยาลัยครู หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมการฝึกหัดครู